NOTULEN VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE ZOETERMEER, GEHOUDEN OP MAANDAG 14 JULI 2025

Voorzitter: de heer Bezuijen, burgemeester
Secretaris: de heer Blokland, griffier

Aanwezig zijn:
37 leden, te weten: de heren Aiobi en Aptroot, de dames Bakkers (vanaf 21.12 uur) en Bink-Winterkamp, de heren Van den Boomgaard en Boerboom, mevrouw Bout, de heer Broekman (vanaf 19.40 uur), mevrouw Brouwer-Weemhoff, de heren Buisman, Doncker, Duiven en Ekkelenkamp, Van Gils en Haak, de dames Haak, Hoekstra en Kraneveldt-van der Veen, de heer Markes, mevrouw Mertens, de heer Meijroos, mevrouw Meurs-Troch, de heren Mohammadian, Nawijn, Nikerk, Van der Perk (vanaf 21.34 uur) en Van Rumpt, de dames Sandifort-Meijer en Siegelaer, de heren Smits, Van der Snoek (tot 19.40 uur), Van Steenis, Velner, Van der Vlies, De Vogel en Weekenstroo, mevrouw Van Werkhoven, de heer Zamani

Tevens aanwezig zijn:
6 wethouders, te weten: de heer Blansjaar (tot 20.05 uur), mevrouw Frinking, de heer Iedema, mevrouw Van der Meer, de heer Velzen, de heer Weerwag

Afwezig zijn: mevrouw Van Damme en de heer Van Proosdij

AGENDA

---

1. **Opening en vaststelling agenda**
   a. **Afscheid raadslid de heer M.G. van der Snoek**
   b. **Toelating en installatie raadslid de heer H.A. Broekman**
   c. **Afscheid commissielid de heer Q.F. de Gruijter**
2. **Spreekrecht**
3. **Mondelinge vragen**
4. **Mededelingen**
5. **Afdoening ingekomen stukken**
6. **Hamerstukken**
   a. **Raadsvoorstel Vaststelling Jaarstukken 2024**
   b. **Raadsvoorstel Afdoening moties – actualisatie juni 2025**
   c. **Raadsvoorstel Vaststelling fractievergoedingen 2024**
   d. **Raadsvoorstel Vaststellen PUK Hart van Meerzicht fase 1**
   e. **Raadsvoorstel Procesvoorstel Participatie Actieagenda Financiële Bestaanszekerheid**
   f. **Besluitenlijst en notulen van 16 juni 2025**
7. **Debat**
   a. **Raadsvoorstel Aanpassen Bomenbeleid**
   b. **Raadsvoorstel Vaststelling kaderstellende beleidsdocumenten ten behoeve van Omgevingsprogramma Entree**
   c. **Raadsvoorstel Gebiedsbusinesscase Entree**
8. **Stemmingen**
9. **Sluiting**

VERSLAG

---

1. Opening en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Dames en heren, van harte welkom. Ik open hierbij de vergadering van de gemeenteraad van Zoetermeer van 14 juli 2025. Ik hoef u niet te melden dat dit de laatste vergadering voor het zomerreces is. U dacht 'kom, we gaan nog even flink aan de slag vanavond', want onderwerpen als het bomenbeleid en natuurlijk de Entree hebben alles in zich om het laat te maken. Dan zeggen ze wel eens

'dat ligt aan de voorzitter', maar het ligt ook aan u. Dus laten we proberen ook op een beetje schappelijke tijd te eindigen, met dien verstande, uiteraard, dat het debat natuurlijk altijd gevoerd moet worden.
Bij dezen wil ik overigens ook nog mijnheer Van den Boomgaard feliciteren met zijn verjaardag, want hij heeft vandaag de respectabele leeftijd van vijftig jaar bereikt. Bij dezen, gefeliciteerd, en dat op deze dag.
We hebben berichten van verhindering van de heer Van Proosdij van het CDA en mevrouw Van Damme van de SP. Mijnheer Van der Perk van Zó! Zoetermeer en mevrouw Bakkers van D66 zijn later aanwezig vanavond.
Aan de orde is de agenda zoals die op 19 juli in iBabs is gepubliceerd. Afgelopen donderdag is deze agenda voorzien van de laatste wijzigingen. Zoals vermeld in de procesbrief, is het voorstel om agendapunten 7.b en 7.c samen te behandelen. Dat heeft natuurlijk alles te maken met de onderlinge samenhang van beide raadsvoorstellen en ik stel dan ook voor dit advies te volgen. Mijnheer Aptroot, gaat uw gang.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, volgens mij moet ik dat hier doen. Ik wil graag een motie vreemd aankondigen die we graag zouden willen indienen.

De **voorzitter**: U bent u snel. Het stond op mijn velletje dat u dat ging doen. Dus ik kan herhalen dat de heer Aptroot namens de VVD een motie vreemd aan de orde van de dag gaat indienen. Ik stel voor dat te doen als nieuw agendapunt 8. Dan zie ik ook nog een hand van de heer Meijroos, gaat uw gang.

De heer **Meijroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel, voorzitter. Als het goed is staat ook op uw velletje, dat denk ik tenminste, dat ook de LHN met een motie vreemd aan de orde van de dag komt. Zo niet, dan graag bij dezen.

De **voorzitter**: Dat stond niet op mijn velletje, maar bij dezen komt die ook op de agenda. Dus dat komt helemaal goed.

De heer **Meijroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): Is er een reden voor dat hij wel op het velletje stond en ik niet?

De **voorzitter**: Klachten kunt u indienen bij de griffie. Nee, dat is een grapje hoor. Dat is een grapje over de griffie. We gaan hem toevoegen. Agendapunt 8 is een motie vreemd aan de orde van de dag en agendapunt 9 is dan ook een motie vreemd aan de orde van de dag ingediend door de LHN.
Is er iemand die stemming wenst over de vaststelling van de agenda? Dat is niet het geval, dan is de agenda als dusdanig vastgesteld.
Dan gaan we naar de spreektijden. Het voorstel voor de spreektijden is zeven minuten per fractie en 28 minuten voor het college. Is er iemand die daar stemming over wenst? Ook niet het geval. Dat is vastgesteld.

a. Afscheid raadslid de heer M.G. van der Snoek

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 1.a, het afscheid van raadslid de heer Van der Snoek en daarvoor ga ik uiteraard eerst even een andere plek innemen.
Goedenavond allemaal en natuurlijk in het bijzonder de heer Van der Snoek, Michael, mag ik af en toe zeggen, maar dat mag niet altijd in deze raadzaal.
Negenendertig leden telt onze gemeenteraad. Dat zijn 39 mensen die als geen ander weten hoe het is om keuzes te maken. Niet alleen tijdens vergaderingen van de raad, de commissies en de eigen fracties, maar iedere dag. Want je bent nooit 'alleen maar' raadslid. Je hebt ook een baan, familie en vrienden en misschien zelfs wel een hobby…Ja, ook dat nog, voor sommigen van u.
Dan komt soms het moment dat je moet zeggen 'rien ne va plus'. Daarom nemen we vandaag afscheid van Michael van der Snoek van de fractie LHN. De stapels stukken, de lange vergaderingen, vaak tot in de kleine uurtjes, zijn voor hem niet meer te combineren met zijn werk voor zijn bedrijf MKZ Metaalbewerking. Dat is werk dat iedere dag heel vroeg begint en vraagt om lange dagen en volledige inzet. Een inzet die niet meer te combineren is met de lange dagen en volledige inzet die van hem gevraagd wordt als raadslid, de lange dagen en volledige inzet die hij van zichzelf vraagt. Want als Michael van der Snoek iets doet, dan wil hij het goed doen. Voor de stad waar hij woont en werkt, de stad die zijn hart heeft. Voor de inwoners die hij als raadslid vertegenwoordigt.
Beste mijnheer Van der Snoek, beste Michael, dit is niet de eerste keer dat we afscheid van u nemen. Dat deden we al een keer in 2022. Maar iets meer dan een half jaar later kwam u weer terug als opvolger van Mariëtte van Leeuwen die toen gedeputeerde werd. Omdat u vond dat u, uw partij, uw fractie, uw

stad niet in de steek kon laten en omdat u zag dat er nog zoveel moest gebeuren, kon gebeuren.
Zeker op het terrein dat uw grootste aandacht heeft: de inrichting van onze stad, voor nu en voor de toekomst. Want als raadslid zette u zich met hart en ziel in voor de grootste uitdagingen waar Zoetermeer – en eigenlijk heel Nederland – voor staat: zorgen voor genoeg goede woningen en een prettige leefomgeving voor onze inwoners. U had daarbij een klinkend motto 'bouwen, bouwen, bouwen'. Voor u – en ook andere raadsleden heb ik dat wel eens horen zeggen – het uitgangspunt bij voorstellen over woningbouw.Geen loze kreet, geen soundbite, maar een opdracht. Aan uzelf en aan ons. Want bouwen gaat niet alleen over stenen stapelen, bouwen gaat over woningen voor mensen, over kansen creëren, over zorgen dat Zoetermeer niet alleen groter groeit, maar groeit met beleid. Dat beleid mag niet gemaakt worden in een vacuüm, niet alleen in deze raadzaal. Dat beleid moet gemaakt worden in samenspraak met onze inwoners.
Participatie was voor u geen bijzaak, maar een voorwaarde, geen keuze maar een kans. En daar nam u de tijd voor. De tijd om met mensen te praten. Om te luisteren, ook als het ingewikkeld werd. Dat is wat een betrokken volksvertegenwoordiger doet. Wat u leerde tijdens die gesprekken nam u mee naar de raadsvergaderingen. Niet in lange verhalen en grote woorden, maar met duidelijke standpunten.
Kort en krachtig – zelfs uw maidenspeech duurde nog geen drie minuten – maar u wist altijd uw punt, het punt van uw fractie, duidelijk te maken. Bijvoorbeeld in de besluitvorming over de gebiedsontwikkeling rond station Voorweg, het omgevingsprogramma rond het Burgemeester Vernèdepark en de Dr. J.W. Paltelaan, de contourennotitie Woningbouw en de nieuwe stadswijk Entree, vanavond ook weer op de agenda. Dat gaat u niet meer meemaken, mijnheer Van der Snoek.
Vaak vroeg u zich af of er wel gesproken was met de betrokkenen, of hun bezwaren echt gehoord waren, of alle belangen waren gezien en meegenomen. Dat was belangrijk om de juiste keuzes te kunnen maken. Al was u zich er ook altijd van bewust dat, in uw eigen woorden 'iedereen meekrijgen en alle belangen behartigen, helaas niet altijd lukt.' Maar dat wil niet zeggen dat je het niet altijd moet proberen.
Voor en achter de schermen. Want uw grootste kracht is uw stille kracht: er zijn als het nodig is, dingen oppakken die anders zouden blijven liggen, een grote dossierkennis. Niet alleen in de gemeenteraad en de commissie Stad, maar zeker ook voor uw partij. Want u bent een politicus van het oude stempel: niet te beroerd om in campagnetijd uw oranje partijjas aan te trekken en folders rond te brengen, met mensen in gesprek te gaan over de toekomst van onze stad. Ik kan me bijna niet voorstellen dat we u komend voorjaar, in de aanloop van de gemeenteraadsverkiezingen, niet weer hier en daar zullen tegenkomen... Maar hij zegt niets...
Uw participatie als gemeenteraadslid komt vandaag ten einde want soms moet je ook naar jezelf luisteren omdat het niet altijd lukt om alle belangen te behartigen. Zeker niet als je zo betrokken bent, als je zoveel van jezelf vraagt, als u altijd doet. In uw ontslagbrief schreef u dat u 'in goed overleg met de fractie plaatsmaakt om 'het stokje' over te dragen aan uw opvolger' en dat u ervan overtuigd bent dat deze zich met dezelfde energie en passie namens de LHN zal inzetten voor 'ons mooie Zoetermeer'.
Ja, raadslid zijn is zwaar, maar ik ben blij dat er nog steeds mensen zijn die dit werk willen doen, mensen zoals u, met hart voor onze stad en onze inwoners. Maar ik snap ook dat het soms niet meer gaat, dat je soms voor jezelf moet kiezen, voor je eigen leven en leefbaarheid.
Toen we vorige keer, in 2022 afscheid van u namen, was u er zelf helaas niet bij. Nu gelukkig wel, dus kan ik u wel deze mooi presse-papier overhandigen met een prachtige driedimensionale afbeelding van deze raadzaal. Die krijgt u sowieso mee, als herinnering aan uw bijdrage, uw inzet, uw betrokkenheid.
Ik hoop dat u, als u ernaar kijkt, beseft dat wat u heeft gedaan bijzonder was, en dat u ook beseft dat wij uw inzet zeer hebben gewaardeerd.
Namens de hele raad, het college en de griffie, wens ik u veel succes en geluk in alles wat u doet. natuurlijk zijn er ook bloemen en een applaus van deze raad. (Onder applaus overhandigt de burgemeester de heer Van der Snoek een boeket en de presse-papier.)

De **voorzitter**: Dan wil ik nu het woord geven aan de plaatsvervangend voorzitter van de raad, mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Dit is ook een mooie toespraak, maar die heeft u al gehoord.
Beste Michael, ook namens de raad, van mijn kant, aansluitend op de woorden van de burgemeester – dat is voor mij altijd spannend want ik schrijf dit voordat ik zijn woorden gehoord heb – een kort woord van dank. In de vertrouwde opzet, dus met een knipoog naar mijn voorgangers, met een praatje, een gedichtje en een boekje.
Het raadslidmaatschap geeft en vraagt. Het is een eervolle taak om met 38 anderen aan de knoppen van de stad te mogen draaien maar het kost ook veel tijd. De burgemeester heeft dat al opgemerkt. Soms vraagt het leven om een andere prioriteit. Maar Michael, dat doet niets af aan je bijdrage in de

raad voor Zoetermeer.
Een onvoltooide raadsperiode is overigens ook niet zonder betekenis. Denk aan Schuberts 'Onvoltooide', het laatste, onafgemaakte zelfportret van Rembrandt, hoe zou dat eruit hebben gezien? Of Gaudi's Sagrada Familia, sinds 1882 in aanbouw. Allemaal niet af, maar wel allemaal onvergetelijk. Voor alle duidelijkheid, dat laatste voorbeeld is van mijn kant geen voorstel op agendapunten 7.b en 7.c van vanavond.
Eeuwige roem, Michael, kan ik je helaas niet bieden. Maar wel oprechte dank namens de collega's voor je inzet en voor je samenwerking. Het boek van de gemeenteraad is weliswaar voor jou nog niet uit, maar de gelezen bladzijden waren wel boeiend en leerzaam. Op rijm in de vorm van een limerick heb ik er dit van gemaakt:

Het Zoetermeerse raadslid Van der Snoek,
Was altijd naar de inrichting van zijn stad Zoetermeer op zoek,
Maar net als Schuberts onvoltooide toon
en Gaudi's imposant architectonisch eerbetoon,
Was zijn raadswerk een helaas niet uitgelezen, maar wel onvergetelijk boek.

En dan met een bruggetje, naar het boekje. De keuze was verrassend eenvoudig. Na wat digitaal speurwerk en raadpleging van enkele bevriende fractiegenoten van je, kwam één thema steeds terug: eten. Veel eten, lekker eten, goed eten, feestelijk eten, gezond eten, pittig eten, verfijnd eten en zelfs heb ik één keer 'goddelijk eten' mogen optekenen. De keuze voor een kookboek was dus niet verrassend. Zoals het voor een 'Van der Snoek' betaamt, is het er een over de bereiding van vis geworden. Uiteraard inclusief gerechten met snoek. Omdat jouw culinaire vaardigheden mij niet voldoende bekend waren, heb ik voor alle zekerheid gekozen voor Vis voor beginners. Ik hoop dat dat op zijn plek is. Michael, namens de collega's in deze raad, heel veel dank nogmaals voor je inzet en betrokkenheid. Het ga je goed en eet smakelijk!
(Mijnheer Duiven overhandigt de heer Van der Snoek zijn cadeau.)

De **voorzitter**: Dank aan onze plaatsvervangend voorzitter van de raad, mijnheer Duiven voor deze mooie woorden aan de heer Van der Snoek. Dat betekent dat ik de heer Van der Snoek, ook al gaat hij weer zitten, zo langzamerhand moet verzoeken – het klinkt onaardig en zo bedoel ik het helemaal niet – om plaats te maken. Hij gaat zelfs achterlangs. Het betekent natuurlijk dat we naar agendapunt 1.b gaan. Overigens kan er straks uiteraard afscheid genomen worden tijdens de schorsing.

b. Toelating en installatie raadslid de heer H.A. Broekman

De **voorzitter**: Het betekent dat er nu een plek open is in de raad. Dat betekent dat we die plaats gaan opvullen. De heer Broekman is benoemd op deze opengevallen plaats en in het kader van de toelating van het nieuwe raadslid wordt u gevraagd om zich uit te spreken over de geloofsbrieven. Ik deel aan de gemeenteraad mee dat het officiële benoemingsbesluit van de voorzitter van het Centraal Stembureau en de geloofsbrieven inmiddels in handen zijn gesteld van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven. Die commissie heeft inmiddels haar taak ook verricht, dus ik ga opnieuw het woord geven aan de heer Duiven, nu in een andere rol, als voorzitter van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven ten behoeve van het uitbrengen van het rapport. mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter. De commissie heeft de geloofsbrieven van het benoemde lid van de gemeenteraad, de heer Broekman onderzocht. De commissie heeft het genoegen te rapporteren dat de geloofsbrieven en de daarbij conform de Kieswet overlegde bescheiden in orde zijn bevonden. Het rapport van de commissie is, zoals gebruikelijk, voor de leden ter inzage neergelegd bij de griffie. De commissie adviseert de gemeenteraad dan ook de heer Broekman als lid van de gemeenteraad toe te laten.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Duiven voor het uitbrengen van het rapport. Ik stel aan de raad voor het advies van de commissie te volgen. Is er iemand die daar stemming over wenst? Dat is niet het geval. Aldus besloten. Dan gaan we over tot de installatie van de heer Broekman. Ik vraag de heer Broekman om naar voren te komen en alle anderen die daar de mogelijkheid toe hebben, vraag ik om te gaan staan.
Ik denk dat u de procedure kent, maar toch. Ik ga zo de eed voorlezen en dan mag u 'Zo waarlijk helpe mij God Almachtig' antwoorden. Ik ga ervan uit dat u dat weet.

"Ik zweer dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.
Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.
Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als raadslid naar eer en geweten zal vervullen."

De heer **Broekman** (LHN): Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!

De **voorzitter**: Dan mag ik u hartelijk feliciteren met uw raadslidmaatschap en een applaus voor de heer Broekman. (Onder applaus feliciteert de voorzitter het nieuwe raadslid en overhandigt een boeket.)

De **voorzitter**: De heer Broekman is inmiddels op zijn zitplaats aangekomen, bij zijn zetel in de raad.

c. Afscheid commissielid de heer Q.F. de Gruijter

De **voorzitter**: Beste heer De Gruijter, beste Quinten, net achttien jaar oud was u toen uw politieke avontuur begon als commissielid bij de VVD-fractie. Dat is best bijzonder. Op 30 maart 2022 werd u benoemd. Vandaag is dat precies – dat houden we natuurlijk allemaal bij, tenminste, dat doet de griffie – drie jaar, drie maanden en veertien dagen geleden.
Razendsnel wist u zich te profileren als een volwaardige gesprekspartner in de commissie. Jong, maar nooit onervaren. Stil, maar nooit afwezig. En bovenal: altijd ongelooflijk goed voorbereid. Zo heeft uw fractie ons laten weten, dus mocht er iets zijn, dan moet u daar zijn.Waar anderen zich door de raadsstukken heen werkten, had u niet alleen de bijlagen grondig bestudeerd, maar zich ook verdiept in wat er niet in stond. U bent die collega die tijdens de fractievergadering opmerkt, en ik citeer "In de derde alinea op pagina 74 van het bestemmingsplan staat trouwens iets interessants." En dan had u natuurlijk nog gelijk ook. Uw analytische blik, scherpe vragen en enorme dossierkennis maakten u tot een vraagbaak binnen de fractie en soms ook daarbuiten. Ik noemde het net ook al bij de heer Van der Snoek, maar ook uw hart ligt bij 'bouwen, bouwen, bouwen'. Of het nu ging over woningbouw in de stad of over de Mandelabrug en SnowWorld, u was erbij, en u had zich verdiept. En u genoot hiervan, van de debatten en van de onderlinge samenwerking.
Ook dat viel op: u bent niet alleen inhoudelijk sterk, maar ook verbindend. U zocht actief de samenwerking op met andere fracties, bijvoorbeeld in de werkgroep Democratiseringsagenda of bij het voorstel voor meer studieplekken. Zelf noemt u ook de fijne cultuur in de Zoetermeerse raad, een constructieve houding die de politiek mooier maakt, en effectiever.
Dat alles combineerde u met twee zware studies tegelijkertijd. Alleen daarvoor al verdient u ons diepe respect. U behandelde het commissielidmaatschap zoals u ook een debat voert: gedisciplineerd, nieuwsgierig, gefocust.
En nu gaat u verder, naar de universiteit van Cambridge, voor een master. Een prachtige stap natuurlijk. Maar eerlijk is eerlijk, voor ons en vooral voor uw fractie betekent het ook dat we weer iemand moeten missen die in korte tijd heel waardevol is geworden.
In uw brief geeft u aan dat u het commissielidmaatschap heeft ervaren als een waardevolle leerschool die u altijd met u mee zult dragen en waar u met veel plezier op terugkijkt.
Wij hopen dat u – als u weer terugkomt naar Zoetermeer – niet alleen een mooie master op zak heeft, maar ook een mooi huis vindt, eentje dat wellicht is gebouwd mede dankzij uw inzet. Heel veel succes gewenst! En natuurlijk applaus en bloemen. (Onder applaus overhandigt de burgemeester de heer De Gruijter een boeket.)

De **voorzitter**: U zult wel denken 'wat gaat hij nu doen want we hebben volgens mij alle commissie- en raadsleden gehad', en dat is ook waar. Maar er komt nog iets, en dat is vrij bijzonder, maar we gaan het toch doen. Dat heeft te maken met onze notuliste, Dorinde van der Lee. Vandaag willen we nog iemand even in het zonnetje zetten, omdat ook zij voor de laatste keer in ons midden is. En ja, dat weet ze zelf nog niet... al begint ze natuurlijk nu wel iets te vermoeden. Ik heb het eigenlijk al gezegd.
De persoon om wie het gaat, is al jarenlang, dames en heren, al ruim vijftien jaar, een vertrouwd gezicht. Altijd daar, ik zal even naar u wijzen, zwaai maar even. Ja, we zien u zitten. Betrouwbaar, secuur, en met een scherp oor voor alles wat hier gezegd wordt.
Beste mevrouw Van der Lee, beste Dorinde, ja, dit gaat echt over u. U heeft jarenlang alles wat hier in de raadzaal werd besproken, woord voor woord vastgelegd. En laten we eerlijk zijn, dat is nogal wat. Ik ben ook benieuwd hoeveel woorden dat zijn, maar daar komen we later nog wel op terug. Want als er ergens veel wordt gezegd, dan is het wel hier. Dat is geen oordeel, maar dat is een feit.

Wat misschien niet iedereen weet, is dat u dat altijd deed – dat wist ik trouwens ook niet – met een zakje Fisherman's Friend binnen handbereik – salmiak, uiteraard. En als er grote debatten op de agenda stonden, vroeg u keurig de spreekteksten op. U wist altijd precies bij wie u moest zijn voor de juiste informatie. Ook de vergaderingen van de Werkgeverscommissie legde u regelmatig vast met dezelfde toewijding en precisie.
Maar vandaag... vandaag is het de laatste keer dat u dat doet. U heeft besloten een nieuw hoofdstuk te beginnen. U gaat vier dagen per week in loondienst werken, dicht bij huis en niet meer als zelfstandige. Geen ellenlange raadsvergaderingen meer bijwonen en uitwerken, maar wel meer tijd voor uw kleinkinderen, een prachtige tweeling als ik het goed heb begrepen.
Namens de hele gemeenteraad en iedereen hier aanwezig en alle ondersteuning, willen we u ontzettend bedanken voor uw inzet, uw nauwkeurigheid, en uw betrokkenheid. We moeten nog wel één vergadering vanavond hè? Anders hebben we een probleem namelijk. We wensen u alle goeds en heel veel plezier in deze nieuwe fase. U krijgt natuurlijk ook bloemen maar ook een enorm applaus van deze raad en iedereen. (Onder applaus overhandigt de burgemeester een boeket aan de notulist.)

De **voorzitter**: Nu stel ik voor dat we toch even tien minuten schorsen zodat iedereen de gelegenheid krijgt om afscheid te nemen. Ik schors de vergadering tot 20.05 uur.

Schorsing

2. Spreekrecht

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering. Wij zijn aangekomen bij agendapunt 2, dat is het spreekrecht. Hier heeft zich één inspreker voor gemeld en dat is de heer Schoenmakers over de Entree. Ik verzoek de heer Schoenmakers om naar voren te komen. U heeft vijf minuten voor uw inbreng. Gaat uw gang.

De heer Schoenmakers: Voorzitter, leden van de raad, leden van het college, vanavond neemt u een besluit over het omgevingsprogramma De Entree. Namens HGOS, het Historisch Genootschap Oud Soetermeer, wil ik u nog eens nadrukkelijk wijzen op de cultuurhistorische waarden die in dit gebied in het geding zijn. Ik richt me in het bijzonder op twee gebouwen: de Kristalkantoren en de Mammoet.
De Kristalkantoren zijn een bijzonder en herkenbaar voorbeeld van het Nederlandse structuralisme. Met hun opdeling in kleinere volumes, de binnenpleinen en gevelarchitectuur zijn ze echt uniek – niet alleen voor Zoetermeer, maar ook in nationaal opzicht. De Mammoet is een gebouw met karakter met een indrukwekkend trappenhuis, opvallende gevels en een bijzonder interieur. Ze zijn bovendien nauw verbonden met de geschiedenis van werkgelegenheid in Zoetermeer. Denk aan de Sociale Verzekeringsbank en de Abvakabo – twee organisaties die hier jarenlang zaten.
Deze gebouwen vertellen een belangrijk hoofdstuk uit de ontwikkeling van onze stad. Ze geven Zoetermeer een gezicht, een verhaal, een eigen identiteit. Beide gebouwen zijn in goede staat en kunnen prima worden getransformeerd. Sloop is niet nodig. En ook uit een oogpunt van CO_2-reductie en materiaalbesparing is transformatie beter.
HGOS staat met dit standpunt ten aanzien van erfgoed niet alleen. De Bond Heemschut en het Cuypersgenootschap hebben de gemeente gevraagd om beide gebouwen aan te wijzen als gemeentelijk monument. Wij, HGOS, hebben eenzelfde verzoek gedaan.
De gemeenteraad heeft eerder uitgesproken dat bij stedelijke ontwikkelingen cultuurhistorie behouden en versterkt zou moeten worden. Dat geldt ook voor het erfgoed van na 1945. De gemeente heeft samen met verschillende partijen, waaronder HGOS, een onderzoek uitgevoerd naar de cultuurhistorische waarden van dat erfgoed. In dat onderzoek scoren deze twee gebouwen bijzonder hoog.
Ook in de oorspronkelijke plannen voor de Entree werden die waarden erkend. Een eerdere versie van het beeldkwaliteitsplan benoemde die kwaliteiten nog heel duidelijk. In de nieuwe versie zien we dat helaas veel minder terug. Dat maakt de stap naar sloop opeens veel makkelijker, terwijl dat helemaal niet nodig is.
De gemeente heeft de transformatiemogelijkheden laten onderzoeken door professor Rijnbout en eerder door professor De Jonge. Hun conclusie is helder: beide gebouwen kunnen behouden blijven en aangepast worden aan nieuwe functies. Erfgoed en ontwikkeling kunnen hier dus hand in hand gaan.
Ook de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed ziet het belang van deze gebouwen. Ze staan inmiddels op de groslijst voor mogelijke rijksmonumenten. Een formele aanwijzing zal nog wel even op zich laten wachten en volgt, naar ik verwacht, niet meer in deze kabinetsperiode. Maar het college heeft in de aangegeven dat, als een aanwijzing volgt, het zich daartoe zal verhouden. Ik vermoed overigens dat dat niet van harte zal zijn. Dat betekent dat u als raad zelf keuzes moet maken. Wilt u deze gebouwen behouden of niet? Wilt u wachten op een besluit tot aanwijzing tot rijksmonument, en zo ja, hoe voorkomt

u dan sloop, wanneer dit besluit op zich laat wachten?
Voorzitter, leden van de raad, leden van het college, laat deze gebouwen niet verdwijnen. Ze geven het toekomstige woongebied de Entree, gelaagdheid, identiteit en kwaliteit. Laat de geschiedenis van Zoetermeer niet uitwissen, maar juist doorgeven aan de generaties die hier straks wonen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Schoenmakers voor uw bijdrage en straks zal de Entree uitgebreid aan bod komen. Daarmee kom ik aan het einde van agendapunt 2.

3. Mondelinge vragen

De **voorzitter**: Dan kom ik bij agendapunt 3, de mondelinge vragen. Er zijn drie mondelinge vragen ingediend en ik begin met mevrouw Bink van Zoetermeer Vooruit over de rotonde. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Inderdaad, vragen over de rotondes. Waarom is het besluit dat via een memo aan ons als raad kenbaar is gemaakt, het Memo Rotondes, invoering marktconforme huurprijs opgenomen? Er is sprake van actualisering van de overeenkomsten, de uitgifteprocedure en een aanscherping van regels voor beheer en onderhoud en van marktconforme huurprijzen over de uitgifte van de rotondes.
Zijn de ondernemers netjes op voorhand geïnformeerd of moesten zij dit besluit uit de krant lezen? Kan een organisatie, in dit geval de gemeente, halverwege een jaar besluiten over hetzelfde jaar ineens kosten in rekening te brengen? Kan de gemeente überhaupt eenzijdig een overeenkomst wijzigen?
Er wordt in het memo ook gesteld dat de huurinkomsten van de rotondes worden gebruikt om de kwaliteit van de rotondes te controleren en, waar nodig, de huurders erop aan te spreken. Dit gebeurt al tweemaal per jaar door een extern bureau. Zou bijvoorbeeld de Welstandscommissie dit niet kunnen doen? Dit kost geen € 46.000,00, gemiddeld genomen inkomsten bij 37 rotondes.
Wat gaat de gemeente doen als de huidige adoptanten massaal afhaken? Wie gaat de rotondes dan onderhouden? Welke kosten zijn daarmee gemoeid en waar zijn die budgettair ondergebracht? Wie of welke organisatie gaat de uitgifte eigenlijk organiseren? Doen we dat als gemeente? Of wordt daar een bedrijf voor uitgezocht /ingehuurd? Wat gaat dat allemaal kosten en is dat dan een Zoetermeers bedrijf?
Dit waren ongeveer de vragen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Bink. Ik ga naar het college, gaat uw gang.

Wethouder **Van der Meer**: Dank u wel voorzitter. De vraag is 'waarom is het besluit genomen?' Er is het volgende aan de hand. De raad heeft in het verleden de motie van de VVD Rotondes als visitekaartjes voor Zoetermeer aangenomen en dat heeft in 2024 geleid tot behoorlijk uitgebreid onderzoek naar de best mogelijke werkwijze. Toen is ons ook gebleken dat we ons niet aan de wet hielden.
U vraagt zich af waarom wij eerst de raad hebben geïnformeerd en nog niet de ondernemers. Wij zijn echt gewend, hier in dit huis, om eerst de raad te informeren en daarna andere partijen. Als we het andersom doen, wordt u ook behoorlijk boos, denk ik.
De huidige adoptanten worden in het derde kwartaal van dit jaar schriftelijk op de hoogte gesteld van het besluit. We gaan niets doen in hetzelfde jaar. De huidige adoptanten krijgen per 2026 een nieuwe, driejarige overeenkomst aangeboden, waarbij een overgangsregeling wordt gehanteerd. Volgens mij stond die ook in het memo.
Kan de gemeente überhaupt zomaar eenzijdig een overeenkomst wijzigen? In de huidige overeenkomsten is opgenomen dat de gebruiksovereenkomst eindigt door een schriftelijke opzegging door een van de partijen met inachtneming van de overeengekomen opzegtermijn. Die zullen wij natuurlijk in alle gevallen netjes eerbiedigen.
Dan wordt er gesproken over de kosten. Die kosten hebben niet alleen betrekking op eventueel onderhoud. We hebben vooral ook te maken met beheer- en administratiekosten en we moeten voldoen aan de Wet markt en overheid. Het plaatsen van reclamebureau op een rotonde wordt beschouwd als een economische activiteit en hierdoor is het noodzakelijk een marktconforme huurprijs te hanteren, zodat er geen sprake is van verboden staatssteun. Hierdoor worden juridische risico's als handhaving door de Autoriteit Consument & Markt voorkomen.
Wat gaat de gemeente doen als huidige adoptanten massaal afhaken? Wie gaat de rotondes dan onderhouden en welke kosten zijn daarmee gemoeid? We hebben afgesproken dat we binnenkort starten met de nieuwe uitgifteprocedure. We hebben de laatste tijd even gewacht totdat we alles rond hadden met het uitgeven van de rotondes. We hebben op dit moment een wachtlijst, dus dat zal niet zo heel snel voorkomen dat er geen animo meer voor is. Als een rotonde niet wordt uitgegeven, gaat de gemeente hem op eenvoudige wijze onderhouden en de gemiddelde kosten per rotonde bedragen dan

naar schatting € 820,00 per jaar. Dat is budgettair ondergebracht bij de afdeling Grondzaken.
Wie gaat de uitgifte organiseren? Dat doet onze afdeling Stedelijke Ontwikkeling, team Grondzaken en de ambtelijke kosten voor de uitgifte worden gedekt door de huurinkomsten. Dat was onder het vorige beleid niet het geval omdat er toen geen huur werd gerekend.
Voorzitter, dat zijn de antwoorden die ik heb op de vragen.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Van der Meer. Ik kijk naar mevrouw Bink, heeft u nog een vervolgvraag?

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Nee, voorzitter, dank u wel. Als we nog vragen hebben, doen we dat nog even schriftelijk.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan gaan we over naar de tweede vragenserie van mijnheer Zamani van D66 over deelname van Zoetermeer aan het BATMAN-experiment. Licht u toe, mijnheer Zamani?

De heer **Zamani** (D66): Ja, Batman! Dank u wel voorzitter. Op social media en in de officiële berichtgeving van de provincie Zuid-Holland is bekendgemaakt dat in Zoetermeer een proefproject start met de naam BATMAN-experiment, Bouwen Accelereren door Toekomstgerichte Methode voor Aanpak Natuurinclusiviteit. Het doel van het experiment is het bouwproces te versnellen en tegelijkertijd de natuur, waaronder soorten vleermuizen, beter te beschermen. Volgens de berichtgeving doen onder andere provincies, coöperaties zoals Vidomes, Stedelink, De Goede Woning mee aan het project. Daarbij wordt specifiek de wijk Buytenwegh in Zoetermeer genoemd als pilotlocatie.
In deze berichtgeving valt echter op dat de gemeente Zoetermeer niet lijkt mee te doen met het project. De gemeente is geen ondertekenende partij. Gezien het belang van het versnellen en verbeteren van het woningbouwproces – we hebben het net ook al gehoord, bouwen, bouwen, bouwen – en natuurinclusief bouwen, heeft de D66-fractie hierover de volgende vier vragen.
Is de gemeente Zoetermeer officieel betrokken bij het BATMAN-project? Is het college gevraagd om een intentieovereenkomst mee te ondertekenen, net als de provincie Zuid-Holland en de betrokken corporaties? Zo nee, is het college bereid dit initiatief alsnog te steunen? Herkent het college de meerwaarde van het BATMAN-experiment voor het versnellen van het bouwproces? En als laatste: welke andere maatregelen onderzoekt of neemt het college momenteel om de procedures rond natuurbescherming en bouwen te versnellen? Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Zamani. We gaan naar het college, wethouder Van der Meer. gaat uw gang.

Wethouder **Van der Meer**: Voorzitter, iedereen die gaat verbouwen of verduurzamen heeft te maken met de Omgevingswet en daarmee is op dit moment geregeld dat er voor ieder dingetje ecologisch onderzoek gedaan moet worden van tevoren om te kijken welke soorten dieren er in en om het gebouw wonen. Om te voorkomen dat elke gebouweigenaar die wil verduurzamen dit zelf moet doen, stelt de gemeente op dit moment een Soortenmanagementplan, op basis van gemeentebreed ecologisch onderzoek. Dat hebben we nu in gang gezet, zoals u kunt lezen in het memo van 21 mei van dit jaar. Dit Soortenmanagementplan, SMP, levert een gebiedsontheffing op waar gebouweigenaren gebruik van kunnen maken. Dat is heel erg belangrijk om een goed beeld te krijgen van de ecologische situatie. We hebben er haast mee, want daarmee kan de verduurzaming zo gauw mogelijk doorgaan.
Terwijl wij bezig waren met het Soortenmanagementplan, zijn we benaderd door de provincie. De provincie gaat in Buytenwegh een experiment doen om door middel van telemetrie onderzoek te doen naar twee soorten vleermuizen. Dit onderzoek zijn ze later het BATMAN-project gaan noemen. Ik snap wel waarom, ik ben ook dol op Batman, maar goed, dat is een heel ander stuk van dit verhaal. Het telemetrieonderzoek betekent dat deze vleermuizen, twee soorten, worden gevangen en gezenderd met als doel hun verblijfplaats te identificeren. De provincie doet dit samen met een aantal partners, zoals de woningcorporaties. De gemeente Zoetermeer neemt niet officieel deel aan het onderzoek omdat het extra ambtelijke capaciteit zou kosten en we nu onze deskundigen – zoveel hebben we er daar niet van – echt keihard nodig hebben voor de begeleiding van het SMP en omdat het experiment van de provincie maar een deel van het ecologisch onderzoek pakt, namelijk alleen twee soorten vleermuizen. Het experiment heeft op dit moment ook geen officiële status.
We steunen het experiment wel en we hebben dus ambtelijk afspraken gemaakt met de provincie. De provincie zal het onderzoeksgebied uitbreiden, niet alleen naar Buytenwegh, maar naar heel Zoetermeer. Daar betalen wij € 10.000,00 voor. Dan hopen we dat we € 70.000,00 tot € 80.000,00 kunnen besparen uit het SMP, maar dat weten we niet zeker. Het is een gokje want het is een experiment, dus

daarom hebben wij gezegd 'wij richten ons op het SMP, maar we vinden het wel heel belangrijk dat we daar misschien toch de vruchten van kunnen plukken'. Dus we hebben extra geld aan de provincie gegeven om naar die twee vleermuizen onderzoek te doen in heel Zoetermeer. Maar wij moeten naar veel meer dingen onderzoek doen in het SMP, dus daar richten we ons op dit moment op.
Voorzitter, er staat op dit ogenblik een Europese aanbesteding uit voor het veldonderzoek voor het SMP. Dat is eigenlijk het antwoord dat ik dit moment voor u heb. Dus we zijn erbij betrokken. We hebben contact met ze, alleen hebben we ervoor gekozen om de focus te houden op het SMP. Maar we proberen zoveel mogelijk gebruik te maken van de ervaringen van dit experiment. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Van der Meer. Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja, dank u wel voorzitter. Voordat we inderdaad in een debat raken, wil ik toch gezegd hebben dat we het toch jammer vinden dat we niet... We kennen het SMP maar de meerwaarde van het BATMAN-experiment is juist dat dat integraal wordt meegenomen met het bouwproces, waardoor het bouwproces juist versneld raakt. Dat doet het SMP dus niet. Daarom vinden we het jammer dat het niet ondertekend wordt. We moeten later misschien ook met de woonwethouder eens nagaan of we niet toch niet zo'n intentieovereenkomst kunnen ondertekenen, maar voor nu zijn we in ieder geval blij dat we meedoen. Jammer dat we niet hebben ondertekend. Dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik kijk even rond, volgens mij is daarmee de vraag afdoende beantwoord. Wethouder Van der Meer?

Wethouder **Van der Meer**: Ja, voorzitter. Er wordt een aantal aannames gedaan dat niet helemaal klopt, maar dan was het beter geweest om eerst even technisch navraag te doen. Dat kunnen we echt niet nu allemaal uitleggen.

De **voorzitter**: Ja, maar ik stel voor, volgens mij is de vraag... Ja, maar wel heel kort, want nu gaat er toch een debat ontstaan. Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja, voorzitter. Wij hebben die vragen al vorige week ingediend, dus als u technisch nog wat wilde zeggen, dan kon u dat natuurlijk. Dat staat het college natuurlijk vrij.

De **voorzitter**: Ja, maar we gaan nu geen debatje voeren over wanneer de vragen zijn gesteld, de vragen zijn gesteld en er is antwoord op gegeven en volgens mij is dit daarmee afdoende beantwoord. Ik ga over naar mijnheer Boerboom van GroenLinks over de afdoening van de motie JA-JA-sticker en ik wijs er even op dat wethouder Blansjaar inmiddels de vergadering heeft verlaten maar de beantwoording wordt uiteraard namens het college gedaan. Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Op 1 juli 2019 is de motie Zeg Ja tegen de Ja-Ja-sticker aangenomen. Sinds die datum is de motie verschillende keren afgedaan zonder uitvoering, maar heeft de raad besloten dat het college de motie moet uitvoeren en betrekken bij het nieuwe afvalbeleid. In het recente memo over afval van 9 juli jl. wordt niet over de motie gesproken. Daarom heeft GroenLinks de volgende vragen: 1. Kan de raad ervan uitgaan dat de motie wordt afgerond bij het nieuwe afvalbeleid? 2. Is het college voornemens de JA-JA-sticker op te nemen in het nieuwe afvalbeleid?

De **voorzitter**: Dank u wel, ik kijk naar wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Voorzitter, het antwoord is: ja, ja.

De **voorzitter**: Dat is heel kort. Heeft u daar nog een vraag over? Nee, dat is mooi. Oké. Dit was agendapunt 3.

4. Mededelingen

De **voorzitter**: We gaan naar agendapunt 4, de mededelingen. Zijn er mededelingen van de raad? Dat is niet het geval. Van het college zijn er ook geen mededelingen?

5. Afdoening ingekomen stukken

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 5, de ingekomen stukken. Is er iemand die hier stemming over wenst? Ook niet? Dat is niet het geval, dan kan ik dat aftikken. Dat is mooi.

6. Hamerstukken
- **a. Raadsvoorstel Vaststelling Jaarstukken 2024**
- **b. Raadsvoorstel Afdoening moties – actualisatie juni 2025**
- **c. Raadsvoorstel Vaststelling fractievergoedingen 2024**
- **d. Raadsvoorstel Vaststellen PUK Hart van Meerzicht fase 1**
- **e. Raadsvoorstel Procesvoorstel Participatie Actieagenda Financiële Bestaanszekerheid**
- **f. Besluitenlijst en notulen van 16 juni 2025**

De **voorzitter**: Dan gaan we naar de hamerstukken. Aan de orde zijn de raadsvoorstellen die u heeft kunnen zien. De titels staan op de agenda van vandaag. Ik zie de heer Markes een hand opsteken, ik neem aan dat u iets wilt zeggen over de hamerstukken? U wilt een stemverklaring afgeven, neem ik aan? Of was dat iets anders?

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dat klopt inderdaad voorzitter.

De **voorzitter**: Zo ver was ik nog niet, dus daarom... Ik was nog even bezig te zeggen dat deze raadsvoorstellen nu ter stemming voorliggen en dan ging ik naar de stemverklaringen, maar gaat uw gang, mijnheer Markes.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter. Ik zou graag een stemverklaring willen geven bij agendapunt 6.e. Zó! Zoetermeer heeft in de commissievergadering haar zorgen uitgesproken over de mate waarin achttienjarigen die zelfstandig wonen en rondkomen van de bijstand, het minimumloon of studiefinanciering worden betrokken in dit participatieproces. Het college heeft tijdens de commissiebehandeling gezegd zich in te zetten om ook deze jongeren te betrekken. We willen het college daarin het vertrouwen geven. We zullen daarom vanavond voor dit voorstel stemmen. Tegelijkertijd blijven we wel goed volgen of en in welke mate dit gebeurt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Markes. Anderen die behoefte hebben aan het geven van een stemverklaring bij een van de raadsvoorstellen? Als dat niet het geval is, stel ik vast dat er 35 raadsleden aanwezig zijn. Wenst iemand stemming over een van deze raadsvoorstellen? Dat is niet het geval, dan zijn ze aangenomen.

7. Debat (inclusief stemmingen)
- **a. Raadsvoorstel Aanpassen Bomenbeleid**

De **voorzitter**: We gaan over naar agendapunt 7, het debat en we beginnen met 7.a het raadsvoorstel Aanpassen Bomenbeleid. We gaan kijken hoe we dit gaan behandelen, daarvoor hebben we de sprekerslijst. Ik kijk eerst naar de fractie van de PVV. Wie wenst daar het woord over te voeren? Gaat uw gang.

De heer **De Vogel** (PVV): Dank u wel, voorzitter. De aanpassing bomenbeleid is behandeld in de commissie als raadsvoorstel. Daar heb ik een keer aangegeven dat ik niet zoveel verstand had van bomen. Toen heeft mevrouw Bontje mij benaderd en uitgelegd hoe een en ander in elkaar zit. Daarop heb ik gezegd 'weet je wat? Ik ga daar een amendement voor maken, hopende dat dat een verbetering wordt'. Nu heb ik een bericht gekregen van mevrouw Bontje en die zei 'hartelijk dank voor uw mail, wat een geweldig nieuws dat u het amendement morgen gaat indienen. Grandioos.' Even verder staat 'Afgelopen weken zijn diverse raads- en commissieleden bij mij op bezoek geweest. Ik heb hen over de succesvolle aanpak van de luizen in Zoetermeer verteld. Deze aanpak wordt al vele jaren in onze stad toegepast. De raads- en commissieleden die hier waren, vonden de uitleg verhelderend – dat vond ik zelf ook, dat scheelt – dus ik vermoed dat uw amendement een meerderheid zal krijgen morgen. Heel veel succes en ik ga het debat zeker volgen'.
Als ik op het amendement kijk, is er maar één partij die het mede heeft ingediend en dat is FVD, die snapt het tenminste. Dus mevrouw Bontje, helaas, u hebt heel vertrouwen in deze raad, maar toch moeten ze beter na gaan denken. Dat was het, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. U gaat het amendement wel indienen? Ja, dan is het hierbij ingediend en

onderdeel van de beraadslagingen.

Amendement nr. 2507-A ingediend door PVV, FVD
Technische toets bij kapvoorstel bomen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 14 juli 2025;

overwegende dat:
- bomen belangrijk zijn voor de leefomgeving en niet onnodig gekapt mogen worden;
- er situaties zijn waarin bomen overlast geven (bijvoorbeeld door worteldruk of luizen), maar technisch nog gezond zijn of gezond gemaakt kunnen worden;
- er behoefte is aan een aanvullende toets om onnodige kap van gezonde bomen te voorkomen;

besluit:
- in beslispunt 1a van het raadsvoorstel Aanpassen bomenbeleid (zaaknummer 2023-0544521) de volgende zin toe te voegen:
  "Bij een verzoek tot kap van één of meer bomen, wordt voorafgaand aan de beoordeling een technische toets uitgevoerd. Indien blijkt dat de boom gezond is, of op redelijke wijze gezond gemaakt kan worden, dan wordt het verzoek alleen in behandeling genomen als het overlastbelang zwaarder weegt dan het belang van behoud.""

De **voorzitter**: Ik ga over naar de fractie van Zó! Zoetermeer, mijnheer Van der Vlies. Gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, Zó! Zoetermeer is blij dat wij eindelijk een nieuw bomenbeleid gaan vaststellen want eerlijk is eerlijk, het oude beleid was jarenlang bron van frustratie voor inwoners die overlast ervaren, maar nul op het rekest kregen. Te veel gedoe, te weinig ruimte voor maatwerk en dat terwijl het in een dichtbebouwde stad soms echt nodig is om een boom te snoeien of, als het niet anders kan, te verwijderen.
Voor ons is het simpel. Wij houden van bomen, maar we houden nog net iets meer van mensen. Als een boom langdurige schade of hinder veroorzaakt aan een woning, aan lichtinval, aan de leefbaarheid in de straat, moet daar, wat ons betreft, met gezond verstand naar gekeken kunnen worden, niet alleen met meetlinten en richtlijnen, maar ook met een open blik voor de beleving van inwoners.
We weten dat dat niet altijd populair is bij boomliefhebbers en geloof ons, wij zijn ook voor groen. We willen bomen, tuinen en biodiversiteit, maar in de stad gaat het altijd om balans. Dat is precies wat dit nieuwe beleid beter doet dan het vorige. Er komt ruimte voor de beoordeling per geval. Er komt aandacht voor hoe mensen het ervaren. En er blijft bescherming voor waardevol groen.
Het is ook mooi dat bewoners niet alleen meer mogelijkheden krijgen om overlast aan te kaarten, maar ook om juist meer groen te creëren, om buurtgroen te kunnen toevoegen. Dat is precies een vorm van betrokkenheid waar Zó! Zoetermeer warm voor loopt; inwoners die meedenken, meedoen en meebeslissen over hun eigen leefomgeving.
Voorzitter, voor ons is ook belangrijk dat dit college niet alleen ruimte laat voor het kappen van bomen, overlastgevende bomen, maar er ook voor zorgt dat het totaal aantal bomen toeneemt. Er wordt groener teruggeplant dan er gekapt wordt. Dus het idee dat we hier afstevenen op een kaalslag, klopt niet. Wel klopt het dat mensen straks weer iets meer het gevoel hebben dat ze serieus worden genomen als ze overlast ervaren, dat ze niet eindeloos hoeven te praten tegen een bureaucratisch muurtje met wortels en bast, en dat er, waar dat nodig is, gewoon ingegrepen kan worden. Daarom is Zó! Zoetermeer voor dit nieuwe bomenbeleid. Niet omdat we tegen bomen zijn maar omdat we voor mensen zijn. Dank u wel.

De **voorzitter**: U krijgt een interruptie van mevrouw Kraneveldt, gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter. In het coalitieakkoord waar u met uw handtekening onder staat, staat inderdaad dat u iets wilt gaan doen in het kader van overlastgevende bomen. Dus ik snap dat er op enig moment een raadsvoorstel komt. Maar volgens mij stond er niet in het coalitieakkoord dat de gemeente voortaan zelf vergunningsvrij zou moeten kunnen kappen, ook als het gaat om het reguliere beheer of bijvoorbeeld bij bouwprojecten. Dan is er uiteindelijk geen bezwaarmogelijkheid meer voor inwoners om daartegen bezwaar te maken. Dus we gaan nu voor een kleine groep mensen die overlast ervaren, iets regelen, terwijl we aan de andere kant voor een heel grote groep mensen het recht om bezwaar te maken wegnemen als het gaat om regulier onderhoud of andere kap, in het kader van een bouwproject bijvoorbeeld. Is dat tweede dan wat u wilt?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Die beantwoording laat ik graag even over aan het college.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt nog kort, als het kan.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ja, maar ik vraag het aan u want dat ga...

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): En ik zeg 'dat laat ik over aan het college'.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt, gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ik vind het vreemd dat u daar zelf geen mening over heeft, maar goed, het zij zo.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies nog een reactie?

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u.

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Misschien heb ik een vraag die de heer Van der Vlies wel wil beantwoorden. Hij heeft het de hele tijd over overlastgevende bomen. Kunt u dat uitleggen? Is schaduw, bijvoorbeeld, overlast voor u?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Nee. Schaduw is geen overlast, schaduw is juist een pluspunt, maar het kan ook zijn dat een boom zodanig staat dat die zodanig groot wordt en zoveel blad heeft dat een huis of een woning 24 uur per dag in de schaduw staat. Dat kan voor mensen zelfs gezondheidsklachten opleveren. In zulk soort gevallen zeggen we 'nou, we gaan proberen daar wat aan te doen'. Die mogelijkheid om daar wat aan te kunnen doen, om daarover te kunnen praten, wordt nu geschapen.

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja voorzitter, mijnheer Van der Vlies heeft het over gezondheidsklachten. Ik heb wel vaak gehoord dat mensen door hitte overlijden, maar weinig dat ze door schaduw overlijden. Maar goed, dat laat ik bij de heer Van der Vlies.
Een van de aanleidingen van het raadsvoorstel was dat er heel veel mensen zijn, een klein groepje in een wijk, die last hebben van schaduw en daarom willen dat een deel van een rij bomen gekapt wordt. Dat is de aanleiding van dit voorstel geweest. Dus staat u daar nu achter en vindt u dat dat inderdaad overlast is, ja of nee?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, ik weet niet waar de heer Zamani die aanleiding vandaan heeft, maar mijn aanleiding, de aanleiding van onze fractie om hier heel enthousiast mee akkoord te gaan, is dat al jarenlang, al vanaf voordat ik überhaupt in de raad kwam, legio mensen vrijwel wekelijks bij ons aankloppen om alsjeblieft toch wat te doen aan een boom of een serie bomen. En dat ze, wat dat betreft, bij de gemeente tegen een muur aanlopen, dat er daar weinig medewerking is. Dat wordt nu eindelijk opgelost. Dat heeft heel lang geduurd en wat ons betreft te lang geduurd, maar er ligt nu eindelijk een behoorlijk helder plan voor klaar. Dus dat is echt niet naar aanleiding van een klein groepje mensen. Dat zijn legio mensen. U was waarschijnlijk ook op die avond een paar maanden geleden, in januari of zo. Dat hele zaaltje zat helemaal afgeladen vol. Mensen gingen weg omdat het te vol was. Dit gaat niet over een klein clubje mensen in een klein stukje. Het gaat over legio mensen door de hele stad heen.

De **voorzitter**: Ik ga nog heel kort naar mijnheer Zamani. Dan wil ik verdergaan.

De heer **Zamani** (D66): Voorzitter, ik wil de heer Van der Vlies er ook op wijzen dat er legio mensen zijn die zich juist heel erg veel zorgen maken over dit bomenbeleid, die zich zorgen maken dat straks een rij bomen die voor schaduw zorgt en voorkomt dat er wateroverlast is, wordt gekapt. Daar staat nu ook een heel groot stuk over in de krant. Dat zou ik echt even lezen als ik mijnheer Van der Vlies was.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies nog een laatste keer.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja, voorzitter, ik heb dat stuk gelezen en ik heb ook die onderdelen gelezen. Nogmaals, dit voorstel ziet er ook op toe dat er niet zomaar, lukraak, rücksichtslos gekapt wordt. Zo werkt het niet. Er wordt beoordeeld en er wordt maatwerk geleverd en daarnaast is het ook altijd mogelijk voor mensen om buurtgroen aan te vragen, om extra groen aan te vragen in hun buurt.

De **voorzitter**: Ik zie nog een interruptie van mevrouw Mertens. Gaat uw gang.

Mevrouw **Mertens** (PDvZ): Dank u wel. Misschien is het mijnheer Zamani niet bekend, maar er zijn ook mensen die zonnepanelen hebben en ongelooflijk veel last van grote en hoge bomen hebben. Ik dacht dat de heer Zamani toch een voorstander was van zonnepanelen. Maar als je die niet kunt gebruiken omdat er een heel hoge boom staat, moet je, denk ik, wel met elkaar in overleg kunnen gaan.

De **voorzitter**: Wil mijnheer Zamani daar nog op reageren? Dat mag, en dan ga ik verder, wat mij betreft.

De heer **Zamani** (D66): Dank u wel, voorzitter. Twee punten. Ten eerste nemen sommige mensen die zonnepanelen ook om een airco aan te drijven. Juist die bomen zorgen voor schaduw, dus dat lost dat op. Maar de meeste zonnepanelen zitten op derde of vierde verdieping en hebben echt geen last van de bomen waar de heer Van der Vlies die wil kappen. Als er bomen zijn die ervoor zorgen dat de zonnepanelen weinig energie opwekken, kan de gemeente dat compenseren. We gaan geen boom die 400 jaar oud kan worden, kappen omdat een paar zonnepanelen die vijf jaar oud worden te weinig energie opbrengen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik stel voor nu verder te gaan want u komt allemaal nog aan bod. Dus er komt nog voldoende discussie en het college komt ook nog. Ik dank mijnheer Van der Vlies. Of wilde u nog wat zeggen?

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ik wilde daar nog één ding aan toevoegen, namelijk dat een heleboel bomen beschermd zijn. Bomen van 400 jaar oud, monumentale bomen, komen hier niet in voor.

De **voorzitter**: Helder. Dank u wel voor uw inbreng. Ik ga over naar de fractie van de PvdA, mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Mooi en gezond buurtgroen levert een belangrijke bijdrage aan het groene karakter van onze stad en het welbevinden van onze inwoners. We begrijpen dat mensen overlast kunnen ervaren van buurtbomen. Ik zeg het expres zo omdat bomen natuurlijk geen overlast geven, maar gewoon doen wat ze van nature doen, namelijk groeien en bloeien en insecten en vogels aantrekken en schaduw geven. Ongemak van bomen zullen we wat de PvdA betreft, moeten accepteren.
Echte overlast moeten we natuurlijk wel goed bekijken. Als aanvragen om aan echte overlast iets te doen, te lang duren of nauwelijks gehonoreerd worden en dit inwoners onnodig frustreert, moeten we de huidige procedures dus beter doen. Maar in plaats van bijvoorbeeld beter onderhoud of de criteria voor verwijdering wat ruimer of soepeler te maken, gaan we nu een heel circus optuigen met buurtpeilingen om overlastgevend of zelfs slechts ongemak veroorzakend buurtgroen weg te laten halen.
Maar niet alleen dat. Het college wil en passant ook regelen dat de gemeente zelf geen vergunningen meer aan hoeft te vragen als het buurtgroen verwijderd moet worden vanwege regulier onderhoud of ten behoeve van bouwprojecten. En let op, het overgrote deel van de bomen die gemeentelijk bezit zijn, valt onder de buurtgroen. De gemeente kan dus straks, in theorie, veel bomen kappen zonder dat inwoners daar nog bezwaar tegen kunnen maken. Dat vinden wij geen goede zaak. Dat wordt straks na de zomer in een raadsvoorstel geregeld, als het aan de wethouder ligt, maar wat ons betreft niet. Daar komen we dus na de zomer op terug.
Voorzitter, als ik een buurtbewoner ben die een buurtgroenboom voor mijn deur gekapt wil hebben,

hebben wij begrepen dat er eerst gekeken wordt of de vraag de reguliere procedure in moet. Als het antwoord van de gemeente 'nee' is, dan pas komt deze nieuwe procedure in beeld. Begrijp ik dat goed? Mijn boom geeft in de ogen van de gemeente dan dus blijkbaar niet of nog niet voldoende overlast om in dat reguliere onderhoud te worden meegenomen. Maar als de gemeente echter meent dat ik wel een goed punt heb, wordt de boom zonder vergunning gekapt. Buurtbewoners worden daar dan niet over gehoord, laat staan dat ze daar nog bezwaar tegen kunnen maken. Als ik echter de procedure van de buurtpeiling in moet, mag de buurt wel meebeslissen. Maar het gaat wel om dezelfde boom. Waarom maakt het college het allemaal zo ingewikkeld? Waarom veranderen we dan niet de criteria hiervoor een beetje, zodat mensen wel wat vaker gehoor krijgen?
Om dit omslachtige raadsvoorstel nog wat te verbeteren, voorzitter, hebben we wel twee amendementen en een motie bedacht.
Bij de technische check wegen de biodiversiteit en natuurbelangen blijkbaar niet mee. Daar willen we met het amendement Een goede technische toets met aandacht voor de biodiversiteit iets aan doen. Als er maar weinig huishoudens deelnemen aan een buurtpeiling, neemt een kleine minderheid voor een grote meerderheid een besluit. Dat kan frustratie opleveren in de buurt. Daarom willen wij voor de geldigheid van de bewonerspeiling een ondergrens stellen van 20%. Dit regelen we in het amendement Besluiten gebaseerd op voldoende draagvlak.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt, een interruptie van mijnheer Van der Vlies. Gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dan wil ik hier wel de discussie over aangaan met mevrouw Kraneveldt. Moeten we voor dit soort besluitvorming, waarvan mevrouw Kraneveldt zegt dat het toch al ingewikkeld is – dat ben ik niet helemaal met haar eens overigens – het nu nog ingewikkelder maken door er opkomstnormen aan vast te hangen alsof het verkiezingen zijn? We stellen toch ook geen ondergrens aan het aantal reacties in een zienswijzenprocedure? Waar ziet u het verschil?

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ik heb deze omslachtige procedure niet verzonnen. Het college stelt zelf trouwens ook percentages voor; als het tussen de 30% en de 70% zit, besluit het college, onder de 30% doen we het niet, boven de 70% doen we het wel. Ik verzin al die ingewikkeldheid niet.
Maar als je dat dan toch gaat doen, lijkt het ons heel erg frustrerend als je bijvoorbeeld een aanvrager bent en maar heel weinig mensen vullen die buurtpeiling in en zeggen allemaal 'nee'. Dan denk je toch 'ja, maar, dat is maar een klein groepje mensen en die hebben het nu wel besloten voor mij'. Dat frustreert. Ik denk dat als je met elkaar een minimumpercentage afspreekt, in ieder geval iedereen kan zeggen 'oké. Dat is wat we hebben afgesproken. Dat resultaat telt'.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies nog?

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter, wat mevrouw Kraneveldt nu zegt is niet helemaal in overeenstemming met elkaar volgens mij. Als je je eerst beklaagt over het feit dat er percentages bij zitten en je komt nu zelf met een nieuw percentage, strookt dat niet helemaal. Dat is in ieder geval geen consistent verhaal.
Daarnaast zegt het amendement dat zo'n opkomstpercentage meer draagvlak voor de uitslag zou moeten creëren. Maar stel, je hebt een goed doorlopen peiling met een duidelijke meerderheid en alsnog is die ongeldig omdat de opkomst 18% of 19% was. Wat denkt u dat dat doet met het vertrouwen van de burgers in de gemeente?

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dat hangt er natuurlijk van af of je een aanvrager bent, een voor- of een tegenstander. Wij denken dat het heel frustrerend is voor iemand als hij bijvoorbeeld zijn aanvraag afgewezen ziet worden, of, als je tegenstander bent, dat de aanvraag toegewezen wordt als maar heel weinig mensen in de buurt die peiling hebben ingevuld. Hoeveel zeggingskracht heeft dat dan?
Met een referendum doen we het ook. Dat vinden we heel normaal. Dit is eigenlijk een soort minireferendumpje in de buurt over het kappen van een boom. Ik vind het helemaal niet zo gek om daar een ondergrens aan te stellen.

De **voorzitter**: Heel kort nog mijnheer Van der Vlies want ik zag ook nog mijnheer Doncker en Mevrouw Brouwer.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Excuses, voorzitter, een korte reactie dan nog. Ik geloof niet dat de mensen die daartegen zijn, gefrustreerd kunnen zijn. Dan hadden ze immers wel meegedaan aan de peiling. Die wordt ten slotte uitgevraagd.

De **voorzitter**: Een korte reactie van mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Nou, dat weet ik niet. Er zullen mensen zijn die zeggen 'ach, het is twee straten verder'. Ik zie weliswaar dat kruintje daar, maar het interesseert me niet zo. De een zit daar wat steviger in dan de ander. Wij denken dat het met een minimumpercentage in ieder geval iets meer zeggingskracht heeft, dat je iets meer draagvlak kunt laten zien voor zo'n buurtpeiling dan als je zo'n percentage niet instelt.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Doncker.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. In de commissievergadering hebben we het er ook al over gehad. Ik vind dat u zo weinig vertrouwen in onze inwoners heeft, mevrouw Kraneveldt. Inderdaad, zoals de heer Van der Vlies ook zegt, als je last hebt of juist heel erg voor de boom bent, zorg je er gewoon voor dat je de peiling invult. Ik kan me niet voorstellen, want heel veel inwoners zijn heel erg betrokken, dat dat gebeurt. Ik deel ten eerste uw angst niet en ten tweede denk ik dat wij het niet altijd beter moeten weten dan onze inwoners want die kunnen ook best heel goed voor hun belang opkomen.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ik twijfel er niet aan dat heel veel inwoners dat kunnen. Andere inwoners hebben daar misschien wat meer moeite mee. Maar ik verzin deze hele ingewikkelde procedure niet, dat doet het college zelf. Het college had ook kunnen zeggen 'hé, mensen zijn gefrustreerd, ze krijgen blijkbaar geen gehoor als ze iets willen met dat buurtgroen. De procedures duren te lang, of ze krijgen geen antwoord, of wat voor reden dan ook'. Onderzoek dat dan, onderzoek dan waar dat aan ligt en heb gewoon je procedures op het stadhuis beter op orde. Maar nee, we gaan een heel ingewikkelde procedure doorlopen, wat ook nog eens een keer klauwen met geld kost. Ik vind dat gewoon zonde. Dus ik verzin dat niet, maar als dit nu toch gebeurt, denk ik 'doe het dan goed'.

De **voorzitter**: Ja, maar u moet oppassen want dit heb ik al een paar keer gehoord. Ik ga naar mevrouw Brouwer en daar mag u nog op reageren en dan stel ik voor dat u verdergaat.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Eigenlijk wilde ik hetzelfde interrumperen als mijnheer Van der Vlies maar aangezien hij dat al gedaan heeft, heb ik wat anders. Ik vraag me af of mevrouw Kraneveldt alle participatie zo ingewikkeld en te duur vindt.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Nee, dat vind ik niet, Maar de ene participatie is de andere niet. De inzet van de ene participatie is ook de andere niet. Ik vind dat er bijvoorbeeld tussen één boom en een enorm bouwproject als de Entree nogal wat licht zit. Dus nee, ik vind zeker niet alle participatie onzin. Maar ik vind hier dat er iets heel ingewikkelds wordt opgetuigd voor iets dat het college ook intern had kunnen oplossen, door beter beleid te maken en misschien ook door de aanvragers inderdaad beter te behandelen.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Maar beseft mevrouw Kraneveldt ook dat als het college inderdaad gewoon het beleid had aangepast, dus niet met een tweejarige pilot, maar door gewoon in het beleid op te nemen dat overlast ook een simpele reden mag zijn voor het vervangen of verplaatsen van bomen, dat grotere gevolgen zou hebben gehad dan nu met maximaal dertig aanvragen per jaar met maximaal vijf bomen per keer?

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Misschien. Misschien wel, misschien niet. Ik denk dat er nog steeds voldoende criteria zijn om dit aan te toetsen, maar ik denk dat het een heel ingewikkeld verhaal wordt, dat ook anders had gekund. Het zou niet onze keuze zijn.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ja, voorzitter. We hebben nog de motie Voorwaarden voor goede en neutrale buurtpeiling. Het kan voor de uitkomst namelijk uitmaken hoe je een bewonerspeiling opstelt. Wij verzoeken het college volgens een vast stramien te werk te gaan, een peiling niet in de schoolvakanties te houden, het invullen van de peiling zo makkelijk en laagdrempelig mogelijk te maken en neutrale vragen te stellen, dus ook geen partij te kiezen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Kraneveldt voor uw eerste termijn en de twee amendementen en één motie.

Amendement nr. 2507-B ingediend door PvdA, GroenLinks
Een goede technische toets met aandacht voor de biodiversiteit

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 14 juli 2025;

besluit:
- Raadsbesluit 2023-054452 Aanpassen Bomen beleid als volgt te wijzigen:
  aan beslispunt 1.a een zinsnede toe te voegen, luidende:
  "a. Na ontvangst van het verzoek van één of meer bewoners deze te toetsen aan de criteria, zoals vermeld in de procedurebeschrijving in bijlage 1, met dien verstande dat daaraan de criteria van het behoud van biodiversiteit en het voldoen aan de Wet natuurbescherming worden toegevoegd.""

Amendement nr. 2507-C ingediend door PvdA, GroenLinks
Besluiten die gebaseerd zijn op voldoende draagvlak

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 14 juli 2025;

besluit:
- raadsbesluit 2023-054452 Aanpassen Bomen beleid als volgt te wijzigen:
  aan beslispunt 1c een zinsnede toe te voegen, luidende:
  "c. Indien het verzoek aan deze toetsingscriteria voldoet, een bewonerspeiling met een reactietermijn van drie weken in te stellen voor omwonenden binnen een straal van 100 meter met zicht op de boom/bomen, waarbij een bewonerspeiling geldig is als tenminste 20% van de omwonende huishoudens eraan heeft meegedaan.""

Motie nr. 2507-03 ingediend door PvdA, GroenLinks
Voorwaarden voor een goede en neutrale buurtpeiling

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 14 juli 2025;

constaterende dat:
- als aan de technische toets is voldaan, er een bewonerspeiling wordt gehouden onder huishoudens binnen een straal van 100 meter rondom de betreffende boom (of bomen) om te kijken of er voldoende draagvlak is voor een aanvraag om een boom te verwijderen en/of te vervangen;

overwegende dat:
- de gemeente er voor alle inwoners is en daarom zelf geen stelling dient te nemen in deze procedure inzake de vraag of een boom wel of niet gekapt zou moeten worden;
- voor- en tegenstanders van een dergelijke aanvraag baat hebben bij zoveel mogelijk draagvlak en dus een zo hoog mogelijke opkomst;
- het voor de uitkomst kan uitmaken hoe je een bewonerspeiling inricht, wanneer je deze houdt, welke informatie je daarbij verschaft en welke vragen je stelt en hoe;

verzoekt het college:
- bij het opstellen van een bewonerspeiling volgens een vast stramien te werk te gaan dat voor iedere

peiling gelijk is;
- bewonerspeilingen niet in schoolvakanties te houden, zodat iedereen de volle drie weken de gelegenheid heeft om de peiling in te vullen;
- het invullen van de peiling zo makkelijk en laagdrempelig mogelijk te maken;
- goed na te denken welke informatie over de aanvraag en de situatie ter plekke wordt verschaft en welke vragen worden gesteld en hoe, zodat deze neutraal worden gepresenteerd en voor- of tegenstanders van de aanvraag niet worden bevoor- of benadeeld;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: We gaan over naar de fractie van de ChristenUnie-SGP. Mevrouw Brouwer

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter. Dit voorstel voor aanvullend bomenbeleid is een correcte uitvoering van de afspraak in het coalitieakkoord. Omwonenden krijgen iets meer ruimte voor inspraak over de buurtbomen, namelijk over snoei, vervangen of aanplant en nadrukkelijk niet over verwijdering. Tegelijk benadrukt dit beleid ook blijvend dat Zoetermeer trots is op de groene stad en daar hard aan blijft werken. Het belang van bomen voor de stad wordt nergens uit het oog verloren en de beantwoording op de participatie loopt daar ook van over.
Het voorstel is genuanceerd, goed praktisch uitgewerkt en beperkt qua impact. Er zijn duidelijke grenzen aan aantallen, aan de percentages en aan de tijdsduur waarna er netjes wordt geëvalueerd. Wat ons betreft, voorzitter, kunnen we deze pilot zo gaan uitvoeren zonder verder aanpassingen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van mijnheer Van Steenis, gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja, dank voorzitter. Ik wil graag weten wat mevrouw Brouwer verwacht in de evaluatie en hoe zich dat verder ontwikkelt.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Als we nu al wisten wat er uit de evaluatie komt, zouden we toch geen pilot hoeven doen?

De **voorzitter**: Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): De pilot is de komende twee jaar en het derde jaar wordt de evaluatie gedaan. Wat gebeurt er daarna? De evaluatie kan positief zijn of negatief zijn, er moet mogelijk iets bijgestuurd worden. Hoe ziet u dat voor zich, wat gebeurt er dan?

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik kan me voorstellen dat, als we heel tevreden zijn over wat er gebeurt, we het opnemen in het reguliere beleid. En als we tegen allemaal kinderziektes aanlopen, kan ik me voorstellen dat we die oplossen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Anderen nog? Niet het geval, dan dank ik mevrouw Brouwer voor haar eerste termijn en ga ik over naar de fractie van de LHN. Mijnheer Doncker, gaat uw gang.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Wij hebben het in de commissie duidelijk laten blijken, de LHN ziet het belang van bomen voor diverse biologische functies en het tegengaan van hittestress in. Zij zijn zeer belangrijk. Soms geven bomen ook overlast en als meerdere bewoners een bepaalde mate van overlast ervaren, is het goed dat zij zich middels een peiling kunnen uitspreken voor of tegen mogelijke maatregelen. Natuurlijk moeten die maatregelen binnen de wettelijke kaders zijn. Natuurlijk moet de toets objectief en duidelijk, voor iedereen leesbaar zijn en de kern van het probleem raken en onderzoeken. De LHN heeft er vertrouwen in dat de verantwoordelijke ambtenaren in staat zijn dit voor elkaar te krijgen.

De **voorzitter**: Mijnheer Doncker, een interruptie van mijnheer Van Steenis. Gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja dank, voorzitter, ik hoor de heer Doncker zeggen 'een bepaalde mate van overlast'. Kunt u ons meenemen in wat er dan in uw hoofd omgaat? Aan wat voor overlast

denkt u dan?

De **voorzitter**: Mijnheer Doncker.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dat vind ik een heel lastige vraag want als je geen last hebt van een boom, is dat heel moeilijk voor te stellen. We hebben hier ooit Tim 's Jongers gehad als spreker die zei 'er zijn beleidsmedewerkers die gaan praten over mensen zonder huis, dak- en thuislozen, maar beleidsmakers hebben nooit met de mensen gesproken, die weten niet waar het over gaat.' Ik kan niet bepalen wat nou precies overlast is. Ik heb niet de ijdelheid zogezegd, om te zeggen dat ik de wijsheid in pacht heb. Dat bedoelde ik ook met mijn interruptie richting mevrouw Kraneveldt. Ik vind dat onze inwoners heel goed kunnen bepalen of het wel of niet overlast geeft. En als 70% van de mensen dat zo ervaart, mag ik er toch van uitgaan dat het ook echt zo is. Dus ik heb niet de wijsheid in pacht wat dat betreft.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u voorzitter. Het ervaren van overlast, dat is bijvoorbeeld ook met geluidsoverlast zo, is inderdaad heel lastig te kwantificeren. Dat is voor iedereen anders. Maar we kennen daar wel wat voorbeelden van. De een vindt een zware bom heel erg lastig en de ander juist hoge fluittonen. Heeft u daar beelden bij? Kunt u een voorbeeld geven van de overlast van bomen waar u aan denkt?

De **voorzitter**: Mijnheer Doncker.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Die voorbeelden – dank u wel voorzitter – zijn al genoemd, onder andere door mijnheer Van der Vlies. Als jij inderdaad een tuin op het zuiden hebt en er staan heel dicht bij de tuin – ik ken een voorbeeld van zeer dichtbij – heel grote bomen en de tuin op het zuiden heeft geen zonlicht, kan ik me voorstellen dat dat als overlast wordt ervaren. Ik heb het niet over blad in je tuin. Dat vind ik geen echte overlast. Dat is hinder en kan vervelend zijn, maar daar staat dan de positieve van bomen tegenover, maar ik vind echt altijd schaduw bijvoorbeeld een voorbeeld van overlast.

De **voorzitter**: Dank u wel. Gaat u verder, mijnheer Doncker.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel. Ik zei al dat de LHN vertrouwen heeft in de ambtenaren. Ook heeft de LHN vertrouwen in de inwoners. Zij zien echt het belang van bomen wel in en zullen alleen om maatregelen vragen als het echt noodzakelijk is. Dat de argumenten voor het uitvoeren van maatregelen misschien niet altijd de onze zijn, is dan het gevolg van echte inspraak waar andere belangen dan de onze een rol bij spelen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Doncker voor uw eerste termijn. Ik ga over naar de fractie van D66. Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, D66 stemt tegen dit voorstel. Dat is geen makkelijke keuze want zeggenschap voor inwoners vinden wij, net als bomen, ontzettend belangrijk. Maar dit voorstel is niet de weg daarnaartoe.
We beginnen deze discussie terwijl bewoners van Rokkeveen deze week naar de rechter stapten omdat ze zich in de steek gelaten voelen omdat gezonde bomen daar, in hun ogen, ineens op de kaplijst staan. Nu zitten wij hier een besluit te nemen over een beleid dat het juist makkelijker maakt om bomen te kappen. Dat wringt.
Eerlijk gezegd is het ook niet het juiste instrument voor dit vermeende probleem. Laten we helder zijn, gevaarlijke of zieke bomen, kunnen we nu al verwijderen. Daar is dit voorstel niet voor nodig. Dit voorstel gaat niet over veiligheid. Dit gaat over voorkeuren, over meningen, over de vraag of iemand schaduw als prettig of vervelend ervaart.

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani, een interruptie van mijnheer Doncker. Gaat uw gang.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Ik vind het zo'n dramatisch verhaal. Het lijkt wel of we een hele kaalslag doen in Zoetermeer. Ten eerste is het nog helemaal niet de bedoeling dat al die bomen gekapt worden, ze kunnen ook gesnoeid worden of op een andere manier in toom

gehouden worden. En we hebben het over een zeer beperkt aantal bomen die in dit voorstel voor deze maatregel in aanmerking komen. Dus het is niet zo dramatisch. Elke boom is er natuurlijk één, maar het is niet zo dramatisch als mijnheer Zamani voorstelt.

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani, reactie, gaat uw gang.

De heer **Zamani** (D66): Ja voorzitter, zo ervaren de mensen die wij spreken het wel. Zeker wat nu ook gebeurt in Rokkeveen. De mensen maken zich echt zorgen en ik vind jammer dat u die zorgen bagatelliseert. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ten eerste heb ik net een halfuur geleden geleerd dat die bomen in Rokkeveen geen buurtgroen zijn, maar wijkgroen. Ten tweede heeft het er vrij weinig mee te maken want dat is een voorstel van de gemeente en niet van inwoners. We hebben het er vanavond juist over dat inwoners nu eens mogen aangeven waar ze echt last van hebben.

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja, voorzitter, mevrouw Brouwer heeft natuurlijk gelijk, het zijn niet dezelfde bomen als in het voorstel staan, maar daar gaat het niet om. Het gaat om beeldvorming. Het gaat om wat die mensen gaan ervaren als wij straks vanavond voor een raadsvoorstel stemmen waarmee we het makkelijker maken om bomen te kappen. Daar gaat het om.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Maar we hebben het juist over voorstellen van inwoners zelf. Daarom heeft het niets met elkaar te maken.

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani nog?

De heer **Zamani** (D66): Ja, juist wel, want stelt u zich voor: er hebben mensen last van bomen bij een park en er zijn mensen die heel veel profijt hebben van die bomen bij een park. Die wonen er 100 meter verder vanaf. Die hebben straks helemaal niets te zeggen over die bomen en de kap van die bomen. En dan gaat het ook om bomen die naast een weg staan bij een park en waar dit voorstel dus wel betrekking op heeft.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard nog, zag ik? O, prima. Dan vraag ik mijnheer Zamani om verder te gaan met zijn verhaal. Gaat uw gang.

De heer **Zamani** (D66): Dat voelt voor ons niet goed. Om het dramatisch te maken, zeg ik tegen mijnheer Doncker.
Dan die inspraak. Het klinkt mooi, maar dat is geen brede participatie. Dit is een peiling onder een kleine groep mensen die toevallig op dit moment binnen 100 meter van zo'n rij bomen wonen. Mensen die iets verderop wonen of mensen die juist willen dat de bomen blijven staan omdat hun kinderen eronder spelen, of om dat ze verkoeling bieden voor de buurt, of mensen die er over een jaar komen wonen, hebben op dit moment geen stem. Het publiek belang weegt niet mee, alleen direct zicht.
Dan is er nog de uitvoering. We gaan straks met veel tamtam zeggen 'u mag meedenken, maar er is maar plek voor dertig verzoeken per jaar'. Wat doen we met de bewoners die dan buiten de boot vallen? De bewoners die wel overlast ervaren, of wel een boom erbij willen of net te laat zijn? Dat is geen betrokkenheid. Dat is teleurstelling inplannen. Wij zien liever dat we het gesprek met inwoners over bomen op een andere manier voeren. Breder, met aandacht voor de waarde van bomen, voor biodiversiteit, voor verkoeling, voor schoonheid, voor het karakter van een straat. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel en ik zie mijnheer Doncker nog, maar kort, als dat kan.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Als dat lukt, mijnheer de voorzitter. Ik doe mijn best.
Betekent wat u zegt dat iemand in Rokkeveen mee kan bepalen hoe het gaat met een boom in Buytenwegh? Is dat nou wat u een logische inspraak vindt?

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Was het maar zo, voorzitter, dat de mensen in De Leyens zich zorgen maken om de bomen in Rokkeveen. Was dat maar zo. Dat is een illusie. Dat denk ik niet. Maar ik denk wel dat de mensen die iets verder weg wonen dan 100 meter zich zorgen maken om een rij bomen omdat die voorkomen dat er wateroverlast is, omdat die voorkomen dat er hittestress is of omdat ze bang zijn voor de biodiversiteit. Dank u wel.

De **voorzitter**: U was aan het eind van de eerste termijn. Dank u wel. Dan ga ik over naar de fractie van Zoetermeer Vooruit. Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Zoetermeer Vooruit steunt dit raadsvoorstel. Wij zien het als een krachtig signaal dat de bewoners daadwerkelijk betrokken worden bij het groenbeheer in hun eigen wijk. Juist in een stad als de onze met een groeiende behoefte aan duurzaamheid, is het belangrijk dat inwoners medeverantwoordelijkheid kunnen dragen voor hun leefomgeving.
Beslispunt 2 waar bewoners locaties voor meer buurtgroen kunnen aandragen, past perfect bij onze visie op een groene, verbonden stad. Een stad waarin groen niet iets is dat je opgelegd krijgt, maar waarin inwoners, bewoners samen met de gemeente bouwen aan een prettige en gezonde leefomgeving. Meer groen verhoogt de leefbaarheid, bevordert de biodiversiteit en biedt ruimte voor ontmoeting en ontspanning.
Beslispunt 1 over het zorgvuldig kappen of vervangen van bomen die overlast geven, krijgt ook onze steun. Zoetermeer is een New Town, met bomen die decennia geleden zijn aangeplant. Inmiddels zijn veel van deze bomen volwassen. Prachtig, maar soms ook problematisch. Zo veroorzaken schaduw, schade of allergieën. Dan is het goed dat er een duidelijke, democratische procedure is waarin buurtbewoners gehoord worden en waarbij een onafhankelijke, deskundige commissie advies geeft. Dit voorkomt willekeur en draagt bij aan transparantie.
Voorzitter, onze steun is duidelijk, maar we willen wel drie punten meegeven voor de verdere uitwerking en de evaluatie later. Dat is de uitvoerbaarheid. Zorg dat de ambtelijke capaciteit en samenwerking met bewoners goed geregeld zijn zodat dit geen papieren initiatief blijft. Dan de kostenbeheersing. Geef ook inzicht in hoe deze plannen financieel gedragen worden, zeker bij extra aanplant of onderhoud. Innovatie en ecologie; kijk actief naar duurzame en/of innovatieve oplossingen voor boomgezondheid en overlastbestrijding. Denk aan het injecteren van bomen met knoflooksubstraat, het toepassen van TFI, of het inzetten van natuurlijke vijanden tegen plagen.
Met dit voorstel zetten we een stap richting een groener, gezonder en betrokken Zoetermeer. Zo willen we met Zoetermeer Vooruit blijven bouwen aan een stad waar mensen zich thuis voelen en meedoen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Bink voor uw eerste termijn. Ik ga over naar mijnheer Velner namens de fractie van de SP.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel. In dit voorstel is wel een aantal borgen opgenomen maar blijken deze uiteindelijk wel voldoende te zijn? Daarnaast is er ook sprake van vervanging van bestaande bomen. Echter, zoals ik tijdens de behandeling in de commissie al aangaf, is de ene boom de andere niet. Als SP zijn we blij met het uitgangspunt dat een groene stad altijd het streven is en blijft.
In het participatieverslag wordt terecht aandacht gevraagd voor de ecologische aspecten en klimaataspecten, zoals hittestress, luchtkwaliteit en het vasthouden van water. Die bomen moeten dan wel enigszins serieus van omvang zijn. Hoe gaan we teleurstelling bij onze inwoners voorkomen met dit voorstel?
Zoals in het voorstel is vermeld, is in het verleden vaak gekozen voor snelgroeiers zonder na te denken over de gevolgen voor de toekomst. Als we nu bomen gaan vervangen, is het belangrijk dat het duidelijk is op welke wijze het onderhoud gaat plaatsvinden. Als we nu de juiste bomen planten, de juiste keuzes maken, kunnen we de natuur haar gang laten gaan en zal de stad steeds groener worden.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Velner voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van het CDA, mijnheer Weekenstroo.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Voorzitter, het CDA Zoetermeer vindt het belangrijk dat bewoners invloed krijgen op groen in hun straat en buurt. Tegelijkertijd willen we zorgvuldige besluitvorming met oog voor natuur, draagvlak en menselijke maat. Laten we niet gaan bomen over bomen.

Bomen maken onze stad leefbaar, ze bieden verkoeling, vangen fijnstof en zorgen voor een prettige en gezonde woonomgeving. Daar moeten we zuinig op zijn. Maar we moeten ook oog hebben voor overlast. Als bewoners langdurig hinder ervaren, moeten ze serieus genomen worden en een stem krijgen in deze afweging. Als CDA Zoetermeer vinden we het dus ook belangrijk dat besluiten die impact hebben op buurten kunnen rekenen op draagvlak onder onze inwoners. Daarom steunen we het uitgangspunt dat er voldoende betrokkenheid moet zijn bij buurtpeilingen. Tegelijkertijd vinden we dat we ervoor moeten waken dat een te strikte ondergrens juist leidt tot stilstand wanneer de opkomst te laag is. We vragen het college dan ook om goed in de gaten te houden wat dit in de praktijk betekent en hierover na verloop van tijd terug te koppelen aan de raad.
Wat betreft de inhoudelijke toetsing van plannen is aandacht voor biodiversiteit natuurbescherming vanzelfsprekend. Dat staat voor ons buiten kijf. Deze elementen maken al deel uit van het wettelijk kader in ieder geval. Daarom zien we geen meerwaarde in het apart benoemen daarvan omdat dat het proces onnodig kan vertragen en juist onnodig kwetsbaar kan maken.
Tot slot willen we benadrukken dat bij het raadplegen van bewoners belangrijk is dat dit zorgvuldig en eerlijk gebeurt. Tegelijkertijd moet het college ook voldoende ruimte krijgen om per situatie te kijken wat nodig is. Een uniforme aanpak is aantrekkelijk maar niet altijd de beste uitkomst. Maatwerk moet kunnen waar dat nodig is.
Voorzitter, met dit raadvoorstel staat er volgens ons een gebalanceerd en goed beleid dat bewoners en natuur beschermt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Weekenstroo voor uw eerste termijn. Dan ga ik door naar de fractie van de VVD, mijnheer Aptroot. Gaat uw gang.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, dank u wel. Het debat waarvan je weet dat het komen gaat, en op het moment dat het over bomen gaat, net doen of de hele stad gekapt zal worden…
Voorzitter, in dit geval ligt hier gewoon een goed voorstel waarin wij buurtbewoners in sommige gevallen de ruimte geven om een boom te kunnen laten snoeien of weghalen en ergens anders laten planten op het moment dat die overlast geeft. Het is iets dat wij/ik regelmatig horen/hoor, dat mensen zich niet goed gehoord voelen. In dit geval kan het helpen.
Voor de melodramatici onder ons, even een voorbeeld waar dit maximaal toe zal leiden. Dit rechtse college heeft voor 1967 nieuwe bomen gezorgd in 2,5 jaar tijd. Er kunnen er 300 verdwijnen in het slechtste geval. Dus ik snap het drama absoluut niet en we zullen met volle overtuiging voor stemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zie een interruptie van mijnheer Van Steenis voor u gaat. Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u voorzitter. Ik wil nog even aan mijnheer Aptroot vragen of herplant van bomen dan ook een iel nieuw boompje mag zijn voor u, of dat we kijken naar de boomkrans.

De **voorzitter**: Mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Ja voorzitter, dat hangt er natuurlijk helemaal van af over welke locatie je het hebt, waar je het over hebt, waar de boom staat, over welke overlast het gaat en of dat gerechtigd is of niet, welke bomen er in de buurt staan, wat voor planten daar in de buurt staan. Ik denk dat u met biodiversiteit in uw hoofd toch weet dat daarop niet zomaar één antwoord te geven is.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja, dank u voorzitter. Misschien nog een korte samenvatting. Als je kijkt naar het effect van de boomkruinen op schaduw en hittestress tegengaan bijvoorbeeld, maar ook de vochtopname waar we ons zorgen over maken, is dat iele boompje niet te vergelijken met die grote boom die weggehaald wordt. Hoe kijkt u aan tegen de vervanging?

De **voorzitter**: Mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Ja voorzitter, nogmaals: dat hangt van de locatie af, van de soort boom, de planten die er verder in de buurt staan. Je kunt niet iedere boom overal planten want dan kan het best zijn dat allemaal andere planten in de buurt verdwijnen. Sommige bomen zijn weer niet goed voor de biodiversiteit in de buurt en andere planten passen daar weer beter bij, dus daar is geen eenduidig antwoord op te geven. En nogmaals, als u zich zorgen maakt over groen en hittestress, zelfs in het

allerslechtste geval zorgt dit college nog steeds voor 1600 meer bomen dan toen het startte.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dat is volgens mij voldoende en ik zie verder geen interrupties. Dan ga ik over naar de fractie van de PDvZ. Dat is de heer Haak. Gaat uw gang.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. De PDvZ heeft in de commissievergadering aangegeven positief tegenover dit voorstel te staan. De reden: er bereiken ons regelmatig serieuze klachten van inwoners over overlast van bomen. We begrijpen inmiddels echter dat er voor een deel van deze klachten, die bijvoorbeeld over honingdauw gaan, een goed alternatief voor kappen is: de TFI-methode. Deze methode vermindert de overlast van honingdauw aanzienlijk, verbetert de boomgezondheid, is milieuvriendelijk en op termijn ook goedkoper dan kappen. We begrijpen ook dat het staand beleid is dat bij een klacht over bijvoorbeeld honingdauw altijd wordt bekeken of deze behandeling kan worden toegepast. Hiermee wordt onnodig kappen voorkomen en dat vindt de PDvZ een goede zaak. Onze vraag aan de wethouder is daarom: blijft deze stap, het eerst onderzoeken van alternatieven, ook in het aangepaste beleid gegarandeerd? In de procedureomschrijving van een aanvraag wordt namelijk wel aangegeven dat er een beperkte technische toets gedaan wordt, maar hier wordt onderzoek naar een alternatieve aanpak, bijvoorbeeld de TFI-methode, niet genoemd. We horen dat graag.
Voorzitter, de PDvZ blijft oog houden voor de klachten van inwoners die overlast ervaren van bomen. Voor een deel van die klachten is er eenvoudigweg geen alternatief. Maar voor die klachten waar wel een alternatief geboden kan worden, pleiten wij ervoor dat deze stap, ook in het nieuwe beleid, altijd eerst genomen dient te worden. Tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Haak voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van FVD. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter, dank u wel. Als groene goeroepartij wil ik hier toch ook wat over zeggen. De bomenkap baart alle Zoetermeerders zorgen en als er partijen zijn die zeggen dat ze meer bomen plaatsen dan ze kappen, kunnen ze gelijk hebben. Maar als ze het over binnenstedelijke bouw hebben, moeten ze beseffen dat bomen uit ons hart verdwijnen, letterlijk en figuurlijk.
Dat mag natuurlijk nooit de bedoeling zijn. We moeten voor onze bomen zorgen. Maar we hebben ook een recht om naar onze burgers te luisteren. Dus voor FVD zijn er twee belangrijke punten: één is de directe democratie van de burger in dit verhaal en twee is het behoud van het groen dat spaarzamer en spaarzamer aan het worden is. Daarom vonden wij het amendement van PVV zo charmant dat we dat in ieder geval steunen, dat er in ieder geval een technische toetsing is en dat je wat dan echt overlast is, uit het relatieve haalt. Immers, laat ik heel eerlijk zijn, elke schaduwzijde heeft ook een zonzijde en dat mogen we nooit vergeten. Dus wij zullen voor moties en amendementen stemmen die elke boom zouden redden en we zullen ook voor het raadsvoorstel stemmen. Dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel, er is nog een interruptie van mevrouw Bink. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja voorzitter, dank u wel. Ik kon het net niet vragen aan de PVV, dat was ik vergeten, maar nu mijnheer Van den Boomgaard het erover heeft: waar bestaat die technische toetsing uit en wat gaat het kosten?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dat is een goede vraag. Ik denk dat de indiener van dit amendement daar het beste antwoord op kan geven.

De **voorzitter**: Ik kijk even... Wilt u daar nu antwoord op geven of doet u dat in uw tweede termijn? Dat kan natuurlijk ook. Daar wordt op teruggekomen in de tweede termijn dus dan krijgt u antwoord op uw vraag, mevrouw Bink. Dan gaan we over naar de fractie van GroenLinks. Mijnheer Van Steenis, gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u voorzitter. Voorzitter, wij als fractie GroenLinks zijn tegen dit raadsvoorstel. Wij vinden ook dat we als gemeente met dit voorstel een compleet verkeerd signaal afgeven aan onze inwoners.
Bomen zijn ongelooflijk belangrijk, voorzitter. Belangrijk en waardevol voor de stad. Ze hebben dus waarde en die kan je niet simpelweg kappen omdat iemand wat hindert ervaart. Bomen geven verkoeling bij hitte, ondersteunen het vergroten van de biodiversiteit, ze geven zuivere lucht die we inademen,

beschermen tegen harde wind en slaan ook nog eens CO_2 op om klimaatverandering tegen te gaan. Bomen zijn ook noodzakelijk om meer klimaatadaptief te worden. Bomen reguleren het vocht, ze nemen water op als het te nat is en verdampen dat weer in droge periodes. Zo dragen bomen bij aan een beter leefklimaat in de hele stad. Daarnaast is het uiteraard prettig wonen en recreëren in een groene stad, hetgeen zelfs zorgt voor toename van de woningwaarde.
Dit raadsvoorstel kunnen we dus op deze manier niet steunen. Nu wordt in het raadsvoorstel aangegeven dat na twee jaar een evaluatie plaatsvindt. Wat er echter met de uitkomst wordt gedaan, is niet helemaal duidelijk. Wij willen dat duidelijker afspreken en vragen aan het college om de resultaten van de evaluatie te verwerken in een aangepast raadsvoorstel om daarna het aangepaste bomenbeleid definitief vast te kunnen stellen. Wij vinden dat de raad daar recht op heeft. Hiervoor dienen wij het amendement in, samen met de PvdA, Bomenbeleid bewezen succesvol.

De **voorzitter**: Ik zie twee interrupties, eerst mijnheer Haak en dan mijnheer Aptroot.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. U moet me toch even wat duidelijk maken, mijnheer Van Steenis, u steunt het raadsvoorstel niet, maar u dient wel een amendement In?

De **voorzitter**: Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja, dank u voorzitter en dank voor de vraag. Wij zijn tegen dit voorstel in deze vorm en we dienen een amendement in om te kijken of we dat net iets kunnen verzachten. Dan gaan wij dus met u meebewegen met wat in het coalitieakkoord is vastgesteld, om daar een goed experiment over te doen in twee jaar tijd. Met de bemoedigende bewoording dat het maar om een paar bomen gaat, zoals de heer Aptroot dat net noemde. Maar we vinden het wel heel belangrijk dat die evaluatie dan echt hier, in deze raad, goed besproken wordt en dat er dan dus een aangepast raadsvoorstel wordt ingediend.

De **voorzitter**: Mijnheer Haak nog? Gaat uw gang.

De heer **Haak** (PDvZ): Het is nog steeds niet duidelijk. Ik begrijp wat u zegt, maar u steunt het raadsvoorstel gewoon niet. Maar u wilt wel een amendement indienen op iets dat u niet steunt. Dat begrijp ik niet.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja, dank u voorzitter. Ik zal proberen hem zo plat mogelijk te slaan. Als dit amendement wordt aangenomen, zullen we voor het bomenbeleid stemmen.

De **voorzitter**: Ik zag mevrouw Kraneveldt, maar ik ga eerst naar mijnheer Aptroot en ik zag ook nog ergens anders een hand. Maar eerst mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, dank u wel. Stel dat er uit de evaluatie komt dat iedereen tevreden is. Waarom vraagt u dan per se om een aangepast raadsvoorstel?

De **voorzitter**: Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u voorzitter, volgens mij weet u daar het antwoord al op. We gaan eerst die evaluatie aanzien, dan gaan we kijken wat voor argumenten daar gebruikt worden en hoe dat dan op dat moment wordt voorgelegd. In uw ideaalste scenario zou het zomaar zo kunnen zijn dat het bomenbeleid wordt aangenomen in dezelfde vorm.

De **voorzitter**: Ik ga naar mevrouw Kraneveldt en dan naar mijnheer Van der Vlies. Mevrouw Kraneveldt nog behoefte? Gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ja voorzitter, ik zou aan degene die zojuist heeft geïnterrumpeerd willen vragen: het is toch helemaal niet zo raar dat je een raadsvoorstel dat je niet goed vindt, probeert nog een beetje beter te maken voordat erover gestemd wordt? Dat is toch gewoon het recht van de raad? Waarom maakt u daar zo'n enorm punt van? Dat is gewoon het recht dat je als raad hebt.

De **voorzitter**: Dat is geen vraag, maar een constatering en ik weet niet of er nog behoefte is om daarop

te reageren, maar dat zie ik niet. Dan ga ik naar de heer Van der Vlies, gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ik vroeg me af of mijnheer Van Steenis bekend is met het andere recht van deze raad, om een onderwerp te agenderen. Dus als die evaluatie er komt, heeft hij toch het volste recht om dit onderwerp te agenderen? Dat hoef je toch niet van tevoren nog eens een keer vast te leggen, waardoor het nog complexer wordt en waardoor het uitgesteld wordt? Dat is natuurlijk een beetje het achterliggende doel, nog meer uitstel, nog meer vertraging, nog meer complexiteit. Dus ik begrijp niet zo goed waarom u dat niet gewoon zelf kunt regelen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u voorzitter. De laatste woorden die de heer Van der Vlies gebruikte over uitstel en vertraging, herken ik niet. Die zou ik zeker niet onderschrijven. Ik denk dat dat absoluut nergens voor nodig is. Er staat dat er in het derde jaar een evaluatie plaatsvindt. Ik vind alleen dat die evaluatie hier in de raad moet komen. En ja, ik vind het wel zo belangrijk, wij vinden het als fractie zo cruciaal dat we vinden dat we dat nu, vooraf, moeten afspreken met elkaar. Sterker nog, ik gaf net heel duidelijk aan de heer Haak aan 'als het amendement niet wordt aangenomen, zullen wij tegen het beleid stemmen.'

De **voorzitter**: Akkoord. Ik stel vast dat daarmee die vragen beantwoord zijn. Tenzij iemand anders nog een interruptie heeft? Dat is niet het geval, dan dank ik... U was nog niet klaar, sorry, gaat u verder mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u voorzitter, ik was nog niet helemaal klaar. Bomenbeleid bewezen succesvol was het amendement dat ik aankondigde.
En tot slot, voorzitter, als we bomen gaan herplanten, vragen we extra aandacht voor het boomkroonvolume. Dus niet een grote boom vervangen door een iel stammetje, maar op basis van de op 7 november 2022 in deze raad aangenomen motie Groen is het nieuwe goud, uitgaan van het principe 3-30-300, dat aangeeft dat bij vervangen van een gekapte boom er tenminste hetzelfde bladerdek voor terugkomt, dus ongeveer dezelfde grootte van de boomkroon. Dit met het doel om, uiteraard, te streven naar 30% bladerdek in elke buurt. We dienen daarom een motie in samen met PvdA en FVD Liever bomen dan airco's. Dank u voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u, maar voor u wegloopt heeft mevrouw Brouwer nog een interruptie. Gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ja, ik wil graag weten hoe mijnheer Van Steenis meerekent dat bomen na verloop van tijd een grotere boomkruin krijgen. Stel dat je een grote boom vervangt door een kleinere boom, dan heeft die nu een kleinere boomkroon, maar na verloop van tijd toch niet meer?

De **voorzitter**: Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u voorzitter en die redenatie klopt uiteraard. Je rekent mee wat je kapt, dat moet je bijplanten op dat moment. Dat die daarna weer verder uitgroeit, is onderdeel van waar je naar streeft volgens die 3-30-300 die we hier in de raad hebben aangenomen, dat is die 30% bladerdek in een buurt, wijk of straat.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik heb niet genoeg aan dat antwoord. Moet je dan, als je... Stel dat je een volwassen boom weghaalt en een klein boompje terugplant dat maar 10% van het bladerdek heeft, moet je er dan tien neerzetten om dat te compenseren? Of wachten we gewoon even rustig tot het een grote boom is geworden?

De **voorzitter**: Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja dank voorzitter, ik denk dat wij ons gewoon niet kunnen permitteren om daar rustig op te wachten. Ik denk dat wij heel erg dringend die schaduw bijvoorbeeld nodig hebben in deze stad, maar ook voor de vochtregulatie hebben we die hoeveelheid nodig want uiteraard neemt een grote boom meer vocht dan dat ene kleine boompje dat dan teruggeplant wordt in het

voorstel.

De **voorzitter**: Ik zag nog een hand van mijnheer Van der Vlies. Gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ik zit nog even met die 3-30-300-regel. Dat is een richtlijn voor een groter gedeelte. Dat is natuurlijk niet op boomniveau. Dat is meer voor een groter oppervlak. Maar als je dat nu bekijkt vanuit een individuele bewoner die een overlastgevende boom zou willen vervangen of kortwieken, dan ziet u het zo voor zich dat de gemeente dan zegt 'we kappen hem pas als we hetzelfde kroonvolume ergens anders in de wijk of ergens anders in de buurt terug kunnen brengen'. Dan moet je gewoon een paar jaar wachten. Hoe ziet u dat in de praktijk? Is dat niet gewoon een extra bureaucratische laag die het alleen maar moeilijker maakt, die het soms onhaalbaar maakt?

De **voorzitter**: Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u voorzitter, deze vraag kan ik niet helemaal plaatsen. Ik denk niet dat ik dat heb verteld net, dus ik weet ook niet helemaal goed waar die vraag aan mijn verhaal raakt. Belangrijk is dat je voldoende schaduw in de stad hebt, maar ook dat je voldoende water kunt opnemen en daarvoor hebben wij zelf als raad de 3-30-300 aangenomen. Dat is het streven. De 30% staat dan voor dat 30% bladerdek, de drie voor dat je drie bomen moet kunnen zien vanuit je huis en de 300 staat voor de 300 meter lopen naar een park. Die 30% van dat bladerdek hoeft niet pertinent op dezelfde plek te zijn. Dus het hoeft niet zo te zijn dat je een boom kapt en dat je tien kleine boompjes terugplaatst om hetzelfde oppervlak te halen, maar wel in die straat of die buurt.

De **voorzitter**: Ja, ik wil wel voorkomen dat dit een soort commissiebehandeling wordt. Dat is niet de bedoeling van vandaag. Mijnheer Van der Vlies, heeft u daar nog een reactie op of niet? Geen behoefte? Mijnheer Zamani nog een reactie?

De heer **Zamani** (D66): Ja, op mevrouw Brouwer. Die 30% slaat op het eindresultaat, dus het eindresultaat van die boom en het is niet zo dat je tien kleine bomen moet planten voor die grote.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer, ja, u mag daar ook op reageren natuurlijk.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dan stel ik voor dat GroenLinks en D66 nog even met elkaar gaan praten.

Amendement nr. 2507-D ingediend door GroenLinks, PvdA
Bomenbeleid bewezen succesvol

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op maandag 14 juli 2025;
gelezen het raadsbesluit Aanpassen Bomenbeleid met nr. 2023-054452;

besluit het raadsvoorstel als volgt aan te passen:
- aan het raadsbesluit een beslispunt 3 toe te voegen, luidende:
  "3. Dit aangepaste bomenbeleid vast te stellen voor de periode van maximaal drie jaar. In het derde jaar wordt een evaluatie van dit aangepaste bomenbeleid uitgevoerd. Aan de hand van de conclusies en aanbevelingen legt het college de raad een voorstel voor op basis waarvan de raad kan besluiten om het aangepaste beleid definitief vast te stellen.""

Motie nr. 2507-04 ingediend door GroenLinks, PvdA, FVD
Liever bomen dan airco's

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 14 juli 2025;

constaterende dat:
- buurtgroen op verzoek van bewoners gesnoeid of vervangen kan worden;
- het snoeien en kappen van buurtgroen effect heeft op het boomkroonvolume in de wijk;
- bomen een natuurlijke en duurzame manier van koelen zijn, zonder extra energieverbruik;

overwegende dat:
- het Norminstituut Bomen een uitwerking heeft gemaakt van de 3-30-300-vuistregel, in lijn met de

EU Natuurherstelverordening artikel 8 'Herstel van stedelijke ecosystemen' en oproept niet alleen naar het aantal bomen te kijken, maar naar het boomkroonvolume;
- een jong aangeplante boom een volwassen boom niet volwaardig vervangt, bijvoorbeeld op het terrein van biodiversiteit, verkoeling, waterberging en CO_2-vastlegging;
- de gemeenteraad op 7 november 2022 de motie Groen is het nieuwe Goud heeft aangenomen die het college verzoekt om het 3-30-300-principe als richtlijn voor de bomennorm te hanteren;

verzoekt het college:
- bij het vervangen van verwijderde bomen niet het aantal bomen te vervangen, maar het 3-30-300-principe te hanteren en het boomkroonvolume van de verwijderde bomen te vervangen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Oké. Deze zijn ingediend. Ik kijk naar mijnheer Van Steenis, u was klaar met uw inbreng? Voordat ik opnieuw die vergissing bega, dat zou ik niet willen. Dank u wel voor uw eerste termijn. Daarmee komen we aan het eind van de eerste termijn van de gemeenteraad en stel ik voor dat we nu schorsen. Ik schors de vergadering tot 21.30 uur. De vergadering is geschorst.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en ik ga over naar de eerste termijn van het college. Het woord is aan wethouder Van der Meer, gaat uw gang.

Wethouder **Van der Meer**: Voorzitter, ik kom maar net met mijn neus erbovenuit. Voorzitter, dank u wel. Om te beginnen moet me toch van het hart: ik ben hartstikke trots op wat we nu voor voorstel hebben neergelegd. Het blijft altijd hartstikke ingewikkeld met die bomen. De één wil er bomen bij, de ander wil er bomen af en ik vond het ook wel bijzonder dat mevrouw Kraneveldt zei 'dan hadden we gewoon het beleid wat moeten versoepelen'. Ik zie me er al mee aankomen bij u in de raad, dus dat hebben we niet gedaan. We hebben er juist voor gezorgd dat we een heel mooi proces hebben gemaakt, waarbij we zowel de mensen de gelegenheid geven om zelf te beslissen wat zij overlast vinden – we hebben echt mensen die op het ogenblik buitengewoon bang zijn voor bepaalde bomen naast hun bungalows...

De **voorzitter**: Voordat u doorgaat, wethouder Van der Meer, een interruptie van mijnheer Van Steenis. Gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank voorzitter, en voordat u doorgaat, mevrouw Van der Meer, met de bomen naast de bungalows, toch even een vraag over het huidige beleid. Als iemand op dit moment echt aantoonbaar overlast heeft, gedeprimeerd raakt of wat dan ook, van enorm veel schaduw, hoe gaat u daar nu dan mee doen?

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Voorzitter, daar gaan we mee om zoals de raad heeft vastgesteld. Dat betekent dat als het niet valt onder de categorieën waaronder een boom gesnoeid of vervangen kan worden of gekapt, en daar staat niet bij dat mensen er ziek van worden, kunnen we dat helaas niet doen. We hebben echt casussen waarin het een groot probleem is. We hebben zelfs handtekeningenacties van buren die zeggen 'kunnen jullie dat voor deze mevrouw doen?' Op dit moment moeten we dan zeggen 'nee, dat kan niet'. Dus dat is echt te erg. Tegelijkertijd ben ik het eens met iedereen die het erover heeft hoe belangrijk die bomen zijn. Het is niet voor niets dat we keihard aan het werk zijn geweest, deze hele periode, om bomen bij te planten. Dat hebben we echt serieus gedaan.
Dus we hebben nu een heel beperkte aanzet gegeven, dertig casussen met maximaal vijf. Dat zijn er in het uiterste geval 150 per jaar. En dat gaan we niet halen, want lang niet iedereen gaat dat voor vijf bomen vragen. Daarmee denk ik dat wij een heel mooi beleid hebben, ook in overleg met de buren die er ook iets van kunnen vinden voor zover ze daadwerkelijk buren zijn.

De **voorzitter**: Mevrouw Van der Meer, ik zag mijnheer Van Steenis en mevrouw Kraneveldt. Eerst mijnheer Van Steenis nog een keer.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank voorzitter. Wanneer iemand wat hinder ervaart omdat er besjes of dingetjes op zijn auto vallen, kunt u zich toch voorstellen als college, als wethouder dat er ook

heel veel mensen zijn die zich heel erg veel zorgen maken als er een beleid komt waarmee het heel makkelijk wordt om een boom te kappen?

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Voorzitter, het wordt juist helemaal niet makkelijker. We doen maar dertig casussen per jaar. We doen het met zeer uitgebreide spelregels, in heel veel gevallen vragen we de externe adviescommissie om te helpen. Of iets overlast is of niet, laten we voor deze beperkte groep aan de mensen zelf over om te zeggen wat ze daarvan vinden. Dit college vindt het ook heel belangrijk om te vragen aan de bewoners wat ze vinden. Dit is ook een eerste aanzet om te kijken 'hoe gaat dit nou?' We vinden het ook heel belangrijk om gewoon eens even ervaring op te doen. We hebben hier heel goed en uitgebreid over nagedacht, hoe we dit gaan inrichten. Wij denken dat we dit echt op deze manier moeten proberen.

De **voorzitter**: Voordat u verdergaat, mevrouw Kraneveldt wil ook nog interrumperen.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter. De wethouder zei net 'we hebben een aantal gronden waarop je nu in het reguliere beleid zo'n aanvraag gehonoreerd zou kunnen krijgen en bepaalde dingen staan daar niet bij en dan moeten we 'nee' zeggen'. Maar je kan toch ook met elkaar bekijken 'wat zijn de meest gehoorde klachten?' Kunnen we daar dan niet in onze criteria wat soepeler mee omgaan? Of bijvoorbeeld werken met een kanbepaling; mocht er dit en dat aan de hand zijn, dan kan dat ook in voorkomende gevallen een reden zijn om een aanvraag wel te honoreren? Dan kun je dat toch zo doen en hoef je dit ingewikkelde verhaal niet te maken.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Voorzitter, als we het idee hadden dat we er daarmee enige rem op konden houden, hadden we dat misschien wel voorgesteld, maar zo gauw we het wat breder maken, krijg je een veel grotere toeloop. Er zijn best wat mensen die allerlei redenen hebben. Het is behoorlijk ingewikkeld om af te meten hoe erg iemand het nu vindt of niet. We hebben nu gekozen om het op deze manier in te steken. Dat gaan we graag proberen met elkaar.
Ik ga dan nog...

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer, even kijken hoor want ik zag mijnheer Zamani ook nog een hand opsteken? Heel kort nog en dan stel ik voor dat de wethouder verdergaat. Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, ik ben benieuwd naar hoe het college of de wethouder het ervaart. Wij horen van verschillende mensen dat ze zich echt zorgen maken om de bomenkap op dit moment in Zoetermeer. Dan worden die door een deel van de raad weggezet als 'dat zijn de boomknuffelaars'. Daar reken ik mezelf ook toe. Maar ik ben benieuwd: wat ervaart u, wat hoort u in de stad?

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Voorzitter, dank u wel. Ik ga ervan uit dat u juist als onze volksvertegenwoordiger aan die mensen die komen klagen over dat er bomen gekapt worden, heel goed uitlegt waarom we dat doen, want u weet waarom we dat doen. We doen dat omdat we op sommige plaatsen huizen gaan bouwen. Die vindt u ook heel erg nodig. Ik kan die bomen wel laten staan, maar dan komen er geen huizen. We kappen ook bomen omdat ze dood aan het gaan zijn. We kappen ook bomen om allerlei redenen waarvan u weet waarom het zo is en als u dat niet weet, kunt u het vragen. U bent juist degene, als onze volksvertegenwoordiger, die met die mensen in contact komt en heel goed kan uitleggen waarom we het doen. Dan moet u niet naar mij wijzen. U praat met de mensen, net zoals ik met de mensen praat. Dan legt u het aan ze uit.
Hetzelfde geldt bijvoorbeeld in Rokkeveen. Ik wil er niet te veel over zeggen want het ligt bij de rechter, maar dit is een casus uit 2013. Er is vanaf 2017 een externe adviescommissie bij betrokken. Er zijn een heleboel bijeenkomsten gehouden. D66 weet dat als geen ander, want volgens mij is dat begonnen onder wethouder Paalvast en daarna onder mevrouw Groeneveld doorgegaan. Wij zijn het nu, helemaal aan het eind van de rit, aan het uitvoeren. Ik ga daar verder niets over zeggen, maar als er ergens zorgvuldig gewerkt is, is het daar wel. Ik vind het dan behoorlijk vervelend als dit nu wordt opgesomd als een casus van 'kijk ons eens zo maar bomen kappen'. Dat hebben wij in Zoetermeer nog nooit

gedaan.

De **voorzitter**: Ik stel voor – want u heeft ondertussen al heel veel over de casus gezegd – dat ik nog kort het woord geef aan mijnheer Zamani en dat de wethouder dan verdergaat. De argumenten beginnen zich nu te herhalen. Mijnheer Zamani, gaat uw gang.

De heer **Zamani** (D66): Dank u wel voorzitter. Dat was een oprecht en terecht antwoord, denk ik, van de wethouder. Die rol zie ik ook voor onszelf. Tegelijkertijd moeten we, als mensen naar ons toe komen en het bijvoorbeeld hebben over een Edisonpark of ergens anders waar we gaan bouwen, dat antwoord ook geven. Wij zijn namelijk ook gewoon voor bouwen. Tegelijkertijd merken we dat die frustratie en die zorg echt groeit in de stad. We zien die rol wel voor onszelf weggelegd. Maar we zijn niet zo groot dat we iedereen kunnen bereiken. Misschien moeten we toch als gemeente nagaan hoe we die mensen gerust kunnen stellen door positieve berichten. We hebben wat gezien op de socialmediapagina's van u als wethouder, maar misschien moet dat toch wat breder. Wij horen die frustratie continu en dan moeten wij hier ook op reageren. We doen dat als D66 niet op social media. Dat proberen we zo beperkt mogelijk te houden maar we moeten er wat mee. Daarom komen we hier ook in de raad ermee. Dus dit is een oproep richting het college: alsjeblieft zorg ervoor dat die frustraties weg worden genomen, want die zijn er.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat wethouder Van der Meer hier antwoord op geeft en dan verdergaat met het verhaal waar ze mee bezig was.

Wethouder **Van der Meer**: Nee, voorzitter, ik vind het behoorlijk flauw dat de mijnheer Zamani zegt 'wij gaan niet reageren op social media', want u reageert overal op, dus ik zou dat vooral doen.
Voorzitter, ik houd het kort want we hebben een aantal amendementen voor ons liggen en de moties. Ik ga ze allemaal ontraden op één na. Het overgrote deel omdat ze overbodig zijn omdat we het sowieso al gaan doen. We gaan natuurlijk geen peiling houden in de schoolvakanties. We doen het natuurlijk in eenvoudige taal. U kent mij als een wethouder die probeert om zelfs de raadsstukken begrijpelijk te houden. Wat niet meevalt, moet ik eerlijk zeggen. Maar ik doe heel erg mijn best om zoveel mogelijk B1-niveau te doen.
Wij gaan niet, dat zeg ik richting PDvZ, als iemand ergens om vraagt weer allerlei andere methodes proberen, want meestal komen ze bij ons aan als dat allemaal al een keer geprobeerd is.
Wij gaan wel rekening houden met de Flora- en faunawet, dus op het moment dat er een vleermuis of iets anders in zo'n boom woont, wordt daar gewoon de normale procedure voor gevolgd. Dus dat gaan we allemaal doen.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer, voor u verdergaat. Mijnheer Haak wil daarop interrumperen.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. In het staande beleid wordt erover gesproken dat er een onderzoek plaatsvindt als er overlast is van honingdauw. Dan gaat er iemand van de gemeente naar kijken en die beoordeelt dat maar dat staat niet specifiek in het nieuwe bomenbeleid. Wij vragen gewoon: waarom niet? Waarom staat dat er niet? Dat kan er toch gewoon bij, dat je dat verder ook uit gaat voeren?

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Het staande bomenbeleid blijft gewoon het staande bomenbeleid. Dit is het aanvullende bomenbeleid en dat gaat gelden voor een beperkt aantal casussen. Die kunnen ons dat vragen. Als we dan een heleboel andere zaken weer eerst gaan doen, drijven we die frustraties op, want dat duurt een aantal jaren voordat je kunt zien of dat effect heeft ja of nee. Vaak komen die mensen bij ons aan als dat al een paar keer geprobeerd is.
Voorzitter, ik ga er...

De **voorzitter**: Voordat u verdergaat, mijnheer Haak nog een reactie.

De heer **Haak** (PDvZ): Ja, ik krijg geen antwoord. Wat is het nu? Blijft het gewoon zo, zoals het in het bestaande beleid is? Dus als er overlast is van met name honingdauw, gaat er eerst iemand kijken en die gaat bepalen of daar wat aan gedaan kan worden, eventueel door middel van die TFI-methode? Ja of nee?

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ja, dat doen we, behalve als iemand via het formulier van de extra aanvragen meedoet met de loterij, want we gaan in eerste instantie loten. We hebben ergens een stuk mee gestuurd dat we van 1 juli tot twee maanden daarna open gaan, maar dat gaan we een maand opschuiven, dus dan 1 augustus a.s. tot 1 oktober a.s. kunnen mensen zich in eerste instantie aanmelden. Uit die aanmeldingen gaan we loten, want dat zijn er waarschijnlijk best veel, want we hebben een aantal mensen die erop zitten te wachten. Alle mensen die geloot hebben, komen of in het eerste jaar van casus 1 tot 30 of misschien zelfs in het tweede jaar aan de beurt. Daarna worden de mensen gewoon op volgorde van aanmelding meegenomen.
Voorzitter, er is één...

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt, en dan stel ik echt voor... U had uw hand opgestoken, gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, de wethouder zei 'natuurlijk gaan we ons aan de Flora- en faunawet houden, natuurlijk gaan we de buurtpeiling niet in de vakantie doen en doen we het in begrijpelijke taal'. Betekent dat dat u die twee voorstellen van ons ontraadt? Het staat niet zo in het raadsvoorstel. U zegt er nu wat over, maar het staat niet expliciet in het raadsvoorstel. Wat is er mis mee om het wel op te nemen?

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: U vraagt nog veel meer. U heeft het over een vast stramien, voor iedere peiling hetzelfde. Dat kan ik u allemaal niet beloven want we moeten natuurlijk om te beginnen zelf ook nog even goed kijken welke verschillende situaties we gaan meemaken. Het is overbodig. Laat het ons gewoon eens even proberen, zonder dat we altijd...

De **voorzitter**: Heel kort, mevrouw Kraneveldt, stel ik voor.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ja voorzitter. Wij vinden het wel wezenlijk hoe zo'n buurtpeiling wordt ingericht. Met een 'vast stramien' bedoelen wij natuurlijk niet... De situaties kunnen verschillen, maar de manier waarop je zo'n buurtpeiling aanpakt kan toch niet aan het toeval worden overgelaten? Ik neem aan dat je daar een aantal vaste onderdelen in zet. Dat bedoel ik met een vast stramien. En ik neem ook aan dat je het op een neutrale manier presenteert, dat je op een goede manier nadenkt over hoe je de vragen stelt. Ik vind dat helemaal geen gekke vragen die wij aan u stellen.

De **voorzitter**: Ik ga naar wethouder Van der Meer. Het amendement is ingediend en de wethouder heeft daarop gereageerd en volgens mij is dat ook zoals het is en het is uiteindelijk aan de voorzitter. Ik zie mijnheer Van Steenis nog en dan kan wethouder Van der Meer dat in één keer meenemen en stel ik voor dat ze verdergaat. Mijnheer Van Steenis? Wethouder Van der Meer, nog een reactie op mevrouw Kraneveldt?

Wethouder **Van der Meer**: Nee, voorzitter. Ik ben ervan overtuigd dat het niet uitmaakt wat ik ga zeggen. Mevrouw Kraneveldt gaat hier niet enthousiast over worden. Dat is haar goed recht.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt nog heel kort.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ja, sorry voorzitter. Ik stel gewoon een aantal vragen over een voorstel dat wij gedaan hebben, dat wat ons betreft niet onredelijk is. Los van wat ik van het hele raadsvoorstel vind. Ik vind dat de wethouder daar dan wel serieus op in moet gaan en dat niet zo af kan doen.

De **voorzitter**: Ik ga naar wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ja, dank u wel voorzitter. Ik ga naar het amendement dat wij omarmen of dat ik in ieder geval oordeel raad geef. Dat is het Bomenbeleid bewezen succesvol van GroenLinks. Ik geef het oordeel raad. Als dat het haalt, gaat u met ons meestemmen voor een mooi bomenbeleid.
Dank u wel voorzitter, tot zover.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt nog, gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, de wethouder ging heel snel over naar het oordeel over de voorstellen die zijn gedaan door diverse partijen, maar ze ging niet in op wat ik gezegd heb in mijn spreektekst en ook in wat interrupties aan de orde is gekomen, namelijk dat u straks in het raadsvoorstel bij de wijziging van de APV niet alleen gaat regelen dat dit dan vergunningsvrij kan via deze nieuwe procedure, deze aanvullende procedure, maar dat u het ook gaat regelen voor de gemeente Zoetermeer zelf als het gaat om het verwijderen van buurtgroen. Daar heb ik grote moeite mee want dat was niet wat er in het coalitieakkoord stond. Dit regelt u voor uzelf, volgens mij, als ik het goed heb begrepen, om een deel van dit raadsvoorstel te kunnen betalen. Maar dan neemt u wel een recht van inwoners af om bezwaar te kunnen maken tegen het kappen van buurtgroen in het kader van regulier onderhoud of projecten.

De **voorzitter**: Dank u wel. Wethouder Van der Meer, gaat uw gang.

Wethouder **Van der Meer**: Ja voorzitter, we doen het niet om dit te betalen. Dat geld hebben we van het begin af aan in het coalitieakkoord apart gezet. Het voorstel over wel of niet kappen zit niet in dit besluit, dat zit in het besluit dat u na de zomer gaat nemen.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt, echt voor de allerlaatste keer want u heeft vrij lange interrupties, zeg ik er meteen bij. U mag nu nog heel kort en dan stel ik voor dit echt af te ronden. Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Maar het hangt wel met elkaar samen want in het raadsvoorstel dat we na de zomer gaan bespreken, wordt direct de link gelegd met dit raadsvoorstel, namelijk zo dat dat raadsvoorstel van na de zomer nodig zou zijn om dit te verwezenlijken, maar daarbij regelt u ook nog even iets voor uzelf, waarbij u rechten aan inwoners ontneemt.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ja voorzitter, ik heb er groot bezwaar tegen dat wordt gesteld dat ik iets voor mezelf zit te regelen en daar laat ik het bij. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat we deze discussie afronden want volgens mij is het debat hierover voldoende gevoerd. Ik dank de wethouder voor haar beantwoording in de eerste termijn en ga nu over naar de tweede termijn van de gemeenteraad. Ik ga de lijst af. De PVV, behoefte aan een tweede termijn?

De heer **De Vogel** (PVV): Ik moet wel hè?

De **voorzitter**: Gaat uw gang.

De heer **De Vogel** (PVV): Ik moet antwoord geven over de kosten. De gemiddelde kosten voor gemeenten hangen sterk af van de schaal en de uitvoerder, maar meestal ligt dat tussen een paar tientjes tot € 100,00 daarboven. Maar het voordeel is dat de gemeente Zoetermeer ervaring hiermee heeft, dus de gemeente kan waarschijnlijk een duidelijk kostenplaatje ophoesten.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Bink heeft een vraag.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, ik hoor dat de heer De Vogel zegt dat de gemeente Zoetermeer er ervaring mee heeft. Dus het wordt al gedaan. Dus is het misschien overbodig?

De **voorzitter**: De heer De Vogel, gaat uw gang.

De heer **De Vogel** (PVV): Hoe bedoelt u dat precies?

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Nou, zoals ik het zeg. U zegt 'de gemeente Zoetermeer heeft er ervaring mee'. Dat komt bij mij over als 'het wordt al gedaan'.

De **voorzitter**: De heer De Vogel.

De heer **De Vogel** (PVV): Dat is mij niet zo duidelijk verteld. Het is een keer in Zoetermeer gedaan. Er is zelfs een prijs voor uitgereikt, geen geldprijs, maar een aanmoedigingsprijs. Ik heb het niet kunnen lezen in het raadsvoorstel dat nu voorligt. Vandaar dat ik dit wel belangrijk vond om een amendement over in te dienen.

De **voorzitter**: Oké. Volgens mij is dit voldoende en anders kunt u dat straks in de schorsing verder wisselen. Wilt u nog iets anders inbrengen?

De heer **De Vogel** (PVV): Nee, dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer De Vogel. Dan ga ik naar Zó! Zoetermeer, tweede termijn? Geen behoefte. PvdA, mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, heel kort want de wethouder en ik worden het niet eens. Ik zou het leuk hebben gevonden als de wethouder ook nog even zou reageren op ons amendement over de ondergrens van 20% voor de buurtpeiling. Daar heeft ze niets over gezegd. Voorzitter, wij zijn tegen dit raadsvoorstel en na de zomer gaan we eens kijken wat we met de APV gaan doen.

De **voorzitter**: Dank u wel. ChristenUnie-SGP, geen behoefte. LHN, tweede termijn? Geen behoefte. D66? Geen behoefte. Zoetermeer Vooruit, gaat uw gang mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja voorzitter, dank u wel. Afval is emotie, maar bomen zijn ook emotie. Zoetermeer Vooruit blijft bij wat ik net al heb gezegd in mijn spreektijd. We vinden dat we met dit voorstel een stap richting een groener, gezonder en betrokken Zoetermeer gaan waar inwoners mee kunnen denken over bomen die soms problematisch zijn. Ook zijn wij blij dat inwoners de kans krijgen om meer buurtgroen aan te vragen dus wij blijven voor. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Bink. Dan ga ik naar de SP. Geen behoefte. Het CDA? Geen behoefte aan een tweede termijn. De VVD, mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Ja voorzitter, heel kort. We hebben duidelijke uitleg van de wethouder gehad. Sommige partijen maken zich zorgen over de beeldvorming. Volgens mij is heel goed uitgelegd door de wethouder dat het anders zit. Dus ik kan me voorstellen dat ze voor de beeldvorming voor dit voorstel gaan stemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan ga ik naar de PDvZ, mijnheer Haak. Gaat uw gang.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Ik heb toch nog een vraag aan de wethouder ter verduidelijking. Als er een nieuwe aanvraag komt voor bijvoorbeeld honingdauw, dan moet dat alternatief toch gewoon onderzocht worden? Of valt dat ook bij die dertig nieuwe aanvragen? Dat is me even niet duidelijk. Nu wordt het wel gedaan. Het is me nu niet duidelijk of het dadelijk wel bij die dertig zit of gewoon standaard gebeurt.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Van den Boomgaard nog voor de tweede termijn? Geen behoefte. Mijnheer Van Steenis, tweede termijn? Geen behoefte. Dan ga ik naar wethouder Van der Meer voor haar tweede termijn. Gaat uw gang.

Wethouder **Van der Meer**: Voorzitter, richting de PDvZ. Als het alleen gaat om een vraag over honingdauw, volgen we de gewone procedure. Als het gaat over 'kan de boom gesnoeid, gekapt of wat dan ook worden?', dan gaat de vraag via de andere route. Als er twijfel is, wordt er altijd even contact gezocht met de aanvrager. Ik weet ook dat de PVV een vraag had, maar die heb ik niet begrepen dus misschien kan de voorzitter nog even vragen om die te herhalen.

De **voorzitter**: Mijnheer De Vogel, gaat uw gang.

De heer **De Vogel** (PVV): Ik heb antwoord gegeven op de vraag omtrent de kosten.

De **voorzitter**: Oké. Ik stel voor dat u nog even ingaat op de vraag van mevrouw Kraneveldt en dan

hebben we volgens mij de tweede termijn gehad. Gaat uw gang.

Wethouder **Van der Meer**: Ik had niet de indruk dat mevrouw Kraneveldt een vraag aan mij had. Die zei 'in september gaan we het over de kapvergunning hebben' en daar heeft ze gelijk in.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Wethouder **Van der Meer**: O, nee, dat ging over de 20%. Nee, voorzitter, dat vinden wij ingewikkeld omdat wij dan moeten gaan leuren om te kijken wie er allemaal antwoord willen geven. We willen het juist neutraal houden. Dus dat is op dit ogenblik gewoon... Als mensen niet reageren op de vraag 'wat vindt u ervan?', hebben ze er waarschijnlijk geen mening over en dat is hun goed recht.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, een minimumpercentage heeft helemaal niets met neutraliteit te maken. U hoeft niet de boer op om aan mensen te vragen 'vul het in, vul het in'. Dat moeten de mensen zelf doen. De buurtbewoners die een aanvraag hebben gedaan, kunnen dat natuurlijk wel doen. Dat staat hen vrij.

De **voorzitter**: Ik kijk nog even. Wethouder Van der Meer daar nog een reactie op?

Wethouder **Van der Meer**: Nee, voorzitter, dit zijn allemaal dingen waarvan wij dachten 'dat nemen we mee bij de evaluatie'. We gaan heel goed kijken 'hoeveel mensen reageren er? Wat is de tevredenheid uiteindelijk?' Dat zijn allemaal dingen die we bij de evaluatie meenemen. En in die zin is het prima als we na drie jaar, zoals GroenLinks in het amendement vraagt, gewoon een goede evaluatie doen en dan met elkaar kijken hoe we ermee verdergaan. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Van der Meer. Ik zie nog een interruptie van mevrouw Bink. Dan stel ik voor dat we naar een afronding gaan.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja voorzitter, ik zal proberen het kort te houden. Ik wil graag nog aan de wethouder vragen of dat amendement van de PVV nu al gedaan wordt of niet, want ik ben een beetje zoekende. Ik snap het niet meer.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Voorzitter, die vinden wij ook heel erg moeilijk, maar in feite is er altijd een afweging tussen het belang van de bewoner en het belang van bomen. In het reguliere beleid gaat bijna altijd de voorkeur naar de boom uit en in het aanvullend beleid, voor die dertig casussen, mogen de mensen het zelf besluiten. Dat is wat er gebeurt.

De **voorzitter**: Akkoord. Dank u wel voor uw beantwoording. Ik stel voor dat we de beraadslagingen sluiten over dit onderwerp. U weet dat de stemming over het raadsvoorstel en motie en amendementen aan het eind van deze raadsvergadering volgen.

b. Raadsvoorstel Vaststelling kaderstellende beleidsdocumenten ten behoeve van Omgevingsprogramma Entree
c. Raadsvoorstel Gebiedsbusinesscase Entree

De **voorzitter**: Dus dan gaan we over naar het agendapunt 7.b en 7.c. gecombineerd, Vaststelling kaderstellende beleidsdocumenten ten behoeve van Omgevingsprogramma Entree en raadsvoorstel Gebiedsbusinesscase Entree, de financiële kaders. Ik ga de sprekerslijst af en ik geef als eerste het woord aan mevrouw Kraneveldt. Gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, vanaf het begin van de Entree hebben we gezegd 'we moeten bouwen. We moeten de woningnood van jong en oud aanpakken. We kunnen de mogelijkheid van het Entreegebied daarbij niet laten liggen.' We hebben ook altijd gezegd 'we willen een groene, duurzame en gemengde wijk met een mooie mix van betaalbare en duurdere woningen voor diverse doelgroepen; bouwen naar behoefte, bouwen voor bewoners, niet voor beleggers en kwaliteit gaat voor kwantiteit.' Sinds vorig jaar hebben we echter het gevoel dat alleen de kwantiteit nog lijkt te tellen, dat alles daarom

draait en alles daaraan wordt aangepast. Dat voelt niet lekker. Van ooit 3500 woningen zijn we vorig jaar naar 7250 gegaan. Daar waren we op tegen omdat volgens ons een goede, realistische onderbouwing daarvoor ontbrak. Dat gevoel hebben we nog steeds.
Die zogenoemde bandbreedte van 6250, om ons zogenaamd gerust te stellen dat het ook bij 6250 zou kunnen blijven, had echter wel een heel korte houdbaarheidsdatum en is inmiddels al gehalveerd. Ik voorspel dat de nieuwe ondergrens van 6750 woningen ook snel bederft en dat we, als we een paar anterieure overeenkomsten verder zijn, er gewoon 7250 gaan neerzetten. Zeg dat dan ook gewoon.
We doen dus net alsof er flexibiliteit is, terwijl we allemaal op onze klompen kunnen aanvoelen dat dat het maximum wordt. Wie houden we daar dan mee voor de gek? En houdt het daar echt op, zo vraagt de PvdA zich af. De wethouder zei vorige week 'ja, dat is het dan ook echt'. Wij hebben daar echter niet hetzelfde vertrouwen in als we ooit hadden toen we naar 5700 woningen gingen, wat we toen wel een realistische stap vonden.
Hoeveel concessies willen en kunnen we als raad nog doen aan de ontwikkelaars met betrekking tot de aantallen woningen, het brutovloeroppervlak en de huurprijzen? Wij zijn er nu wel klaar mee.
Voorzitter, vorige week vroeg ik ook 'hoeveel zorgen moeten we ons maken dat Entree opnieuw stokt?' Wethouder Iedema zei dat we nu echt meters kunnen maken. We hopen het, maar we geloven het pas als we het zien, te beginnen met Terra Nova.
Voorzitter, we zouden vandaag een amendement over aantallen en soorten woningen kunnen indienen en over prijzen en vloeroppervlaktes en dergelijke. Dat hebben we al vaker gedaan, vorig jaar ook nog, maar we vechten een beetje tegen de bierkaai die de meerderheid van deze raad heet. Wat ons betreft, zegt de raad hier toch iets gemakkelijk 'ja' tegen deze plannen en enige aanscherping wordt consequent afgewezen. Dat betreuren wij, dus houden we het voor nu bij twee moties die ik kort zal toelichten.
De eerste motie heet Bouwen voor het midden waarin we een lans breken voor het ondersteunen van woningbouwcorporaties bij het bouwen van betaalbare middenhuurwoningen. De tweede motie heet Eerbetoon aan het verleden en gaat over de Mammoet en Kristaltoren. Als deze, onverhoopt, toch gesloopt moeten worden, zouden we graag willen dat elementen van deze mooie gebouwen elders in de Entree terug te vinden zijn, bijvoorbeeld in de vorm van een kunstwerk geïntegreerd in een nieuwe gevel of als een nuttig object in de openbare ruimte.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Kraneveldt. Mijnheer Broekman heeft een interruptie, gaat uw gang.

De heer **Broekman** (LHN): Dank u wel. Mevrouw Kraneveldt sprak over de motie Bouwen voor het midden. Ik heb daar een vraag over. Vindt u niet dat deze motie meer thuishoort bij het Volkshuisvestingsprogramma? Met andere woorden, waarom alleen bij de Entree en deze motie niet breder trekken?

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, ik zou zeker deze motie niet willen beperken tot de Entree, maar de Entree moet ons paradepaardje worden als het gaat om nieuwe woningen. Er worden natuurlijk nu gesprekken gevoerd met allerlei ontwikkelaars om daar hun bouwplannen te realiseren, ook met de corporaties. Wij denken dat het, zeker voor de Entree nu, maar ook voor de hele stad, een uitgelezen moment is om daar het gesprek over aan te gaan. Als wij corporaties dan net dat zetje kunnen geven om meer middenhuurwoningen te bouwen voor een goede prijs, denken we dat we die kans moeten pakken. Rotterdam gaat het doen, heel spannend. Wij zeggen: kijk daarnaar en wellicht zijn we er hier in Zoetermeer ook voor te porren. Dank u wel.

Motie nr. 2507-05 ingediend door PvdA, GroenLinks, Zoetermeer Vooruit, D66
Bouwen voor het midden

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 14 juli 2025;

constaterende dat:
- gemeenten de mogelijkheid hebben om woningen in een bepaalde categorie tot Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB) te verklaren;
- de bouw van huurwoningen in de categorie huur tot en met € 1.100,00 vrijwel stil is gevallen, omdat voor marktpartijen de kosten niet opwegen tegen de baten;

overwegende dat:
- woningcorporaties zijn opgericht om woningen te bouwen voor mensen met de grootste afstand tot een betaalbare woning en er naast sociaal ook grote vraag is naar betaalbare woningen in het

middensegment;
- corporaties voor het middensegment echter geen gebruik kunnen maken van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW);
- er lokaal financiële ruimte gecreëerd kan worden om die borging op te vangen door middel van garantstelling door de gemeente voor leningen door corporaties, waardoor deze gunstiger kunnen lenen en investeren in woningen in het middensegment;
- dit ook voor Zoetermeer een kans zou kunnen zijn om meer middenhuurwoningen te bouwen, zeker voor de nieuwe wijk Entree, waar juist nu afspraken kunnen worden gemaakt met corporaties;

in de wetenschap dat:
- in Rotterdam vorig jaar de motie Handen uit de mouwen, tijd om te gaan bouwen! is aangenomen;
- in deze motie werd verzocht uit te zoeken op welke manier de gemeente Rotterdam woningen met een huurprijs tot en met € 1.100,00 tot DAEB zou kunnen verklaren, op welke manier Rotterdam garantstelling zou kunnen realiseren voor leningen door woningbouwcorporaties en wat de financiële consequenties zijn;
- een werkgroep bestaande uit ambtenaren en raadsleden deze onderzoeken heeft gedaan en heeft geconcludeerd dat het haalbaar is om dat te doen, waarna het college van Rotterdam een pilot gaat starten, vooruitlopend op nationale en Europese wetgeving;

verzoekt het college:
- na te gaan op welke manier het college in Rotterdam deze pilot gaat inrichten;
- te onderzoeken of er ook bij corporaties in Zoetermeer belangstelling voor een pilot is, waarbij de nieuwe wijk Entree een uitgelezen mogelijkheid biedt om hierover met corporaties in gesprek te gaan en zo'n pilot uit te voeren;
- indien corporaties hier belangstelling voor hebben, de mogelijkheden en de financiële consequenties in kaart te brengen en de gemeenteraad hier, voor de behandeling van de Begroting van 2026, over te informeren en (indien mogelijk en gewenst) een concreet voorstel te doen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2507-06 ingediend door PvdA, GroenLinks
Eerbetoon aan het verleden

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 14 juli 2025;

constaterende dat:
- de beeldbepalende panden de Kristaltoren aan het Bredewater 14 en De Mammoet aan het Bredewater 16 op de nominatie staan om op enig moment gesloopt te worden om plaats te maken voor nieuwbouw, tenzij zij tot rijksmonument verklaard worden;

overwegende dat:
- indien behoud van dit naoorlogse Zoetermeerse culturele erfgoed niet mogelijk is, het jammer zou zijn als er helemaal geen tastbare herinnering aan deze markante gebouwen meer zou zijn in de Entree;
- elders in Zoetermeer delen van cultureel erfgoed zijn hergebruikt of een andere bestemming hebben gekregen (zoals bijvoorbeeld het paviljoen van ijzeren spandelen op het Nicolaasplein, die afkomstig zijn van het oude treinstation Zoetermeer-Zegwaard aan de Stationsstraat);
- er ook mogelijkheden te bedenken zijn om delen van de markante gevels van de Kristaltoren en De Mammoet te laten terugkeren in de Entree;
- we zo op een creatieve manier het heden met het verleden kunnen verbinden, met respect voor wat er ooit was;

verzoekt het college:
- indien de beide panden daadwerkelijk gesloopt gaan worden, tijdig met de eigenaren in overleg te treden over hoe markante delen van de gevel van de gebouwen bewaard kunnen blijven en in de Entree een herbestemming kunnen krijgen, bijvoorbeeld als onderdeel van een nieuwe gevel, als nuttig object in de openbare ruimte of kunstwerk;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik kijk rond en verder zie ik geen interrupties. Dank u wel voor de moties en dank voor uw eerste termijn. Dan ga ik naar de fractie van de PDvZ, mijnheer Haak, gaat uw gang.

De heer **Haak** (PDvZ): Voorzitter, zoals andere partijen, heeft ook de PDvZ tijdens de commissievergadering uitvoerig stilgestaan bij de ontwikkelingen van dit gebied. We gaan dit vandaag niet opnieuw doen. Toch blijven we kritisch meekijken bij de uitwerking van de MER-rapportage. De exacte aantallen woningen die voldoen aan de geluids- en luchtkwaliteitsnormen zijn nog niet beschikbaar omdat de plannen nog in ontwikkeling zijn. Hierdoor is het nu lastig te beoordelen of aan alle normen wordt voldaan. Dat betekent dat het nog onduidelijk is welke keuzes moeten worden gemaakt en wat de consequenties zijn voor de leefomgeving. De MER wijst op het belang van actuele en nauwkeurige berekeningen van stikstofdepositie, mede gezien de nabijheid van Natura 2000-gebieden. En de MER vraagt om een duidelijke uitleg van het gekozen stedenbouwkundig ontwerp en de gevolgen daarvan voor de leefbaarheid en milieu.
Wat de PDvZ en andere partijen nog bezighoudt, is het parkeervraagstuk. We begrijpen dat dit ook op dit moment moeilijk vorm te geven is, maar we pleiten voor een goed doordacht plan, zodat problemen in de toekomst voorkomen kunnen worden.
Als laatste vinden wij de plannen voor een stadsstraat op de Afrikaweg nog steeds onvoldoende. De PDvZ voorziet grote problemen voor de afwikkeling van het verkeer op deze belangrijke verkeersader in de stad. Stikstofuitstoot en geluid zullen hoog blijven, zeker op deze weg. In het gelijkvloers oversteken zien wij problemen die ons zorgen baren.
Voorzitter, we mogen concluderen dat het omgevingsprogramma Entree een belangrijke stap voor de toekomst van het gebied is. De PDvZ waardeert de integrale aanpak en de aandacht voor duurzaamheid, maar blijft kritisch op de uitwerking van parkeren, geluid, stikstof, groen en de verkeersveiligheid en de daadwerkelijke borging van een gezonde leefkwaliteit. Wij zullen deze ontwikkeling dan ook goed blijven volgen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Haak voor uw eerste termijn. Dan ga ik naar de fractie van Zoetermeer Vooruit, mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter. Zoetermeer Vooruit staat positief tegenover de ontwikkeling van de Entree, maar we hebben wel serieuze twijfels. Wij gaan ervan uit dat dit voorstel bedoeld is om kaders te stellen en dat de raad bij elk deelgebied kan blijven meebeslissen. Maar uit navraag blijkt dat het monitoringsplan, waarin doelen als woningaanbod en leefomgeving worden geevalueerd, geen raadsvoorstel wordt. Daardoor vervalt de mogelijkheid om via moties en amendementen bij te sturen. Dat vinden wij een groot nadeel.
Daarnaast maken wij ons zorgen over het erfgoed in de Entree, zoals De Mammoet en de Kristaltoren. We hebben daarom het amendement van D66 mede ingediend. Ga pas over tot sloop en nieuwbouw als de minister heeft bepaald dat deze gebouwen geen rijksmonument worden.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink, een interruptie van mijnheer Van Gils, gaat uw gang.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, mevrouw Bink had het erover dat dit plan nu de kaders biedt voor de ontwikkeling en vervolgens over dat het dan jammer is dat de raad niet in latere fases nog allerlei moties en amendementen kan indienen. Maar is het niet juist ook de kracht dat we, nu we integraal met een fors beleidsstuk komen waarin alle plannen goed zijn uitgedacht – het totale pakketcomplex is zo'n 2000 pagina's – vervolgens het vertrouwen aan het college geven om binnen die kaders de uitvoering van dit bouwproject in te vullen?

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Zo zou je het kunnen zien. Vertrouwen. Vertrouwen is iets goeds. Maar we hebben het misschien wel over plannen die pas in 2040 plaats gaan vinden. Dan heb je nu dus al een beslissing genomen voor iets wat zo ver in de toekomst ligt, iets wat misschien toch ook kan veranderen. Daarom zou het zo mooi zijn om, als je dan toch die deelgebieden hebt die je gaat ontwikkelen, daar een raadsvoorstel over te maken. Dan kan de raad toch blijven meedoen en bijsturen?

De **voorzitter**: Mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, er is natuurlijk in essentie – stel dat zich situaties voordoen van de omvang van de coronacrisis, waardoor we heel andere inzichten krijgen – niets wat ons er in de

toekomst van zou kunnen weerhouden om die plannen grootschalig te herzien, met de kennis van dan. Maar het is toch nu, met het gebied dat we voor ogen hebben, niet heel gek om te zeggen 'dit zijn alle kaders, dus nu gaan we binnen deze kaders het hele plan uitwerken'? Dat hebben we eerder ook gedaan voor wijken als Oosterheem. Dan zie je ook dat je aan het einde natuurlijk op bepaalde aspecten nog gaat bijsturen als dat nodig blijkt.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dat bijsturen kun je als raad niet als er geen raadsvoorstel is.

De **voorzitter**: Ik ga nog naar mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Ik heb eigenlijk een vraag aan de heer Van Gils. In welke mate vindt mijnheer Van Gils dat we als raad in positie zijn om de kaders bij te sturen?

De **voorzitter**: Mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Ja, voorzitter, wij zijn als raad continu in de positie om alles bij te sturen. Dat zien we ook bij lopende bouwprojecten. Maar je moet op een of ander moment wel zeggen 'dit zijn onze kaders'. Als wij elk jaar van mening veranderen over wat die kaders moeten zijn, is er geen projectontwikkelaar meer te vinden die hier iets wil bouwen want dan ben je gewoon een onbetrouwbare partij.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, dat is wel een van de bezwaren – ik ga daar straks in mijn eigen termijn ook wat over zeggen – die mijn fractie heeft. U weet als geen ander dat wij eerder een amendement hebben ingediend om ook grotere sociale huurwoningen te bouwen en het college vertikt het gewoon om dat amendement uit te voeren in dit stuk. Hoe kijkt u daar dan tegen aan vanuit het perspectief dat de raad kaders kan stellen en dat het college die moet meewegen?

De **voorzitter**: Mijnheer Van Gils nog een reactie en dan ga ik terug naar mevrouw Bink want het was haar termijn. En mevrouw Kraneveldt had ook nog een vraag.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, volgens mij zijn we nu het debat aan het voeren over de kaders. Ik zou niet weten waar de heer Boerboom het vandaan haalt dat wij vandaag niet in de positie zouden zijn om daar als raad onze grip op uit te oefenen.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt nog.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ja voorzitter, ook even richting de heer Van Gils. U zegt 'het is toch fantastisch als we vandaag die kaders vaststellen, dat we daar dan tot in lengte van dagen mee toe kunnen?' Maar betekent dat ook dat als een van de wethouders weer een keer terugkomt met een verandering van de kaders, bijvoorbeeld dat die bandbreedte opgesoupeerd is en dat het nog meer woningen worden, de VVD dan ook zegt 'nee, we hebben ooit, in 2025, deze kaders neergezet. Die gaan we nu ook niet veranderen'? Of gaat u dan toch mee omdat het u uitkomt?

De **voorzitter**: Mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, misschien moet ik u ook helpen. Ik ga zo dadelijk ook nog daar staan.

De **voorzitter**: Ik hoor dat u allemaal nog heel mooie dingen in uw eerste termijn gaat zeggen en u komt allemaal nog aan bod, dus dat gaat goedkomen. Mevrouw Bink, gaat u verder.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Mijn slotzin. Voorzitter, wij willen de Entree ontwikkelen, maar wel zorgvuldig met oog voor erfgoed, met blijvende invloed van de raad. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Bink. Dan ga ik over naar de fractie van Zó! Zoetermeer, mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u voorzitter. Voor Zó! Zoetermeer zijn de kaders die we vandaag vaststellen van groot belang. Wij gaan akkoord met dit voorstel omdat we vinden dat de Entree van essentieel belang is voor de groei en de toekomst van onze stad. De Entree staat al jaren op de agenda en het wordt tijd dat we van plannen naar realisatie gaan. Als we eerlijk zijn, heeft het allemaal veel te lang geduurd. Het eerste project in de Entree, Terra Nova is flink vertraagd, en dan drukken we ons vriendelijk en voorzichtig uit. We hopen dat deze kaderstelling nu echt het startpunt voor realisatie, voor uitvoering en dus voor woningen want die woningnood is onverminderd hoog. We willen ook onze waardering uitspreken voor het opgenomen monitoringskader. De afspraak dat de raad in 2026 een uitgewerkt monitoringsplan ontvangt met indicatoren en meetmomenten vinden wij belangrijk. Dat stelt, volgens ons, de raad in staat om gedurende de uitvoering te doen wat nodig is, namelijk de vinger aan de pols te houden en ook bij te sturen waar het fout dreigt te gaan en zorgen te signaleren voor ze zich opstapelen. Daarbij denken we aan verkeer, aan parkeren, aan leefbaarheid en aan voorzieningen. Dat zijn precies de onderdelen waar zorgen over zijn geuit door deze raad vorige week. Het is goed dat we daar straks niet alleen achteraf over praten, maar dat we onderweg kunnen ingrijpen als dat nodig is. Voorzitter, dan één punt dat we als Zó! Zoetermeer nog nadrukkelijk willen agenderen en dat is de toegankelijkheid van woningen. In de toelichting op de plannen staat wel iets over hellingbanen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies, voor u verdergaat, zag ik een hand van mevrouw Bink. Klopt dat? Gaat uw gang, mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter. Even terug naar het ingrijpen van de heer Van der Vlies op bepaalde momenten met verkeer en dergelijke. Dat is besluit 1 tot en met 4 en ik heb vanmiddag begrepen dat we daar niet meer iets over kunnen zeggen omdat we vanavond die kaders vaststellen. Hoe denkt u erover?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, dat zullen we zo eventjes aan de wethouder vragen want ik had ook begrepen dat we daar wel degelijk nog wat over te zeggen hebben, dat er niet voor niets een monitoringskader is. Als we er niets meer over kunnen zeggen, heeft een monitoringskader ook niet heel veel zin.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, ik heb vanmiddag begrepen dat we over die monitoring eigenlijk niets te zeggen hebben. We kunnen geen amendementen indienen. Eventueel een motie, maar u weet wat een motie is, dus dat hoef ik u niet uit te leggen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies nog een reactie? Dan stel ik voor dat u verdergaat.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja. Dat ene punt dat we nog wat nadrukkelijker willen agenderen, is de toegankelijkheid van woningen. In de toelichting op het plan staat wel iets geschreven over hellingbanen in het openbaar gebied en afstemming met landelijke regelgeving, maar nergens wordt heel erg concreet gemaakt dat een deel van de woningen ook daadwerkelijk bezoekbaar moet zijn voor mensen met een beperking. Wij hebben als raad niet voor niets het Manifest Toegankelijkheid Zoetermeer vastgesteld en dat vraagt om meer dan drempelloze trottoirs. Dat vraagt ook om woningen die je binnen kunt komen met een rolstoel of rollator, waar iemand op bezoek kan komen en waar mensen niet buitengesloten worden vanwege de manier waarop wij bouwen. Daarom dienen we vandaag een amendement in dat oproept om in de verdere uitwerking van de Entree nadrukkelijk in te zetten op een aandeel bezoekbare woningen. Dat is een inspanningsverplichting. Geen harde norm. Dat geeft het college wel de opdracht om hier actief op te sturen en gesprekken met ontwikkelaars in die richting te voeren. Zo maken we de Entree niet alleen grootstedelijk en duurzaam, maar ook toegankelijk voor iedereen. Ik dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van der Vlies voor uw eerste termijn en u heeft een amendement ingediend.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dat heb ik reeds ingestuurd.

Amendement nr. 2507-E ingediend door Zó! Zoetermeer, PVV

Bezoekbare woningen in Entree

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 14 juli 2025;

besluit:

- het raadsvoorstel Vaststelling kaderstellende beleidsdocumenten t. b.v. omgevingsprogramma Entree als volgt te wijzigen:

  beslispunt 3. De uitvoering van het Omgevingsprogramma te monitoren op hoofdlijnen en bij de uitvoering de gestelde kaders als richtinggevend te hanteren.

  wordt:
  "3. De uitvoering van het Omgevingsprogramma te monitoren op hoofdlijnen en bij de uitvoering de gestelde kaders als richtinggevend te hanteren, waarbij bij de uitwerking van de woningbouw nadrukkelijk wordt ingezet op het realiseren van een aandeel bezoekbare woningen, conform de ambitie van het Manifest Toegankelijkheid Zoetermeer.""

De **voorzitter**: Dat is fantastisch. Dank u. Dan gaan we over naar de fractie van de VVD. Dat is de heer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter. Het is een van de belangrijkste raadsbesluiten van deze periode met plannen voor 7250 woningen in een levendige, nieuwe stadswijk. Daarmee kunnen meer dan 12.000 huidige en toekomstige Zoetermeerders het komende decennium hun eerste woning, een beter passende woning of een kwalitatief hoogwaardigere en verduurzaamde woning vinden. Dan hebben we het nog niet eens over alle verhuisbewegingen die elders in de stad en in de regio gaan zorgen dat mensen hun droomhuis kunnen bemachtigen. Bijna 2000 pagina 's die gezamenlijk een beeld schetsen waarin woningnood voor onze inwoners kan worden aangepakt.
Wij zijn ongelooflijk trots dat we als gemeente na een lange weg met flinke tegenslagen, nu op een punt staan dat we van mooie visies, plaatjes en beloftes echt iets kunnen gaan maken. Plannen die haalbaar zijn, plannen die betaalbaar zijn, duurzaam zijn, ecologisch verantwoord, klimaat- en hittebestendig, goed ontsloten, divers en leefbaar. Daarmee leveren wij als gemeenteraad een bijdrage aan de zorg die bij veel inwoners op nummer 1 staat: de woningnood oplossen. Een crisis die inmiddels als symptoom zijn eigen crisissen heeft. Ik ben dan ook trots en vereerd dat wij als raad nu de mogelijkheid hebben de mooie woorden en beloftes tijdens debatten zoals over het Volkshuisvestingsprogramma om te zetten naar echte oplossingen.
Maar zo'n belangrijk raadsbesluit komt ook met verantwoordelijkheid. Natuurlijk zitten er risico's aan een grote, binnenstedelijke gebiedsontwikkeling. Natuurlijk liggen hier visies en ambities die in de praktijk ook daadwerkelijk moeten landen. Natuurlijk is dat spannend, maar één ding is zeker: als je die ambities niet durft te stellen, wordt het sowieso niets. Als Zoetermeerse VVD erkennen wij de zorgen die leven en daar zetten wij tegenover dat we ervan overtuigd zijn met de kennis van nu de beste keuzes te maken om de belangen van iedereen te vertegenwoordigen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Gils...

De heer **Van Gils** (VVD): Huidige bewoners, inwoners van heel Zoetermeer en, niet onbelangrijk, de toekomstige bewoners van de Entree.

De **voorzitter**: Het is altijd lastig bij u allen een punt te vinden. Mijnheer Ekkelenkamp, gaat uw gang.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja, dank u, mijnheer de voorzitter. U was net even heel streng toen het over de kaders ging. Enerzijds is dat natuurlijk zo, want je moet een betrouwbare overheid zijn, maar we weten allemaal dat er onderweg wat kan veranderen. Bijvoorbeeld regels die van buitenaf op ons worden afgevuurd en waar we dan aanpassingen op moeten doen. Bent u wel bereid om, al monitorend en kijkend naar wat andere overheden ons voorschrijven, de kaders wat aan te passen? Of bent u een ijzerenheinig type dat zegt 'we hebben dat zo ooit bedacht en zo moet het blijven?'

De **voorzitter**: Mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, er zijn denk ik twee belangrijke onderdelen in deze vraag. Ten eerste de monitoring. Daar begon mevrouw Bink daarnet ook al even over. In deze plannen zijn we van

mening dat we een stukje moeten monitoren, namelijk of wat we nu bedenken ook daadwerkelijk zo zal zijn. Als dat niet zo is, staat in de plannen ook al hoe we daarmee om moeten gaan; dan hebben we een andere soort parkeernormen, dan kunnen we erop terugvallen dat we wel meer parkeerplekken realiseren ten koste van wat woningen. Dat zit hier gewoon in en daarvoor moeten we monitoren.
Het andere waar de heer Ekkelenkamp naar vroeg, waren de kaders van andere overheden en onze eigen kaders en hoe stellig we daarover zijn. We hebben het vanavond over de kaders van de gemeente Zoetermeer. Daar gaan wij als gemeenteraad over. Op wat het rijk besluit hebben wij geen invloed. Dat moet ook een afweging maken tussen aan de ene kant een betrouwbare overheid zijn waardoor je goed kunt ondernemen en waarmee je de woningmarkt op een fatsoenlijke manier overeind houdt. We zien dat de rijksoverheid daar de afgelopen jaren ook af en toe niet de juiste keuzes toe heeft gemaakt. Laten we hopen dat de overheid dat wel doet, maar laten we hier in Zoetermeer in ieder geval de betrouwbare overheid zijn die zegt 'dit zijn de regels waarbinnen je mag bouwen en wij gaan niet halverwege de spelregels veranderen'. Tegelijkertijd zie ik het zo, dat is waar het net even over ging, dat, stel dat er een situatie ontstaat waarbij de kaders gewoon niet meer toereikend zijn en we er met zijn allen van overtuigd zijn – dan bedoel ik niet hier in de raad, maar dan bedoel ik de gemeente, de projectontwikkelaars, de toekomstige bewoners – dat wat we aan het doen zijn, niet meer kan, dan gaan we natuurlijk zoeken naar een oplossing, want anders is iedereen ontevreden.

De **voorzitter**: Dat is een uitgebreid antwoord. Mijnheer Ekkelenkamp nog? Gaat uw gang.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank. Ik ben blij dat te horen maar het is natuurlijk wel zo dat je dan op tijd moet anticiperen op dit soort ontwikkelingen want als je dan zegt 'ja, dat komt allemaal wel op ons af, maar we gaan gewoon door', dreigt juist de situatie dat iets niet kan slagen omdat we niet op tijd inzien dat we net een iets andere beweging moeten maken.

De **voorzitter**: De heer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, dat ben ik met de heer Ekkelenkamp eens. Laten we het ook als uitdaging zien dat, op het moment dat ons signalen bereiken dat de bouw niet van de grond komt omdat we de regels niet goed hebben bedacht hier, we daar zo snel mogelijk oplossingen voor vinden, zodat we wel blijven werken aan het realiseren van woningen voor onze inwoners.

De **voorzitter**: Ik zag ook een hand van mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, we hadden ooit kavelpaspoorten die richtinggevend bedoeld waren voor diverse locaties in de stad waar gebouwd zou kunnen worden. Opeens werden die gepresenteerd als kaders. Maar toen we het over een bepaalde locatie hadden, was de VVD er als de kippen bij om een bouwhoogte flink te verhogen omdat dat de VVD goed uitkwam. Dat was uw goed recht. Dus kaders zijn er niet voor de eeuwigheid. Wilt u dan alleen kaders aanpassen als het u uitkomt? Of geeft u ook anderen de ruimte om die kaders aan te passen als er gewoon verschillende omstandigheden zijn? Daarom begreep ik uw interruptie van net ook niet, toen u deed van 'we moeten deze kaders toch vastleggen en dan moeten we het daar ook maar heel lang mee doen'. Dat doet u zelf ook niet als het u zo uitkomt.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, dit is wel een knap staaltje geschiedvervalsing. Het is namelijk echt niet waar. Bij de kavelpaspoorten hebben we een aanloop genomen naar gebiedsontwikkeling in gebieden waar we wel degelijk op voorhand een aantal besluiten over hebben genomen. Daar waren ook een heel aantal raadsleden wel degelijk van op de hoogte. Er is zelfs een heel aantal amendementen ingediend toen, voornamelijk door toen nog raadslid Van der Meer, om bouwhoogtes aan te passen omdat we wel degelijk een besluit aan het nemen waren waar we niet op terug wilden komen. Juist als VVD hebben we er ook in coalitieonderhandelingen voor gepleit dat we daar niet op terug zouden komen maar dat we die kavels en de eisen die we daarvoor stelden, zo zouden houden. Mensen kopen ook grond met het idee dat ze er vervolgens iets mee kunnen.
Vervolgens moet je natuurlijk nog meer uitwerken dan alleen wat er in zo'n kavelpaspoort staat. Dat doen we. Om het dan weer hierover te hebben,als mevrouw Kraneveldt nu van mening is dat dit op hetzelfde niveau is als een kavelpaspoort, dan hebben we het echt over heel andere dingen. Daar gaat het natuurlijk nu helemaal niet om. Dit is een volledig uitgewerkt plan.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik stel voor dat u verdergaat met uw verhaal, mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, ik had het erover dat wij als Zoetermeerse VVD erkennen dat er veel zorgen leven en dat wij daartegenover zetten dat we met de kennis van nu de beste keuzes maken om de belangen van iedereen te vertegenwoordigen. Wij nemen verantwoordelijkheid voor alle risico's en zijn ook niet bang daar in de toekomst verantwoording over af te moeten leggen. We erkennen dat er wellicht later bijgestuurd zal moeten worden. Dat is niet erg. Dat is niet eng en dat is bovenal geen reden om met vol vertrouwen en goede moed aan de bouw van de Entree te beginnen.
Voorzitter, leden van de raad, inwoners op de tribune en thuis, dit belangrijke raadsbesluit heeft 100% van onze steun. Niet omdat wij geen enkel detail of keuze anders zouden invullen als we het hier alleen voor het zeggen zouden hebben, maar omdat de beste oplossing voor Zoetermeer een goed afgewogen en breed gedragen plan is. Dat is de Entree.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van Gils voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van de PVV. Mijnheer De Vogel, gaat uw gang.

De heer **De Vogel** (PVV): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, de plannen van de Entree zijn al een aantal jaren gaande en er zijn veel voorstellen voorbij gekomen en veel wijzigingen voorgesteld. Je kunt wel stellen dat de voorstellen uitentreuren besproken zijn. De PVV vindt dit voorliggend voorstel ondertussen voldoende besproken. Dus zegt de PVV: nu oppakken en zo snel mogelijk starten. Succes aan het college en de gemeente. Mochten er problemen ontstaan in de loop van de tijd, dan moet het college de raad hierover vroegtijdig informeren. De PVV steunt dit voorstel 100%.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer De Vogel voor uw eerste termijn, dan ga ik over naar de fractie van GroenLinks. Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, vanavond nemen we twee belangrijke besluiten over de Entree. Enerzijds over het omgevingsprogramma en anderzijds over de gebiedsbusinesscase. Het project de Entree heeft op papier grote potentie en GroenLinks heeft de ontwikkeling altijd met enthousiasme gevolgd, maar het is ook een ontwikkeling waarbij we als raad nu keuzes maken die het gezicht van Zoetermeer decennialang zullen bepalen. Juist dan moeten we durven kijken naar wie we met dit plan echt bedienen.
Eerlijk gezegd voorzitter, dat baart GroenLinks zorgen. Steeds duidelijker wordt dat het belang van projectontwikkelaars in deze plannen zwaarder weegt dan het belang van toekomstige bewoners of de stad als geheel. Keer op keer moeten er meer woningen in het gebied komen met grotere druk op verkeer, luchtkwaliteit en de omliggende wijken. De woningen worden steeds kleiner, maar de huur- en koopprijzen niet lager. Er is ruimte om grenzen van geluidsnormen op te rekken, maar niet om gezondheid echt voorop te zetten. Er is geld voor € 170 miljoen aan publieke investeringen, maar geen plek voor het behoud van ons culturele erfgoed. De wethouder blijft herhalen dat alles past binnen de kaders, maar als die kaders enkel draaien om aantallen, marges en optimalisatie, zijn dat verkeerde kaders. Want wat hebben we aan minimaal 6750 woningen als het voor starters en gezinnen nauwelijks leefbaar of betaalbaar is?
Voorzitter, voor GroenLinks steekt onze boodschap vanaf het begin om niet alleen substantieel sociale huurwoningen toe te voegen, maar ook te zorgen dat er grotere sociale huurwoningen gebouwd worden nog het meest. Dat was bedoeld om ook een aantrekkelijk alternatief voor Meerzicht te bieden en zo de doelen uit Zoetermeer 2040 te kunnen halen. Hiervoor is nota bene eerder een amendement aangenomen door deze raad. Dat het college nu een voorstel doet om enkel kleinere sociale huurwoningen te bouwen en overigens ook enkel kleine middenhuurwoningen, stuit ons echt tegen de borst. Ook de toezegging om het Convenant Toekomstbestendig Bouwen te ondertekenen, schuift het college wederom voor zich uit, terwijl de wethouder vorige week nog heeft aangegeven dat het binnen de Entree mogelijk was. Waarom moeten wij nu wederom een half jaar wachten op duidelijkheid over het Convenant Toekomstbestendig Bouwen?
Voorzitter, we zijn als raad gevraagd om de koers uit te zetten voor een nieuwe wijk, maar we krijgen vooral het gevoel dat wij het plan mogen beklinken terwijl de voorwaarden al grotendeels door marktpartijen zijn bepaald. Dat is niet onze visie op Samen bouwen aan de stad.
Voorzitter, we hebben dit traject met een open blik gevolgd. We zijn nooit tegen de Entree geweest, integendeel. De nieuwe wijk en woningen zijn kneiterhard nodig, maar als in de uitvoering telkens het publieke belang moet wijken voor het financiële belang, ziet GroenLinks niet in hoe dit plan bijdraagt aan een leefbare en betaalbare stad. Als de wethouder en de raad vandaag alsnog bereid zijn om bij te sturen, dient GroenLinks in de tweede termijn met alle plezier nog amendementen in. Onze inzet is

inmiddels breed bekend bij de raad. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Boerboom voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van de ChristenUnie-SGP. Mijnheer Van Rumpt, gaat uw gang.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Voorzitter, dank u wel. Na jaren van praten, onderzoeken en plannen maken staan we nu eindelijk aan de vooravond van de realisatie van de nieuwe stadsstraat de Entree. Een bijzonder en intensief traject ligt achter ons, complex en met een resultaat waar we trots op mogen zijn. Onze dank gaat uit naar iedereen die hieraan heeft bijgedragen.
De plannen laten een mooie balans zien tussen wonen en bedrijvigheid. De ontwikkelvisie en het beeldkwaliteitsplan getuigen van een doordachte aanpak met aandacht voor groen, leefbaarheid, veiligheid en sociale cohesie. Laten we samen ervoor zorgen dat deze ambities niet alleen op papier goed ogen, maar ook in de praktijk worden waargemaakt.
Zoals we eerder in de commissie aangaven, maken we ons nog altijd zorgen over de ontsluiting van de Entree. We zijn daarom blij dat er een monitoringsplan komt en dat het nu ook in het raadsvoorstel is opgenomen. Het blijft belangrijk om de ontwikkelingen goed te volgen en waar nodig bij te sturen.
Tot slot voorzitter, in de voorbereiding op dit debat heb ik het coalitieakkoord er nog maar eens op nageslagen. Daarin staat ook dat we nog zouden komen met een geactualiseerde hoogbouwvisie. We staan nu op het punt om opnieuw hoogbouw toe te voegen aan de stad maar we werken nog steeds met een visie uit 2004. Wat is de stand van zaken op dit punt? Tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van Rumpt voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van het CDA, mijnheer Weekenstroo.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Voorzitter, de ontwikkeling van het Entreegebied voelt als het vertrekpunt van een lange treinreis; een ambitieuze bestemming, veel passagiers met veel verwachtingen, maar ook een traject vol wissels en zekerheden. Voor het CDA Zoetermeer is het van belang dat we deze reis goed voorbereiden met een duidelijke routekaart, maar ook met een eventuele noodrem als dat nodig is.
We zien in de plannen veel ambitie op woningbouw, bereikbaarheid, duurzaamheid, precies de grote opgaven waar we in Zoetermeer voor staan. We zijn dan ook blij dat het raadsvoorstel iets is aangepast en iets specifieker is geworden op het gebied van monitoring. Het is goed dat we vinger aan de pols houden, ook tijdens de rit. Dus dank voor de wijziging van dit spoorboekje.
Ook financieel moet het spoor safe zijn. De businesscase is gebaseerd op optimistische verwachtingen, maar wat als die tegenvallen? In de commissievergadering heeft het college ons gerustgesteld dat er met ruimere marges wordt gewerkt en er daardoor duidelijke afspraken komen met marktpartijen en daarmee de aanwezige onzekerheden kunnen voldoen.
De raad moet betrokken blijven bij grote wissels onderweg, zowel financieel als ruimtelijk, want het zijn publieke middelen en publieke keuzes die hier gemaakt worden. De houding van ons college heeft in ieder geval vertrouwen gegeven, maar we drukken dit het college nogmaals op het hart.
Dan de reizigers. Participatie is niet alleen dat je het perron organiseert. Daarom nogmaals de oproep: college, zorg dat ontwikkelaars de participatie serieus nemen.
Voorzitter, een treinreis als deze vraagt om vaart maken, dat vraagt om koersvastheid, transparantie en het lef om bij te sturen wanneer het nodig is. We hebben gemerkt dat het college in ieder geval bereid is om ons gerust te stellen en de waarborgen mee te nemen in het proces dat we in de commissievergadering hebben aangegeven. Wij stappen dus met veel vertrouwen aan boord van de Entree-expres. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Weekenstroo voor uw eerste termijn. Ik zie nog een interruptie van mevrouw Bink. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Ik vroeg me het volgende af. Als de reis toch niet zo verloopt als de heer Weekenstroo schetst, bijvoorbeeld voor de ontwikkelaar of de reizigers die in de trein zitten, hoe gaat u dan bijsturen?

De **voorzitter**: Mijnheer Weekenstroo.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Volgens mij hebben we daar nu in eerste instantie een monitoringssysteem voor en krijgen we nog allerlei deelgebiedcases waarin we duidelijk aangeven wat de precieze plannen zijn per deelgebied. Dus volgens mij hebben wij nog voldoende plannen of mogelijkheden om

bij te sturen of eventueel aan de noodrem te trekken als die plannen niet blijken te zijn wat wij verwachten.

De **voorzitter**: Dank u wel. Verder zijn er geen interrupties. Dan dank ik mijnheer Weekenstroo voor zijn eerste termijn en ga ik naar FVD. Mijnheer Van den Boomgaard. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Geachte voorzitter, geacht college, leden van de raad, kijkers thuis en publiek hier. Vandaag spreken we over de ontwikkeling van de Entree. Een groot en impactvol project dat onze stad langdurig zal vormen.
Als FVD zijn we positief over vernieuwing en uitbreiding. Maar dan wel met respect voor wat Zoetermeer tot Zoetermeer maakt. Een stad van ruimte, bereikbaarheid, betaalbaarheid en leefbaarheid, daarom hebben wij meerdere amendementen en moties ingediend om dit voorstel evenwichtiger, leefbaarder en eerlijker te maken.
Ten eerste: parkeerdruk voorkomen in plaats van genezen. De plannen voorzien in een parkeernorm van slechts 0,75 per woning. Dat is ontoereikend. Met ruim 6000 nieuwe woningen leidt het tot massale extra parkeerdruk in omliggende wijken, zoals Meerzicht en Driemanspolder. Bewoners zullen straks hun auto niet meer kwijt kunnen of moeten betalen voor wat nu nog vanzelfsprekend is, gratis parkeren voor de deur. Daarom dienen wij twee voorstellen in: een amendement om de parkeernorm te verhogen naar minimaal 1,0 per woning en een motie om de parkeerdruk in de omliggende wijken te voorkomen en betaald parkeren uit te sluiten. Zo voorkomen we overlast, waardeverlies van woningen en mogelijke nadeelcompensatieclaims van bewoners.
Ten tweede: woningen die geschikt zijn voor het echte leven. De huidige plannen maken het mogelijk om veel kleine studio's te bouwen, maar Zoetermeer heeft vooral behoefte aan woningen voor gezinnen, starters en ouderen die toekomstbestendig willen wonen. Daarom hebben wij een amendement ingediend dat stelt dat alle woningen minimaal twee slaapkamers moeten hebben. Die tweede slaapkamer is geen luxe, maar noodzaak, voor een kind, een werkkamer, mantelzorg of flexibiliteit in levensfase.
Ten derde: keuzevrijheid in energie – droge leidingen voor gas. Wij willen dat Zoetermeer voorbereid is op een onzekere energievoorziening. Elektriciteitsnetten raken overbelast en zijn kwetsbaar voor storingen, cyberaanvallen of geopolitieke schokken. Daarom hebben wij een amendement ingediend voor de aanleg van droge gasleidingen, inpandig. Deze worden nu niet aangesloten, maar maken het mogelijk om woningen later alsnog op gas of waterstof aan te sluiten als de omstandigheden daarom vragen, een robuuste, verstandige keuze.
Ten vierde: behoud van bereikbaarheid aan de Afrikaweg. Het college wil de Afrikaweg versmallen en de snelheid verlagen. Daar hebben we eerder een motie over ingediend 70 blijft 70 en – ja, ja, dat ik het vandaag mag zeggen – 50 blijft 50. Het college wil de Afrikaweg dus versmallen, de snelheid verlagen en meerdere gelijkvloerse oversteekplaatsen toevoegen. Wij zien dit als een directe aantasting van de bereikbaarheid van Zoetermeer. De Afrikaweg is cruciaal onderdeel van de H-structuur. De verkeersslagader van onze stad. Versmalling en vertraging leiden tot files, sluipverkeer en ongelukken. Daarom dienen wij de motie Behoud en versterk de Afrikaweg in. Wij willen behoud van de huidige breedte en snelheid, met ongelijkvloerse oversteken en behoud van het volwassen groen langs de weg.
Tot slot voorzitter. De Entree is een kans voor Zoetermeer, maar alleen als wij het hier goed doen. Geen dichtgetimmerd hoogbouwplan, maar een leefbare wijk waar ruimte is voor gezinnen, voor groen, voor bereikbaarheid en betaalbaarheid. Wij vragen u deze voorstellen te steunen, zodat we bouwen aan een wijk waar de toekomst welkom is zonder het verleden te verwaarlozen. En met dit laatste doel ik ook op het amendement van D66 over de Kristaltoren en De Mammoet, dat wij mede zullen indienen. Dank u voorzitter.

Amendement nr. 2507-F ingediend door FVD
Verhoging minimum autoparkeernorm woningen Entree naar 1,0

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 14 juli 2025;
gelezen het Raadsvoorstel Vaststelling kaderstellende beleidsdocumenten ten behoeve van Omgevingsprogramma Entree, 2025-068738;

besluit:

- beslispunt 5
  "5. De Nota Maatwerk Parkeernormen en Uitvoeringsregels Entree vast te stellen en hiermee de voorwaarden te scheppen voor een duurzaam en gebiedsgerichte mobiliteit in Entree."

  te schrappen en te vervangen door beslispunt 5. met de tekst:

"5. De Nota Maatwerk Parkeernormen en Uitvoeringsregels Entree vast te stellen, met dien verstande dat voor het ontwikkelgebied Entree een nieuwe minimum autoparkeernorm van 1,0 parkeerplaats per woning wordt vastgesteld, ongeacht type woning en oppervlakte, voor zowel de basis parkeernorm als de maatwerk parkeernorm, en hiermee de voorwaarden te scheppen voor een duurzaam en gebiedsgerichte mobiliteit in Entree.""

Amendement nr. 2507-G ingediend door FVD
Behoud gratis parkeren en geen hogere parkeerdruk voor omliggende wijken

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 14 juli 2025;
gelezen het raadsvoorstel Vaststelling kaderstellende beleidsdocumenten ten behoeve van Omgevingsprogramma Entree;

besluit:
- beslispunt 5

  "5. De Nota Maatwerk Parkeernormen en Uitvoeringsregels Entree vast te stellen en hiermee de voorwaarden te scheppen voor een duurzaam en gebiedsgerichte mobiliteit in Entree."

  te schrappen en te vervangen door beslispunt 5. met de tekst:

  "5. De Nota Maatwerk Parkeernormen en Uitvoeringsregels Entree vast te stellen, met dien verstande dat te allen tijde gewaarborgd moet blijven dat er geen hogere parkeerdruk wordt veroorzaakt in Meerzicht en Driemanspolder en de introductie van betaald parkeren in deze wijken wordt uitgesloten.""

Amendement nr. 2507-H ingediend door FVD
Droge gasleidingen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 14 juli 2025;
gelezen het raadsvoorstel Vaststelling kaderstellende beleidsdocumenten ten behoeve van Omgevingsprogramma Entree;

besluit:
- het volgende beslispunt toe te voegen:
  "13. Te regelen dat, in afwijking van de landelijke uitgangspunten voor gasloos bouwen, bij de aanleg van openbare ruimte en bij alle nieuw te realiseren gebouwen standaard een droge gasinfrastructuur wordt aangebracht, waardoor de energievoorziening minder kwetsbaar wordt bij een energiecrisissituatie.""

Amendement nr. 2507-I ingediend door FVD
Minimaal twee slaapkamers

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 14 juli 2025;
gelezen het raadsvoorstel Vaststelling kaderstellende beleidsdocumenten ten behoeve van Omgevingsprogramma Entree;

besluit:
- een extra volgende beslispunt toe te voegen:
  "13. Voor alle woningen zal uitgegaan worden van een ondergrens van minimaal twee slaapkamers, omdat dit woningen oplevert die flexibel, toekomstbestendig en geschikt zijn voor verschillende levensfasen. Tegelijkertijd wordt hiermee ruimtelijke segregatie voorkomen.""

Motie nr. 2507-07 ingediend door FVD
Behoud en versterk de Afrikaweg

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 14 juli 2025;

constaterende dat het college in het kader van de plannen voor de Entree voornemens is om:

- de Afrikaweg te versmallen;
- de maximumsnelheid te verlagen;
- meerdere gelijkvloerse oversteekplaatsen aan te leggen;
- bestaande groenstroken met bomen en struiken te verwijderen;

overwegende dat:
- de Afrikaweg een essentieel onderdeel is van de Zoetermeerse H-structuur, die al tientallen jaren zorgt voor bereikbare wijken en veilige en efficiënte verkeersstromen, met gescheiden autoverkeer en langzaam verkeer;
- de Afrikaweg nu al regelmatig vastloopt en wegversmalling, snelheidsverlaging en meerdere gelijkvloerse oversteken de verkeerscongestie sterk zullen verergeren;
- Zoetermeer groeit met ruim tienduizend woningen en aanverwant autoverkeer en volgens verkeersonderzoeken de verkeersdruk op de Afrikaweg daarom sterk zal toenemen;
- langs de Afrikaweg nu meer dan duizend volwassen bomen en struiken staan die bijdragen aan het groene, gezonde karakter van de stad;
- aan de luwe zijden van deze groenstructuren ruimte is voor circa 1,6 km aan bosachtige wandelpaden;
- behoud van de groene structuur bijdraagt aan leefbaarheid en gezondheid, omdat minder woningen direct aan een drukke weg grenzen;

verzoekt het college:
- de Afrikaweg te behouden als essentiële stadsontsluitingsweg, met instandhouding van de wegbreedte, de maximumsnelheid, alleen ongelijkvloerse oversteken en het bestaande volwassen groen;
- aan de rustige zijden van de groenstroken wandelpaden te realiseren;
- de binnenberm in de oorspronkelijke staat te herstellen door aanplant van ten minste 200 extra bomen en struiken;
- nieuwe woningen op voldoende afstand van de weg te bouwen, achter bestaande taluds en groene zones, om de leefbaarheid, de gezondheid en de verkeersveiligheid te waarborgen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van den Boomgaard voor uw eerste termijn. Dan ga ik naar de fractie van de SP, mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter. We nemen vanavond een belangrijk besluit dat van belang is voor de toekomst van onze gehele stad. Laat ik met een positieve noot beginnen. Het lijkt erop dat de participatie goed is vormgegeven, althans, als we uitgaan van de bijgeleverde documenten. Er is echt moeite gedaan om in gesprek te gaan met onze inwoners en de omwonenden.
In de ontwikkelvisie Entree is een duidelijke tabel opgenomen met de verdeling tussen alle typen woningen. Op welke wijze is geborgd dat straks niet 48% van deze woningen worden gerealiseerd in het dure huur- en koopsegment? Dat vinden we namelijk veel te extreem. Geven we hiermee de ontwikkelaars niet te veel vrijheid? We hebben dan ook onze twijfels of dit voorstel wel de gewenste doorstroming in onze stad op gang zal brengen. Hebben we daarvoor bijvoorbeeld al een signaal ontvangen van de seniorenmakelaars?
In het voorstel wordt ook gesproken over de ambitie om te komen tot een duurzame wijk door de inzet van deelvervoer. Hoe groot is de kans dat dit een hoge vlucht zal nemen in onze stadswijk? Zijn er voorbeelden van te noemen in Nederland die vergelijkbaar zijn met onze stad? Is het dan niet beter om die parkeerdruk te voorkomen door ondergronds parkeren als optie mee te nemen? Het is namelijk beter om daar aan de voorkant rekening mee te houden dan achteraf in te grijpen.
Het voorstel is nogal positief over de te verwachten verkeersstromen. Er is onderzoek gedaan naar het effect van het veranderen van de Afrikaweg in een stadsstraat. Met wat aanpassingen zou dat geen negatief effect moeten hebben op de doorstroming. Als SP blijven we daar vraagtekens bij hebben als je ziet hoe druk het er nu al is in de spits. Daarnaast verwachten we dat het verkeer in Meerzicht en Driemanspolder hiervan zeer negatieve gevolgen zal ondervinden.
In het advies van de Commissie mer is aangegeven dat geen inzicht is gegeven in geluidsbelasting. Op welke wijze kan dan bijsturing plaatsvinden tijdens het bouwproject? Wat is nu de definitie van een 'zo prettig mogelijke' akoestische situatie? Hebben we dan niet het aantal gerealiseerde woningen ondergeschikt gemaakt aan de situatie?
In hoeverre kan de netcongestie nog invloed hebben op het bouwvolume of de geplande

maatschappelijke voorzieningen? Of lopen we daar geen enkel risico? Kan de wethouder hierover zijn licht nog laten schijnen?
We werden tijdens de behandeling in de commissievergadering wel blij van de toezegging dat de ontwikkeling van het groen en het blauw gelijk blijft oplopen met de hoeveelheid woningen. We krijgen hier dus geen herhaling van de huidige situatie in het Edisonpark.
Wij willen als partijen allemaal woningen toevoegen in onze stad, dus stappen maken richting plannen voor de Entree is erg belangrijk. Hierbij het verzoek van onze kant om de voortgang van de Entree los te zien van de Rapportage programma's en projecten die twee keer per jaar aan ons wordt verstrekt. Dit grootste binnenstedelijk bouwproject van Zoetermeer verdient extra aandacht vanwege het grote belang voor onze stad. Het mag geen bijzin worden in die rapportage.
Wethouder, kunt u nu al aangeven waar we 'ja' tegen zeggen? Gieten we niet alle kaders al in beton? Welke vervolgstappen kunnen we nog verwachten in de besluitvorming in de nabije toekomst? En welke bijsturingsmogelijkheden hebben we dan nog?

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Velner voor uw eerste termijn. Ik ga over naar de fractie van D66. Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Voorzitter, zelden bespreken we een raadsvoorstel van deze zeldzame omvang. Het is een heel pakket aan stukken en er zijn veel besprekingen en overleg tussen en met experts aan voorafgegaan. Ook hier in de raad hebben we er natuurlijk over gesproken. De woningen die we met dit raadsvoorstel toevoegen aan onze stad zijn essentieel om de woningnood te bestrijden. Een doel dat we volgens mij raadsbreed nastreven.
Voor D66 is daarbij een aantal zaken van belang: leefbaarheid, ook in de omliggende wijken waar mensen zich terecht zorgen maken, groen, uiteraard de markante gebouwen, hoe kan het ook anders, en de sturing van ons als gemeente op het proces en uiteindelijk de realisatie van dit ambitieuze project. Deze punten hebben we vorige week tijdens de commissiebehandeling ook naar voren gebracht. Het was goed om toen van de wethouder te horen dat hij die monitoring rond de leefbaarheid voor zal leggen aan de raad. Het staat nu ook in het gewijzigde stuk. Daarmee houden we als raad de vinger aan de pols en kunnen we bijsturen wanneer we dat nodig achten. Een adaptief proces dus, want we zullen ook rekening moeten houden met normen die in de toekomst strenger zullen worden, zoals bijvoorbeeld die van de luchtkwaliteit. Een goed voorbeeld is, denk ik, te zien bij onze buren waar ook zo'n monitoringsysteem is voor het proces in de Binckhorst.
Verder vragen wij ook aandacht voor het aantrekkelijk maken van de Entree. De wethouder heeft aangegeven dat er al het nodige gebeurt en die inzet waardeert mijn fractie. Tegelijkertijd is de realiteit dat het in de tussentijd allemaal niet zo fraai is geweest. We roepen daarom de wethouder op om blijvend oog te hebben voor het aangezicht van onze stad bij de Afrikaweg. Nog een paar jaar met dit aanzicht is geen promotie voor onze stad. We moeten voorkomen dat dit gebied een langdurige bouwput blijft die afbreuk doet aan al het goede dat Zoetermeer te bieden heeft.
Voorzitter, D66 vraagt aandacht voor De Mammoet en de Kristaltoren. Zoals u van ons kunt verwachten als partij die altijd oog heeft voor het cultuurhistorisch erfgoed in deze stad, zouden we graag zien dat we op dit moment eerst even wachten tot de minister aan zet is. Er is een proces gaande met een groslijst van meer dan 150 objecten. Daar staan onder andere De Mammoet en de Kristaltoren op en op enig moment wordt er een besluit over genomen. Het zou natuurlijk heel raar zijn dat we hier in Zoetermeer iets doen dat later eigenlijk in strijd is met het besluit dat de minister zou willen nemen. Dus daarom dienen wij een amendement in en dat doen we samen met Zoetermeer Vooruit, PvdA, GroenLinks, FVD en dat amendement roept op om eerst de minister aan zet te laten en daarna pas een uitspraak te doen over deze gebouwen.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp, een interruptie van mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, ik heb twee vragen over dit amendement aan mijnheer Ekkelenkamp. We hadden net al een klein debatje over de betrouwbaarheid van ons als gemeentelijke overheid. We hebben natuurlijk eerder een besluit genomen dat voor dit pand ook sloop/nieuwbouw kan gelden. Daar zouden we nu op terugkomen. Dus ik ben benieuwd hoe u daartegen aankijkt want dat hangt samen met de tweede vraag die ik aan mijnheer Ekkelenkamp heb. Iemand heeft ook gewoon een pand in bezit. Dat zijn wij niet zelf als gemeente. Als wij nu iemand verplichten daar tijdelijk niets mee te doen, creëert dat ook economische schade. Dus ik vroeg me af hoe D66, toch eigenlijk altijd een betrouwbare bestuurderspartij, denkt om te gaan met die schade die wij zouden creëren.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja, u doet een beroep op de betrouwbaarheid als bestuurderspartij van D66 en daar wil ik wel even op ingaan. Kijk, we hebben natuurlijk in 2019 het besluit genomen om met het masterplan die gebouwen te laten vervallen. Daarna is er een inventarisatie erfgoed geweest waaruit bleek dat het eigenlijk gebouwen waren met een bepaalde cultuurhistorische waarde. Dan is het, denk ik, ook goed om je daar rekenschap van te geven en te zeggen 'als dat zo is – en het is bovendien niet alleen voor de gemeente het geval, maar voor heel Nederland – moet je belangen tegen elkaar afwegen'. Als wij die belangen tegen elkaar afwegen, dan zeggen wij 'maar dat belang is niet alleen van belang voor Zoetermeer, maar dat is een groter belang'. Dan moeten we dat eerst goed en zorgvuldig onderzoeken. Dat wordt gedaan door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Dat is niet de eerste de beste. Die onderzoekt dat heel goed en brengt advies over naar de minister, die moet er uiteindelijk een besluit over nemen. Dan denk ik dat het van goed bestuur getuigt om dat proces eerst een kans te geven en we ons pas daarna daar rekenschap van geven.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, ik snap dat mijnheer Ekkelenkamp dat misschien wil afwachten. Nu heeft die Rijksdienst dat zelf niet besloten, dat er dan een soort memorandum op het gebouw heerst. Maar ik ben wel benieuwd hoe u erover denkt als wij nu als gemeenteraad dat besluit nemen, dat heeft u vorige week ook in de commissie gehoord, dan zijn wij als overheid wel verantwoordelijk voor dat besluit en ook voor de schade die daaruit volgt. Dat betekent dat bouwplannen vertraging oplopen, waardoor je langer een leegstaand pand moet onderhouden en misschien nieuwe afspraken moet maken met aannemers. Hoe gaan we daar dan mee om? Daar kunnen wij als overheid dan niet simpelweg van zeggen 'u zoekt het maar uit'. Ik vroeg me af, ook een beroep doende op uw betrouwbare bestuurderspartijgeschiedenis, hoe u daarmee om zou willen gaan en hoe dit amendement dat zou regelen.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Nogmaals, ik ben wel blij met die complimenten van de heer Van Gils natuurlijk. Maar ik denk eerlijk gezegd dat dit proces nog wel even voortduurt. We gaan niet volgende week bouwen of slopen of zo. We hebben hier nu kaders gesteld en er worden nog verder plannen uitgewerkt. Op enig moment komt die vraag weer op tafel. Er zal goed overleg moeten worden gepleegd met de huidige eigenaar. Wie weet wisselt het nog wel een keer van eigenaar. Dat zou ook zomaar een keer kunnen. Dus ik denk dat het in onze visie ook een betrouwbare situatie is dat we dat nu eventjes on hold zetten, wachten tot de minister een besluit heeft genomen, in goed overleg met de eigenaar kijken wat de mogelijkheden zijn en dan uiteindelijk ons ook rekenschap geven van het besluit van de minister.

De **voorzitter**: Heel kort, mijnheer Van Gils en dan mijnheer Van den Boomgaard nog.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, mijnheer Ekkelenkamp beantwoordt mijn vraag eigenlijk met 'dit amendement doet niet zoveel want het zal sowieso nog wel even duren'. Maar is het dan niet juist een aanmoediging aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed om hier eens tempo te maken voor een gebouw dat eigenlijk al een heel aantal jaar op de slooplijst staat? Om eens te zeggen of dit nu wel of niet een rijksmonument moet worden?

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp nog, kort.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Mijnheer de voorzitter, ik zou ook graag willen dat de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed tempo maakt. Maar ze hebben waarschijnlijk wel te maken met een demissionair kabinet dat ook op dit punt niet direct besluiten zal nemen en daar hebben we ook met elkaar mee te dealen. Dat is natuurlijk in meerdere kwesties zo.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Even richting de heer Van Gils, die kritisch is naar de heer Ekkelenkamp, maar niet zo kritisch op zijn eigen wethouder van wie de plannen van € 5 miljoen de prullenbak in gingen in hetzelfde project. Dus waar was toen uw kritiek? Dat vraag ik dan aan de heer Van Gils, dank u voorzitter.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Ja voorzitter, ik stond daar net, dus ik ga niet de hele tijd dit soort interrupties tussendoor beantwoorden want het is ook totaal niet relevant bij wat mijnheer Ekkelenkamp net aan het vertellen is.

De **voorzitter**: Oké, dat is helder. Mijnheer Ekkelenkamp, gaat u verder met uw verhaal.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Mijnheer de voorzitter, ik was eigenlijk aan het eind van mijn betoog en ik wil graag afsluiten met het indienen van het amendement.

De **voorzitter**: Dat mag. En dat is dan onderdeel van de beraadslaging. Dank u wel.

Amendement nr. 2507-J ingediend door d66, Zoetermeer Vooruit, PvdA, GroenLinks, FVD
Eerst is de minister aan zet!

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 14 juli 2025;

besluit het raadsvoorstel Vaststelling kaderstellende beleidsdocumenten ten behoeve van Omgevingsprogramma Entree als volgt aan te passen:

- beslispunt 1 aan te vullen met de volgende tekst:
  "Met dien verstande dat er van sloop en nieuwbouw van Bredewater 4-14 (Kristaltoren) en Bredewater 16 (De Mammoet) pas sprake kan zijn zodra vaststaat dat de minister van OCW aan deze gebouwen niet de status van rijksmonument zal toekennen.""

De **voorzitter**: Dan kom ik bij de fractie van de LHN, maar voordat ik dat doe zeg ik even dat het 22.45 uur is. Ik kijk even naar u. Dat is altijd het moment dat we met elkaar bepalen hoe we verdergaan maar ik denk dat ik de uitkomst wel weet. Maar ik ga het toch even expliciet doen. Ik ga ervan uit dat u graag verder wilt met deze vergadering om deze ook af te ronden. Kan ik daar de goedkeuring van iedereen bij vinden? Ja? Niet al te enthousiast. We kunnen ook de boottocht morgen afzeggen, dan gaan we morgen... Nee? Ik hoor weinig enthousiaste reacties. De heer Broekman en mooi dat u vanavond meteen uw eerste bijdrage doet. Gaat uw gang voor de eerste termijn van de LHN. Uw microfoon staat nog niet aan, mijnheer Broekman, ik heb net even geïnformeerd. Het is niet uw maidenspeech dus u kunt geïnterrumpeerd worden.

De heer **Broekman** (LHN): Voorzitter, de woningnood in Zoetermeer is hoog en dat vraagt om oplossingen en om doortastend handelen. In dat kader hebben we nog niet zo lang geleden een bezoek aan Amsterdam gebracht, dank voor de organisatie daarvan. Dat bezoek heeft ons waardevolle inzichten opgeleverd.
Voorzitter, niet voor niets wordt de Entree aangemerkt als doorbraaklocatie, als project voor versnelling en vernieuwing. Die aanwijzing is ook hard nodig.
Voorzitter, er is een goed debat gevoerd tijdens de commissiebehandeling. Ik kan dan ook kort zijn over onze positie. De noodzaak om snel te starten met woningbouw werd ook bij de presentatie van het Volkshuisvestingsprogramma afgelopen woensdag nog maar eens onderstreept. Voor de woningzoekenden in onze stad is het cruciaal dat er tempo wordt gemaakt in de woningbouwopgave. Dat doet dit college ook. Niet alleen in de Entree, maar ook in tal van projecten binnen de stad. De snelle en concrete voortgang van de ontwikkeling van de Entree is van groot belang. Het is dan ook positief dat het college in de commissie heeft gezegd dat de bouw van Terra Nova direct na de zomervakantie van start gaat. Maar ook de verdere ontwikkeling van de Entree verdient naar mening van de LHN, nu invulling. Zeker na het vaststellen van deze voorstellen.
Ook hebben wij begrepen dat er wordt gewerkt aan de delen binnen onze eigen grondpositie. De LHN juicht dat toe voorzitter.
Natuurlijk moet voor de Entree niet alleen woningbouw centraal staan. Ook de kwaliteit van de plinten, het openbaar gebied, de veiligheid, de aanwezigheid van groen en water, en een goede verkeersafhandeling zijn van belang.
Voorzitter, een paar zaken die de LHN voor het omgevingsprogramma extra benadrukt en blijft volgen zijn: dat er voldoende woningen voor ouderen komen, dat er een goede verkeersafwikkeling na en van de A12 blijft, dat de raad in stelling wordt gebracht en blijft bij verdere ontwikkeling van de Entree. Tot slot vindt de LHN het goed dat er voor het verkeer een monitoringsplan komt, want er zijn en blijven mensen die voor hun werk afhankelijk zijn van gebruik van de auto.

Dan over de financiën. Ja, er is een extra investering nodig en ja, er kunnen risico's ontstaan, maar hoe groot zijn die eigenlijk? Uit antwoord op een technische vraag blijkt ten eerste dat er over subsidiemogelijkheden contact is met het rijk, in afwachting van het aanmerken van de Entree als doorbraaklocatie en daarnaast met de Verstedelijkingsalliantie voor het doen van een aanvraag van gelden uit het Gebied- en mobiliteitsbudget. Goed dat het college alle mogelijkheden benut.
Voor de kostenstijging is bovendien dekking aangegeven en zeker hier geldt dat de kost voor de baat uitgaat. Risico's zijn er, maar ook daarmee is binnen Zoetermeer ervaring opgedaan. Al vanaf de aanwijzing van Zoetermeer in de Vierde Nota Extra en zeker in de afgelopen jaren onder dit college dat de bouw van woningen in een versnelling heeft gebracht. Wat te zeggen van het bedrag van € 2 miljard aan investeerders in de Entree? Dat was het voorzitter. Tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Broekman voor uw eerste termijn. Daarmee kom ik aan het eind van de eerste termijn van de gemeenteraad en gaan we natuurlijk wel even schorsen. Ik stel tien minuten schorsing voor. We gaan om 23.00 uur verder. De vergadering is geschorst.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en het woord is aan het college. De eerste termijn voor wethouder Iedema, gaat uw gang.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, dank. We hebben vorige week in de commissie een uitgebreide bijeenkomst gehad dus ik zal het hier voornamelijk bij de vragen laten, maar ik wil nog wel even een paar dingen aangeven.
'Wanneer wordt er eindelijk gebouwd in de Entree? Wat moet er gedaan worden om de woningbouw van de grond te krijgen? Kom eens met een realistisch plan.' Dat zijn zomaar wat oproepen van uw raad uit de afgelopen jaren aan mij of mijn voorgangers.
Vorig jaar hebben we hier met zijn allen moeten constateren dat een aantal uitgangspunten van de Entreeplannen niet meer haalbaar was door, onder andere, de ingestorte kantorenvisie. We hebben hier samen gezeten om op de rem te trappen, maar vervolgens ook om te werken aan een nieuwe programmering. Een programmering waar wij het hier ook uitgebreid over gehad hebben, die ging over soorten woningen, woninggroottes, het aanhaken van andere partijen, et cetera.
Met enige trots kan ik zeggen dat er nu een omgevingsprogramma voorligt met daarin een ontwikkelvisie, een beeldkwaliteitsplan, de geluidskaders en parkeernormen waarvan dit college in ieder geval durft te zeggen 'dit is een realistisch plan'. Dat blijkt uit ook uit het feit dat er, anders dan bij de vorige versies, geen zienswijzen zijn ingediend door bijvoorbeeld de eigenaren, maar ook uit het feit dat, anders dan een jaar geleden, de woningbouwcorporaties nu zijn aangehaakt en mee hebben gedacht over de programmering.
Dat gezegd hebbende, voorzitter, vroeg de PvdA blijft het nu bij die 7250 woningen max, of gaan we daar nog een keer mee aan de haal? Nee, we zijn binnen de bandbreedte gebleven. Ik heb de vorige keer uitgelegd waarom die bandbreedte in het realistische plan iets kleiner is geworden. Maar dit is het, wat ons betreft.
Dan kwam de PvdA ook met een motie Bouwen voor het midden. Die laat ik zo meteen aan collega Weerwag omdat die meer gaat over woningbouw in het algemeen dan alleen over de Entree.
En u heeft een motie Eerbetoon aan het verleden, waarvan wij als college zeggen 'die omarmen wij'.
Dan voorzitter, Zoetermeer Vooruit. Mevrouw Bink kwam met name met de vraag 'komt dat monitoringsplan nog naar de raad?' Ik wil hier even wijzen op het besluitpunt 9 dat we naar aanleiding van de commissievergadering hebben toegevoegd. Het monitoringsplan gaan wij opstellen. Dat komt naar de raad, daar gaat u over. Dus u besluit met elkaar wat erin komt, waarop wij monitoren en ook wat we daarmee doen. Sterker nog, ook nog over hoe vaak het hier komt. Ik ben het helemaal met u eens als u zegt 'dat moet niet zomaar gelijk oplopen met de vaste rapportages als dat ons niet uitkomt'. Dus laten we daarin vooral kijken wat u als raad en ons als college gezamenlijk het beste uitkomt.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema, een interruptie van mevrouw Bink. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Ik ben blij dat de wethouder zegt dat wij over dat monitorings-/evaluatierapport gaan want daar was echt onduidelijkheid over. Dus u zegt dat als dat naar ons toekomt, wij daarop kunnen bijsturen met moties en amendementen.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Ja voorzitter, en dat zeg ik niet alleen, dat staat ook gewoon zo hard in besluitpunt 9. Daar staan volgens mij vier regels waarvan de laatste is 'het wordt naar de raad gestuurd en de raad stelt het vast'. Dat betekent: u gaat daarover.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, dan...

De **voorzitter**: Voordat u verdergaat, die had ik niet gezien, mevrouw Kraneveldt nog.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, ik heb nog even één verduidelijkende vraag want ik heb begrepen dat heel veel mensen dat niet helemaal goed op het netvlies hebben. We hebben allerlei deelgebieden. Die worden natuurlijk verder uitgewerkt. Komen daarvan nog concrete raadsvoorstellen naar de raad, zoals we dat ook bijvoorbeeld in de binnenstad zien?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Ja voorzitter. De binnenstad is onder het oude regime begonnen. Wij zitten hier echt onder Omgevingswetregime. We komen al wat vaker naar de raad dan de Omgevingswet ons voorschrijft. Hier is het zo dat u met het omgevingsprogramma ook de ontwikkelvisie vaststelt en de andere kaders. Dat zit tussen het oude PUK, het planuitwerkingskader, en de bestemmingsplannen in. Dus dit zijn de kaders op basis waarvan de ontwikkelaars aan de slag gaan en met plannen komen. Dan hebben wij als college twee mogelijkheden of eigenlijk drie mogelijkheden. De eerste is vergunnen, de tweede is afwijzen en de derde is afwijken. Bij afwijken moeten we altijd naar de raad. Dan komen we daarmee terug. Bij de participatie et cetera speelt de raad wel een rol en u kunt natuurlijk wel aan ons opdragen, daar waar het over onze eigen grondgebieden gaat, om daar wat extra stappen te maken.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dus, kort samengevat: niet per definitie komen alle deelgebieden met uitgewerkte plannen naar de raad, alleen als het afwijkt van het bestemmingsplan.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, dat klopt. Dat is het regime van de Omgevingswet, zoals dat nu is.

De **voorzitter**: Akkoord, gaat u verder.

Wethouder **Iedema**: Dan vroeg GroenLinks 'zijn de kaders voor de Entree wel de goede? Waarom staat niet gezondheid op 1?' We hebben zoveel mogelijk met alle partijen deze kaders opgewerkt. Dat heeft, denk ik, geleid tot wat er nu ligt. U had het ook nog over aantallen et cetera en de grote sprongen. Ik legde dat net in mijn intro al kort uit, maar we zijn natuurlijk ook naar minder kantoren gegaan en ook naar meer grond en de woningbouwcorporaties zijn wel aan boord. Samen proberen we natuurlijk zo goed mogelijk aan de gezonde leefomgeving te werken.
U vroeg ook 'waarom een halfjaar wachten op het Convenant Toekomstbestendig Bouwen?' Nu spreek ik even niet alleen namens ons van de Entree, maar ik denk dat het goed is om daar heel zorgvuldig af te wegen of wij het convenant willen ondertekenen, hoe en met wie. Vanuit de Entree hebben we in ieder geval een botsproef gedaan met 'wat betekent dat convenant voor ons?' Ik heb u de vorige keer al aangegeven dat we met het convenant zoals het er nu ligt in ieder geval zomaar brons zouden kunnen behalen.
Dan heeft GroenLinks het ook nog gehad...

De **voorzitter**: Wethouder Iedema, een interruptie van mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ik weet niet waar de wethouder nu op door wilde gaan, dus misschien wacht ik heel even af wat hij nu gaat zeggen.

De **voorzitter**: Akkoord. Wethouder Iedema, gaat u verder.

Wethouder **Iedema**: Dan had GroenLinks het ook nog over de kleine woningen. Ja, daarover verschillen

wij ook enigszins van mening en we hebben ook al afgesproken dat we dat blijven doen. Maar voor wat betreft sociale en goedkope huur is het 20 tot 75 m², dus dat zijn één-, twee- en driekamerwoningen. 20 m² is inderdaad niet heel ruim, maar dat zijn tegenwoordig vaak studio's in woninggebouwen waar van alles is. En 75 m² – dat heb ik vorig jaar in het debat dat we hier hadden over de programmering ook al uitgebreid aan de orde gehad – is echt al een behoorlijke woning. De goedkope koop die zit tussen de 35 en 50 m² en de middenhuur gaat tot 67 m². Dan heb je het ook weer gewoon over twee- en driekamerwoningen. Ik heb vorig jaar ook al gezegd, en daarmee sluit ik even aan bij wat mijnheer Van den Boomgaard ook al heeft gezegd, wij hoeven geen eengezinswoningen te bouwen. Die hebben we genoeg. Er is met name behoefte aan woningen voor minderpersoonshuishoudens. Daarmee denken wij ook een groot deel van de doorstroming op gang te krijgen. Niet alleen voor Meerzicht, maar ook voor alle andere wijken en alle segmenten.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema, voor u verdergaat, mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Het gaat mijn fractie er niet om dat we af en toe van mening kunnen verschillen. Dat is prima. Mijn probleem zit erin dat u ons probeert mee te nemen in dit plan en dat er nota bene een amendement is aangenomen door deze raad om ook grotere sociale huurwoningen te bouwen. U heeft zelfs vorig jaar nog gezegd – daar heb ik u ook vorige week nog een keer aan gehouden – 'ik ga ervoor dat we ook in dat sociale segment grotere woningen bouwen'. Dat hoeft niet zo te zijn dat al die woningen grote sociale huurwoningen worden, maar meer balans is nodig. Ik vind het heel jammer dat u niet bereid bent om mee te denken om onze fractie ook te overtuigen om eventueel dit plan te kunnen steunen. Dus dat vind ik echt iets om mee te geven. Dat geeft ons ook het gevoel, nogmaals, dat u met die andere partijen allemaal goed aan het schakelen bent, maar de belangen van de raad niet serieus neemt. Dat is het gevoel wat u bij mijn fractie teweegbrengt.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, dank. Dat betreur ik ook deels. Het moment dat het amendement is aangenomen, is ook al best een tijd terug. We hebben ook met zijn allen moeten constateren dat je voor dezelfde prijs als toen nu gewoon minder grote woningen krijgt, in wat voor segment dan ook. Daarom zit ik dus inmiddels met al die kennis wel op het niveau dat ik denk '75 m² voor de prijs die je daarvoor neerlegt, is eigenlijk best ruim'. We zitten hier natuurlijk ook midden in de Randstad. De huizenprijzen lopen behoorlijk op. We hebben met zijn allen ook gewerkt aan de woonaantrekkelijkheid. Dat betaalt zich ook nog eens een keer terug. De woningnood is alleen maar prangender geworden. Ik denk dat het niet meer lukt om daarboven te gaan en dan ook nog de prijs laag te houden. Dus we zijn wat dat betreft met het geld en de oppervlakte een beetje ingehaald door de werkelijkheid. Die teleurstelling kan ik natuurlijk nooit bij u wegnemen. Sterker nog, ik zou ook willen dat we wat meer meters zouden kunnen krijgen voor minder. Dat zou voor iedereen goed zijn.

De **voorzitter**: Ik geef mijnheer Boerboom nog het woord en dan stel ik voor dat de wethouder verdergaat.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank voorzitter. Als u dan nog zegt 'ik ga inderdaad die prijzen lager maken', maar die prijzen worden niet lager voor die woningen. Die zijn nog steeds net zo hoog. Plus het feit dat dat amendement is aangenomen met extra middelen, die we zelf zouden uittrekken om te zorgen dat we ze wel kunnen realiseren, dat we er wat geld bij zouden leggen om die grotere woningen te realiseren. Ik vind het, nogmaals, echt een gemiste kans. Ik vind ook nog steeds de onderbouwing... Nou ja, die kan ik echt niet volgen.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, nou ja, daar kan ik op dit moment ook niets meer aan doen. Nogmaals, ik denk echt dat we door de tijd, met alle stijgende prijzen et cetera, gewoon ingehaald zijn voor wat we het liefst zouden willen en de betaalbaarheid daarvan. Ik voel me er ook wel enigszins door gesterkt dat we niet alleen met particuliere beleggers, maar ook met de woningbouwcorporaties en anderen om tafel hebben gezeten en dat we hierop uit zijn gekomen.

De **voorzitter**: Akkoord, ik stel voor dat u verdergaat met uw verhaal.

Wethouder **Iedema**: Ja, voorzitter, FVD. Allereerst natuurlijk ook mijn felicitaties aan de heer Van den Boomgaard, maar ik kan hem helaas niet heel blij maken, denk ik, omdat eigenlijk al zijn amendementen en moties erop gericht zijn het vooral te laten bij hoe het is. Ik denk dat we met de Entree en de voorstellen daarvoor die stadia voorbij zijn. Dus als u zegt 'we willen de parkeernormen omlaagbrengen' of 'we willen de Afrikaweg veranderen', druist dat zo in tegen de geest van dit omgevingsprogramma dat dat niet met elkaar strookt.
Voorzitter, we hebben geprobeerd om mee te schrijven met de snelheid waarmee de SP nog een aantal technische vragen heeft gesteld. Ik weet niet of dat helemaal is gelukt, maar anders moet u mij vooral in de tweede termijn daar nog eventjes aan helpen herinneren.
U vroeg onder andere 'op welke wijze is geborgd dat 48% van de woningen niet dure huur worden?' In het kader van de anterieure overeenkomsten hebben wij die bandbreedte met elkaar meegenomen. De verwachting is dat ontwikkelaars in het vrije programma ook goedkope woningen gaan realiseren, ook om de simpele reden dat daar veel vraag naar is. U kunt vinden van beleggers wat u wilt, maar ze bouwen voornamelijk ook wel naar vraag en wat ze kwijt kunnen.
U vroeg ook 'kunnen we ondergronds parkeren niet meer meenemen als optie?' Maar wat we nu vooral doen, is gebruikmaken van het hoogteverschil van de Afrikaweg. Daarmee wordt dus een gedeelte van het parkeren ook al ondergronds op den duur. Alleen zal de grond dan wat hoger komen te liggen.
U vroeg 'kan de wethouder zijn licht laten schijnen op het risico voor maatschappelijke investeringen op netcongestie?' Dat wordt wel heel lastig want dan vraagt u mij eigenlijk 'heeft u een glazen bol?' Die heb ik niet. Wij zullen ongetwijfeld een paar keer last hebben van netcongestie. Het voordeel van iets zo groot als de Entree is natuurlijk dat het ook een behoorlijke tijd duurt, dus dat we in de tussentijd ook goed aan de slag kunnen met die netcongestie. Ik zei het de vorige keer ook al, als het rijk ons echt wil helpen als doorbraaklocatie, zou dat misschien wel optie 1 zijn om daar ook het licht eens over te laten schijnen.
Dan vroeg de SP ook 'is alles in beton gegoten? Welke bijsturingsmogelijkheden hebben we?' Ik denk dat u dat met name heeft bij dat monitoringsprogramma waarin we voornamelijk de zorgen omtrent parkeren, verkeer, de ontwikkeling en de leefbaarheid met elkaar goed moeten zien te vatten. Waar letten we dan op? Als er gebouwd wordt, is het dan ook zoals we hadden bedacht in 2025? En als dat niet het geval is, dan moeten we bijsturen of ingrijpen. Ik zei het de vorige keer ook al, en daar hebben de ontwikkelaars die met ons een anterieure overeenkomst hebben gesloten, ook voor getekend. We vragen daar dus ook al om sommige terugvalscenario's.
Dan ga ik naar D66. D66 had allereerst het pleidooi om het aangezicht van de Afrikaweg te verbeteren. Daarvan heb ik de vorige keer ook al gezegd 'dat zullen we steeds blijven doen', deels door die groen-blauwprogrammering die we gelijk op willen laten lopen, deels ook door te kijken naar tijdelijke invulling van gebouwen die nog niet aan de beurt zijn voor de grote verbouwing, zogezegd.
U vroeg ook, en u niet alleen, 'hoe kunnen we nou dat geloof krijgen dat er echt gebouwd wordt?' Ik ben nog steeds in de verwachting dat er na de bouwvak in ieder geval bij 'het skelet', zoals we dat liefkozend zijn gaan noemen, of afkeurend zijn gaan noemen, misschien wel gebouwd zal worden. Dat moment gaan we dan ook uitgebreid met elkaar vieren. Daar kunt u zeker van op aan. Daar ben ik dan wel aan toe.
Dan het amendement over De Mammoet en de Kristaltoren.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema, een interruptie van mijnheer Ekkelenkamp. Gaat uw gang.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u, mijnheer de voorzitter. Ik ben blij dat te horen, want we moeten natuurlijk oppassen dat 'het skelet' niet het symbool voor de Entree gaat worden. Dat lijkt het nu wel een beetje te zijn. Ik ben benieuwd wat voor ontwikkelingen er dan zijn maar we laten ons graag aangenaam verrassen na de zomervakantie.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, u kent mij ook als een rasoptimist. Ik pleit ervoor dat 'het skelet' het symbool van de Entree wordt. 'We gingen voortvarend te werk. Toen viel het allemaal tegen. Toen hebben we ons herpakt en moet je eens kijken hoe snel het nu gaat.' Dat zullen mijn woorden straks in het najaar zijn. Als me dat lukt, gaan wij daar samen even een glaasje Spa rood op heffen. Het blijft een live-uitzending.
Voorzitter, het amendement van D66 over De Mammoet en Kristaltoren moet ik helaas hier ontraden, ook omdat u eerder een raadsbesluit heeft genomen over de sloop en omdat u ook heeft gezegd 'we willen het Masterplan Entree in ieder geval zo goed mogelijk intact laten', en dat daarmee ook heeft bevestigd. Als we daar nu op ingrijpen, heeft dat ook wel echt complicaties voor de eigenaren van de

kantoren. Ter volledigheid zeg ik ook nog even dat alleen De Mammoet op de groslijst staat, de Kristaltoren niet. Ik heb het amendement van de PvdA om te kijken 'wat kun je dan nog met delen bouwen? Wat zou je ermee kunnen doen in de stad?' al omarmd. Dat zeg ik nog even voor de compleetheid.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema, een interruptie van mijnheer Ekkelenkamp. Gaat uw gang.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank voor deze informatie via de voorzitter natuurlijk. Maar toch, we hebben het besluit in 2019 genomen, voordat wij die inventarisatie cultureel erfgoed hebben gedaan. Dat is een nieuw gegeven dat dus na het besluit van toen kwam. U heeft als college, zo heb ik begrepen, via een afwegingskader dat besluit van 2019 nog een keer herbevestigd, ook wetende dat die inventarisatie er was. Daar hebben we natuurlijk als raad voor de rest niets van kunnen zeggen. Dit is het moment om er wel iets van te vinden. Dus ik wil ook graag een beroep doen op mijn collega-raadsleden om in dit opzicht het college te corrigeren en te zeggen 'nou nee, we vinden wel dat we moeten wachten tot de minister hier een uitspraak over doet'.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, we zijn het bijna eens. U heeft als raad een besluit genomen, u heeft het als raad herbevestigd. Wij hebben als college gekeken naar die inventarisatie; wat zouden de mogelijkheden zijn en vinden wij het verantwoord om de raad te vragen dat besluit te heroverwegen? Daarvan hebben wij gezegd 'dat vinden wij in het kader van goed bestuur, maar ook betaalbaarheid et cetera, nu niet het goede moment'. Dus het college heeft ervoor gekozen niet aan de raad te vragen dat besluit te heroverwegen. Uw amendement vraagt als het ware aan uw eigen raad om dat wel te doen.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u voorzitter. Met dit amendement vragen we juist om een correctie van die afweging die het college heeft gemaakt en zeggen we 'zet dit gewoon even on hold tot er duidelijkheid is van rijksniveau'. Dat duurt natuurlijk ook geen jaren. Net gebruikte u even het voorbeeld van de netcongestie en zei 'nou, dit plan duurt nog zoveel jaar, dan is daar ook wel een oplossing voor'. Ik zou zeggen, als we die argumentatie ook hierop van toepassing verklaren, zouden we ook wel eventjes kunnen wachten met dit besluit en kunnen zeggen 'dit amendement kunnen wij gewoon omarmen'.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema, en ik hoor nu een beetje herhaling van argumenten, dus wethouder Iedema nog kort en dan wil ik dit afronden.

Wethouder **Iedema**: Ja, we moeten niet in een juridische discussie verzeild raken, denk ik. Maar let u er even goed op dat u, als raad een besluit heeft genomen en dat dat het geldende beleid is. En dat als u daarvan af wilt wijken, uw amendement daar dus ook over gaat. Dat is hoe het in elkaar steekt, maar verder ben ik het wel eens met uw oproep om daar met elkaar over te denken. Dat is inderdaad wat uw amendement vraagt.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp nog daarover, heel kort dan.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Volgens mij nemen wij nu een raadsbesluit en dit is een amendement op dit raadsbesluit. We vragen dus nu om dit on hold te zetten. Volgens mij zitten wij dicht bij elkaar, maar wie weet hoe het straks uitpakt.

De **voorzitter**: Ja, en u vraagt het aan de raad, dus die gaat daar straks wat van vinden. Wethouder Iedema, gaat u verder.

Wethouder **Iedema**: Dan ga ik verder met de LHN, voorzitter. Komen er voldoende woningen voor ouderen? Ja, dat blijkt, denk ik, ook uit de uit de woonvisie van onder andere wethouder Weerwag die specifiek voor de Entree samen met woningbouwexperts en corporaties is opgesteld. Ouderen vormen daar een van de primaire doelgroepen. Het leuke is dat dat ook zichtbaar was tijdens een van de inloopbijeenkomsten van Terra Nova in november 2024. De doelgroep 'ouderen' bestaat overigens niet uit één doelgroep maar uit veel verschillende types met verschillende woonwensen en behoeften.
U vroeg ook nog eventjes naar 'blijft er een goede verkeersafwikkeling van de A12?' U heeft uitgebreid kunnen lezen dat wij denken van wel en dat we ook het monitoringsplan zo zullen voorstellen dat we dat goed in de gaten kunnen houden met elkaar.

Dan rest denk ik nog het antwoord van wethouder Weerwag op het amendement van de PvdA.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Iedema, voordat u weggaat, krijgt mijnheer Van Rumpt nog de kans voor een interruptie, gaat uw gang.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter. Het kan aan mij liggen maar volgens mij heb ik de appreciatie van het amendement van Zó! Zoetermeer gemist.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, dat was omarmen.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Dan heb ik daar een vraag over want tijdens de commissiebehandeling gaf u aan dat het een bepaald type gebouwen zouden zijn die we daar toevoegen en dat die sowieso al bezoekbaar waren. Dus ik vraag me af wat het amendement dan toevoegt. Is dat dan niet overbodig?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, in de tussentijd heeft mijnheer Van der Vlies mij er terecht op gewezen dat je daar nog van interpretatie over zou kunnen verschillen. Ik snap heel goed de wens van mijnheer Van der Vlies en Zó! Zoetermeer om meer bezoekbaarheid toe te voegen. Volgens mij is dat ook iets dat uw raad vaker heeft uitgesproken en dat ook in het coalitieakkoord staat. Dus als we daar, helemaal op deze manier, voor het bevorderen van bezoekbaarheid nog een extra stap kunnen doen, denk ik dat we dat kunnen omarmen. Dat is de reden geweest.
Voorzitter, nu ik mijnheer Van Rumpt even in de ogen kijk, bedenk ik me ook dat hij nog een vraag had gesteld over de hoogbouwvisie. Die zit verwerkt in de ruimtelijke strategie die inmiddels bij uw raad ligt, maar waar u in het najaar over gaat praten. De Entree doet daar in ieder geval geen afbreuk aan.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zag nog een interruptie van mevrouw Bink. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel. We waren van de week bij een presentatie van het Volkshuisvestingsprogramma in het Stadstheater. Daar werd gezegd dat in het programma is opgenomen om nog meer toe te zien op de toegankelijkheid van de woningen en de omgeving en de verduurzaming. Hoeveel heeft u nodig om dit te bereiken want dan is dit amendement toch overbodig?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, wij gaan niet over al die woningen en ik wil niet alle lansen breken voor Zó! Zoetermeer, maar ik denk dat zij wel degelijk een punt hebben. Hoe meer wij met elkaar op de verantwoordelijkheid van anderen wijzen en aangeven dat bezoekbaarheid voor ons een punt is, hoe meer het daar misschien tussen de oren komt. Uit persoonlijke ervaring kan ik vertellen dat je denkt dat je best toegankelijk bent, totdat er iemand in je directe omgeving bijvoorbeeld in een rolstoel terechtkomt. Dan valt het toch nog tegen. Alleen al dat besef – en veel dwingender staat het ook niet in het amendement – en misschien daarmee een aantal meer bezoekbare woningen dan we nu realiseren, is voor het college in ieder geval reden genoeg om te zeggen 'laten we dat nu eens omarmen'.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik constateer dat er verder geen vragen meer zijn. Dan dank ik wethouder Iedema en geef ik het woord aan wethouder Weerwag die nog kort gaat reageren op de motie van de PvdA.

Wethouder **Weerwag**: Dank u wel voorzitter. De motie Bouwen voor het midden, 2507-05. Ik neem u even mee naar 16 april 2025. Dat was de dag dat de huurbevriezing werd aangekondigd. Dat heeft hier helemaal niets mee te maken, maar op die dag zat ik met alle woningcorporaties van Nederland bij een seminar over de financiering rond woningcorporaties. Waarom deed ik dat? Omdat ik met de partijen waarmee we zaken doen wil weten: hoe werkt die systematiek? Daar gaat dit ook over. Het gaat over die DAEB, die Diensten van Algemeen Economisch Belang. Om de mensen een beetje mee te nemen, dat doe je niet alleen. Je hebt DAEB-woningen, maar je hebt ook DAEB bij OV, publieke omroep en zelfs afval, waar eigenlijk een vrijstellingsbesluit op rust om te kunnen financieren zonder dat er sprake is van staatssteun. Dat is eigenlijk het verhaal. U roept eigenlijk in uw motie ertoe op dat ook toe te

passen bij middenhuur. Dat triggerde mij ook op die 16e april en ik heb eigenlijk ook al een aantal zaken in vooronderzoek lopen omdat ik het heel interessant vind omdat er blijkbaar wel uitzonderingsregels zijn die dat mogelijk maken. Het is ook zo dat aan de ene kant... Ik heb uw motie vanmorgen ook besproken met de wethouder uit Rotterdam, Chantal Zeegers, want ik zag de motie en ik zag de afdoening, dus ik heb contact met haar opgenomen. Er zitten wel wat financiële consequenties aan. Dat zit ook in die afdoening die u allemaal heeft ontvangen en u heeft dat vervolgens ook netjes in uw motie opgenomen in de voetnoot. Dat betekent onder andere dat die investering gaat rusten op de gemeentelijke begroting. Maar er moet ook gekeken worden naar bijvoorbeeld het gelijkheidsbeginsel. Ik zou dus willen voorstellen dat, als u deze motie zou overwegen, u ook kijkt naar 'kunnen we niet breder?' Het is ook al even door de LHN geopperd; moet je dit niet breder trekken dan alleen de Entree? Er zijn ook heel veel andere kansen waar je dit zou kunnen doen. Maar dat geldt ook voor het breder trekken naar aanbieders, want het hoeft niet alleen bij woningcorporaties vandaan te komen. Je kunt ook DAEB-financiering toepassen op middenhuur bij andere partijen misschien. Dat is waar in de afdoening van Rotterdam dat gelijkheidsprincipe op duidt. Al met al zitten er dus wel wat haken en ogen aan, maar is het het onderzoeken waard. Ik heb zelf parallel al wat dingen lopen. Ik zie het alleen maar als motivatie om dat door te zetten, op het moment dat u hier in de raad zegt 'we willen daar graag meer van weten'. Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Weerwag. Mevrouw Kraneveldt?

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, de motie is zeker breder bedoeld, niet alleen voor de Entree. Maar omdat dat natuurlijk een heel grote ontwikkeling is waar u toch al over in gesprek bent met corporaties en ook anderen, leek het ons hier wel gepast om deze motie in te dienen. Maar u mag hem zeker breder interpreteren, zowel waar het gaat om stadsbreed, als waar het gaat om degenen met wie u zulke afspraken in de toekomst zou kunnen maken. Als dat met andere bouwers van middenhuur is, kunt u dat natuurlijk eventueel in een uitwerking of een terugkoppeling aan de raad ook aangeven. Dus we zitten volgens mij op dezelfde lijn.

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag nog? Geen behoefte aan een reactie. Dan dank ik wethouder Weerwag en kom ik daarmee aan het einde van de eerste termijn van het college. Ik begrijp dat er even geschorst moet worden voor de aanpassing van een amendement dus ik schors de vergadering voor vijf minuten. We gaan om 23.35 uur verder. De vergadering is vijf minuten geschorst.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en inmiddels is het amendement bij Zó! Zoetermeer aangepast maar ik hoorde nog over een tweede. Ik kijk even naar mevrouw Kraneveldt. Er komt iemand binnenlopen met het amendement dus ik praat even iets langer en dan heeft u het amendement in uw handen. Heel goed want we gaan over naar de tweede termijn van de raad. U had aangegeven een extra amendement in te willen dienen. Gaat uw gang. Het woord is aan mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ja, voorzitter, dank u wel. Wij hebben een amendement gemaakt omdat ik net in een interruptie aan de wethouder nog even klip-en-klaar vroeg naar duidelijkheid over de vraag of de deelgebieden überhaupt nog naar de raad komen. De wethouder zei 'alleen bij afwijking'. Daar maken we ons zorgen over want ieder deelgebied is veel en veel groter dan wij ooit ergens anders in deze stad hebben. We zouden er dan helemaal niet meer over kunnen spreken, ook al voldoen ze aan de kaders. Daarom heb ik een amendement gemaakt, voorzitter, waarmee ik beslispunt 7 schrap en een nieuw beslispunt daarvoor in de plaats breng dat zegt 'elk concreet bouwplan voor een deelgebied van de Entree zal aan de raad ter instemming worden voorgelegd'. Dat dien ik graag in.

Amendement nr. 2507-K ingediend door PvdA
Deelgebieden naar de raad

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 14 juli 2025;

besluit raadsvoorstel nr. 2025-068738 Vaststelling kaderstellende beleidsdocumenten ten behoeve van Omgevingsprogramma Entree" als volgt te wijzigen:

- besluitpunt 7 luidende:
  "De 'Lijst met buitenplanse omgevingsplanactiviteiten waarvoor instemming van de raad benodigd is', te wijzigen, waarbij de inhoud van de Nota van Wijzigingen is verwerkt (bijlage 11,12) door het

toevoegen van een nieuwe categorie gevallen waarvoor geen advies met instemming is vereist voor aanvragen (bopa's) die passen in het Omgevingsprogramma;"

te schrappen en een nieuw besluitpunt toe te voegen:
"7. Elk concreet bouwplan voor een deelgebied van de Entree zal aan de raad ter instemming worden voorgelegd."

De **voorzitter**: En de tijd is om. Het amendement is ingediend dus onderdeel van de beraadslagingen. Dank u wel. Dan ga ik over naar de PDvZ, tweede termijn.

De heer **Haak** (PDvZ): Nee, dank u voorzitter, wij zijn content.

De **voorzitter**: Zoetermeer Vooruit, mevrouw Bink, tweede termijn.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja voorzitter, dank u wel. We hebben de wethouder gehoord. Bij beslispunt 9 kunnen wij dus nog bijsturen en als het afwijkend is, dan komt het ook naar de raad. Daarnaast horen we het amendement van de PvdA. Dat werpt weer een iets ander licht erop. Maar we hoeven nu nog niet te beslissen, dus dat laten we nog even in het midden.
We zijn wel blij dat de Entree ontwikkeld zal worden en we hopen op een wijk met diversiteit, mooie woningen, midden in het groen, waar iedereen lekker door elkaar woont en voor elkaar zorgt. Het is nog ver weg, maar we doen een goede poging. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Bink. Ik ga naar Zó! Zoetermeer. Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u voorzitter. Ik wil even twee vergissingen rechtzetten. Ten eerste ben ik terecht erop gewezen dat ik het amendement verkeerd heb geformuleerd. Dus de formulering die we voorstellen als aanvulling, blijft bestaan. Alleen vullen we die aan achteraan het zinnetje van besluitpunt 1 'met dien verstande dat', en dan de tekst 'bij de uitwerking van de woningbouw nadrukkelijk wordt ingezet op het realiseren van een aandeel bezoekbare woningen conform de ambitie van het Manifest Toegankelijkheid Zoetermeer'. Dat is de eerste vergissing die ik recht wilde zetten.
De tweede was dat ik bij de eerste termijn vergeten was te vermelden dat de PVV dit amendement mede indient.
Voor de rest, dank aan de wethouder voor de verheldering op de vragen. Dat was het.

Amendement nr. 2507-E1 ingediend door Zó! Zoetermeer, PVV
Bezoekbare woningen in Entree

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 14 juli 2025;

besluit:
- het raadsvoorstel Vaststelling kaderstellende beleidsdocumenten t. b.v. omgevingsprogramma Entree als volgt te wijzigen:

  wordt:
  "1. (...) met dien verstande dat bij de uitwerking van de woningbouw nadrukkelijk wordt ingezet op het realiseren van een aandeel bezoekbare woningen, conform de ambitie van het Manifest Toegankelijkheid Zoetermeer.""

De **voorzitter**: Dank u wel. Dat eerste deel heeft u ook op papier gezet? Ja, helemaal goed. Daar kan iedereen dan ook kennis van nemen. Dank u wel voor uw tweede termijn. VVD, mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, dank u wel. Ik wil de wethouder en ook de raad bedanken. Volgens mij zijn een heleboel vragen helder beantwoord en ik hoop dat dit ook helpt om voor deze plannen te kunnen stemmen.
Wij hebben verder in de eerste termijn al veel steun voor dit lange en intensieve traject gehoord en we hebben veel partijen gehoord die de verantwoordelijkheid willen dragen die bij dit grote project hoort. Tegelijkertijd horen wij ook een aantal kleine bezwaren, waar in onze ogen toch echt veel te zwaar aan getild wordt. Daarom voorzitter: we kunnen met de Entree heel veel goeds doen voor de stad en voor onze inwoners. Het is een ongelooflijk genuanceerde uitwerking van twee raadsperiodes aan uitwisseling van standpunten. Geen van ons kan daar 100% gelijk in krijgen. Dit project gaat nog meerdere

raadsperiodes duren in de uitvoering en dat vereist ook verder kijken dan je eigen belang. Ik wil een laatste oproep doen, vooral aan de raadsleden van GroenLinks en de PvdA. Neem ook je verantwoordelijkheid. Jullie zijn onderdeel van partijen die in het verleden ook in Zoetermeer verantwoordelijkheid hebben genomen en volgens mij willen jullie dat ook over een jaar weer doen. Waarom dan nu niet? Dat is niet te verenigen met de Entree nu of dan stil te leggen. Dat is ook niet uit te leggen aan al die mensen die in onze stad een woning zoeken. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dat lokt natuurlijk twee interrupties uit, daar kunt u op wachten. Mijnheer Boerboom, gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb een beetje moeite met het frame dat de heer Van Gils kiest. Als hij mijn betoog goed heeft beluisterd, heeft hij goed gehoord dat wij heel graag verantwoordelijkheid willen nemen, maar dat we ook het gevoel willen hebben dat we iets kunnen inbrengen in dit plan, dat er naar ons geluisterd wordt. Er is nota bene een amendement aangenomen, dat het college nu naast zich neerlegt. Als dat de teneur is waarmee wij verantwoordelijkheid moeten nemen, is dat iets heel anders dan wat ik zie als verantwoordelijkheid nemen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, het is ongelooflijk treurig, en ik hoop ook echt dat er zo dadelijk nog binnen de partij enige reflectie kan plaatsvinden, dat GroenLinks haar inbreng in de Entree zo klein maakt als één amendement waarin zij heeft gevraagd om grotere sociale huurwoningen. Want GroenLinks heeft ook gevraagd om de corporaties te betrekken. Dat is gebeurd. GroenLinks heeft ook gevraagd om een mooie, groene inrichting, om ecologisch verantwoord te bouwen, om klimaatadaptief te bouwen. Dat is allemaal ook gebeurd. Volgens mij is er ook voor GroenLinks een heleboel om trots op te zijn in de Entree. Volgens mij past het daar echt niet bij om op het laatste moment tegen de plannen te stemmen.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom nog en dan mevrouw Kraneveldt nog.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank voorzitter. Aanvullend, het gaat niet om één punt, het gaat ook om een amendement dat we vorig jaar hebben ingediend om realistische woningaantallen daarin te plannen. Ook daarin is ons verzoek niet meegenomen. Het gaat ook over een motie over luchtkwaliteit die wij hebben ingediend, waar uiteindelijk geen concreet verschil op is gemaakt. Het gaat ons om de optelsom van punten waarop wij als fractie niet voelen dat we er serieus in zijn genomen. We hadden heel graag vanavond voor dit voorstel gestemd. Heel graag, want wij zien ook de urgentie voor woningen. Maar het proces en de manier waarop er met onze inbreng is omgegaan, geeft ons niet het gevoel dat wij serieus genomen worden en dat onze inbreng er daadwerkelijk toe doet.

De **voorzitter**: Ik ga eerst naar mevrouw Kraneveldt en dan kan mijnheer Van Gils dat in één keer meenemen. Dan gaan we stoppen met dit debat.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Ik kan me alleen maar aansluiten bij de woorden van de heer Boerboom. Ik ben echt een beetje klaar met die heel vervelende framing van de heer Van Gils. De mantra van de VVD is 'bouwen, bouwen, bouwen' en moet je dan verder maar je mond houden? Moet je dan verder maar geen kritiek hebben en moet je dan alleen maar de wethouder op zijn prachtige blauwe bril geloven? Nee, wij willen graag een realistisch voorstel waar we ook over 25 jaar nog mee uit de voeten kunnen. Wij willen graag een mooie wijk, met goede woningen, bouwen naar behoefte en we willen niet dat we straks, als alle ontwikkelaars weg zijn, een versteende omgeving hebben waar het niet prettig meer toeven is. Het is volkomen normaal dat wij kritisch blijven op het allergrootste bouwproject dat we hebben in jaren. Dat kunt u ons niet verwijten. We zijn altijd voor de Entree geweest, maar je moet ook kritisch zijn waar het nodig is en dan ook het lef hebben om een keer 'nee' te zeggen.

De **voorzitter**: Daar mag mijnheer Van Gils op reageren en afronden.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, het is natuurlijk een... Dit valt zo samen te vatten dat deze partijen op een heel aantal punten inbreng hebben kunnen leveren. Dat is waardevol geweest. Daar is het plan beter van geworden voor heel de stad. Misschien op een bepaald punt niet. Maar het klopt niet dat amendementen niet zijn uitgevoerd. De amendementen zijn wellicht niet uitgevoerd op de extreme manier waar men op had gehoopt en dat mag je hopen. Maar het is niet reëel om te denken dat we hier

allemaal 100% ons gelijk in kunnen halen. Dat is geen frame. Het is een oproep om nu te stemmen voor de beste koers voor Zoetermeer richting 2040.

De **voorzitter**: Dank u wel. We ronden dit minidebatje even af. Het zal op andere plekken nog wel terugkomen, denk ik zo. Ik ga naar de fractie van de PVV. De heer Smits, gaat uw gang.

De heer **Smits** (PVV): Ja voorzitter, ik weet niet of het toegestaan is dat ik nog even een vraag stel in de tweede termijn daarover? In ieder geval ook bedankt voor de beantwoording van de vragen. Wethouder Iedema gaf aan dat de woningen zo duur zijn geworden door de stijgende prijzen. Dat begrijpen wij, maar we wachten natuurlijk nu al een tijdje op de Entree. Er is natuurlijk al € 5 miljoen hieraan kwijtgeraakt. Maar wat kan de gemeente in het vervolg doen opdat deze prijzen niet zo aanzienlijk stijgen waardoor de woningen een stuk minder betaalbaarder worden? Moeten we dan misschien sneller met projecten starten? In onze ogen is tijd geld. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Smits, dan ga ik naar de fractie van GroenLinks. Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter, eigenlijk heb ik net meeste al gezegd. Dank in ieder geval voor de beantwoording van de wethouder. Het blijft jammer dat we elkaar niet ergens kunnen vinden want nogmaals, die woningen hebben we keihard nodig in deze stad. Daar willen wij ook graag verantwoordelijkheid voor nemen, maar wel op een manier waarbij onze inbreng daarbij betrokken wordt en niet zo dat het belang van de projectontwikkelaars uiteindelijk zwaarder weegt dan de belangen voor een gezonde en leefbare stad en betaalbare woningen. Dat is toch echt het gevoel dat bij ons blijft hangen. Dat is wat ons betreft nu te veel in het geding en daarom zullen wij tegen dit voorstel stemmen vanavond.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan ga ik naar de fractie van ChristenUnie-SGP. Mijnheer Van Rumpt.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter en dank aan het college voor de beantwoording van de vragen en de appreciatie van amendementen en moties. We zien met name uit naar het monitoringsplan want dat is voor ons een cruciaal onderdeel om dit goed te kunnen blijven volgen in de toekomst. We zullen voor het voorstel stemmen, dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan ga ik naar het CDA, mijnheer Weekenstroo.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Dank voorzitter, we staan aan het begin van een lange reis en het CDA gaat die graag samen maken. Een onzekere reis vraagt koersvastheid, duidelijke tussenstops en een conducteur die onderweg helder communiceert wanneer er iets verandert. We hebben vertrouwen in het college als machinist, maar dat vertrouwen is niet altijd even blind. Zolang de afspraken helder zijn en de raad kan mee blijven kijken naar de route op de kaart, kunt u erop rekenen dat wij met u mee blijven reizen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Weekenstroo. Dan ga ik naar FVD, mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u wel voorzitter. Ook dank aan de wethouder voor zijn felicitaties. Ik vind hem wel erg karig met zijn cadeautjes, dan heb ik het niet over de cadeautjes aan mij, maar eigenlijk aan Zoetermeer. Zoetermeer zou gewoon een ontsluitingsweg moeten blijven houden die gewoon veilig is, waardoor er geen sluipverkeer komt. Maar als we dit plan doorzetten, krijgen we sluipverkeer en krijgen we ongelukken. Als de wethouder dan zegt 'ja, maar dit kan niet, want dan kan het plan niet doorgaan', is misschien het plan niet goed. Dat is misschien bot om te concluderen, maar als we de hele stad op slot gooien en we gaan risico's nemen met de verkeersveiligheid, denk ik dat het plan niet deugt. Daarom zullen wij niet voor dit plan stemmen en zullen wij helaas tegen moeten stemmen, terwijl wij voor een enorme bouwopgave staan, met name voor onze eigen woningzoekenden. Maar helaas, het plan voldoet niet.

De **voorzitter**: Dank u wel. De SP, mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter. We danken in ieder geval de wethouder voor zijn toezegging om de voortgang van de Entree buiten de reguliere Rapportage programma's en projecten te bespreken. Als SP staan we positief tegenover de moties Eerbetoon aan het verleden, Bouwen voor het midden en

de amendementen Bezoekbare woningen en Eerst is de minister aan zet! Daar wil ik het bij laten.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Velner. Dan de fractie van D66, mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u voorzitter. Het is denk ik goed, zeg ik namens mijn fractie, dat we zoveel woningen kunnen toevoegen aan deze stad. Dat neemt niet weg dat we oog moeten blijven houden voor de leefbaarheid. En niet alleen maar voor de leefbaarheid in dat gebied, maar ook voor de omgeving. Daarom is het ook goed dat we een monitoringsysteem gaan opzetten met elkaar. Dan wordt het meteen een adaptief proces waarin we voortdurend de vinger aan de pols houden. Ik denk dat dat goed is. Daarbij past, denk ik, het idee van de PvdA om die deelgebieden hier weer te bespreken.
Het blijft natuurlijk wel zo dat het ons erg zou helpen om in te stemmen met dit plan als ook de partijen die zich nog niet gemeld hebben, verantwoordelijkheid nemen voor het cultureel erfgoed in deze stad. Als je luistert naar wat de wethouder daarover zegt, is hij daar volgens niet per definitie voor, maar het is ook weer niet zo dat hij daar helemaal dwars tegen is. Dus ik zou nogmaals willen zeggen dat het ons in ieder geval nog wat extra zou aanmoedigen om voor dit voorstel te stemmen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan ga ik naar de fractie van de LHN. De heer Broekman, gaat uw gang.

De heer **Broekman** (LHN): Dank u wel voorzitter. Dank aan het college voor de beantwoording van de vragen en de uitgebreide reactie. Mijn fractie heeft vertrouwen in de verdere aanpakken en wil liever snel starten dan langzaam starten want de woningzoekenden vragen daarom. Wij vinden het monitoringssysteem prima om de voortgang om de voortgang en andere zaken te bewaken. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Broekman. Dan kom ik daarmee aan het eind van de tweede termijn van de gemeenteraad en ga ik naar het college. Ik ga ervan uit dat dat kan tenminste? Ja, wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Dank voorzitter. De wethouder werd ongewild ook nog een klein beetje het mikpunt van een stukje framing in een minidebat. Dus ik denk dat het goed is om nog even te melden dat een van de amendementen waaraan gerefereerd werd, namelijk dat van GroenLinks om extra geld vrij te maken voor de onrendabele top, als toelichting ook vooral in zich had dat we niet alleen één- en tweekamerappartementen zouden moeten bouwen, maar ook driekamerappartementen. Die zijn er nu in opgenomen. Sterker nog, we hebben het ook nog voor elkaar gekregen, nogmaals, met trots, dat de woningbouwcorporaties zich daarvoor gemeld hebben. Dus ik denk dat we dat in ieder geval gedaan hebben, zoals gevraagd. Verder hadden wij ook al geconcludeerd dat we het over sommige dingen oneens mogen zijn met elkaar. Dat is ook zo.
Dan het amendement van de PvdA Deelgebieden naar de raad. Ik begrijp de wens heel erg, maar ik denk ook dat we met elkaar moeten kijken naar de Omgevingswet, die ook bedoeld is om vaart te kunnen maken met plannen et cetera. De PVV vroeg 'wat kun je er nou aan doen om de prijzen niet te veel op te laten lopen?', maar gaf zelf eigenlijk ook al het antwoord waar ik me bij aansluit; dat is toch zorgen dat er meer huizen komen. U gaat met de raad echt over de kaders en dit omgevingsprogramma met de ontwikkelvisie en al die andere kaders, vormt, denk ik, een heel goed kader. Tegelijkertijd blijft u aan het stuur zitten met een monitoringsplan waarin u samen met ons kijkt 'wat vinden we nou belangrijk? Waar willen we de vinger aan de pols houden? Waar maken we ons evenveel zorgen over en waar moeten we op bijsturen?' Dat krijgt daar een goede plek in en daar is de raad ook zeker aan zet. Dat heb ik ook al verschillende keren toegevoegd.
Dan komen we ook op het gemeenschappelijke punt van mijnheer Van den Boomgaard en mij in ieder geval, dat we een veilige ontsluitingsweg willen hebben waar een hoop woningen aan staan, waar het leefbaar wonen is. Daar bouwen we dan samen aan.
Voorzitter, dan heb ik volgens mij ook de vragen in de tweede termijn allemaal behandeld.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan kijk ik rond en ik zie geen reacties. Dat betekent dat we aan het eind komen van de tweede termijn van het college en dus sluit ik ook de beraadslagingen over dit onderwerp en gaan we straks over het raadsvoorstel en ingediende moties en amendementen stemmen.

8. Moties vreemd aan de orde van de dag

De **voorzitter**: Dan gaan we wat mij betreft over naar agendapunt 8. Dat zijn de twee moties die vreemd aan de orde van dag zijn ingediend. U kent de procedure. In eerste instantie krijgt de indiener het woord om de motie kort toe te lichten. vervolgens krijgt het college de gelegenheid daar ook kort op te reageren.

Dan wordt het daarna in stemming gebracht. Ik ga in eerste instantie de motie vreemd aan de orde waarvan de heer Aptroot indiener is. De motie 2507-01 Aanpakken (fat)bike-overlast Stadshart & Dorpsstraat. Het woord is aan mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, kort, een plan dat best veel stof heeft doen opwaaien de laatste week. Een plan waarop ik zoveel positieve reacties van onze inwoners ontvangen heb als nooit tevoren. Dit doen wij niet zomaar. In onze fractie hebben we er ook lang over moeten spreken. De klachten werden steeds groter en de maat is vol. Je kan niet meer, ook buiten die tijden om, normaal door de Dorpsstraat of het Stadshart lopen of je wordt van je sokken gereden. Niet alleen door fatbikes. Je hebt ook bezorgers op snelle fietsen. Je ziet tijdens winkeltijden ook steeds meer mensen fietsen. Af en toe moet je gewoon voor de veiligheid kiezen en dan is het beter om te zeggen 'fiets daar maar niet'. Zijn daar een paar nadelen aan? Ja. Moeten we daarbij sommige wegen opnieuw inrichten om het veiliger te maken? Ja. Maar wij denken dat dit de enige manier is om onze twee grootste winkelstraten veilig te houden, vooral voor onze kinderen die daar rondlopen. Ik wil niet wachten totdat de eerste echte grote klap er is. Dank u wel.

Motie nr. 2507-01 ingediend door VVD, PVV
Aanpakken (fat)bike-overlast Stadshart & Dorpsstraat

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 14 juli 2025;

constaterende dat:
- er in het Stadshart de hele week tussen 11.00 en 17.00 uur een fietsverbod geldt en op vrijdag tot 21.00 uur;
- in de Dorpsstraat een fietsverbod is van tussen 11.00 en 17.00 uur van maandag tot en met zaterdag;
- buiten deze tijden zowel in de Dorpsstraat als in het Stadshart winkel- en horeca-activiteiten zijn;

overwegende dat:
- winkelend publiek overlast ervaart van (snelle) fietsers die op tijdstippen dat het nu al verboden is door het Stadshart en de Dorpsstraat fietsen;
- de onduidelijkheid zorgt voor gevaarlijke situaties;
- wisselende regelingen kunnen zorgen voor onduidelijke bebording, zoals nu in de Dorpsstraat;
- het Stadshart ook zonder het fietsen over de Promenade goed bereikbaar en doorkruisbaar blijft met de fiets;
- de Dorpsstraat ook zonder er doorheen te fietsen van alle kanten goed bereikbaar is met de fiets;

verzoekt het college om:
- zo snel mogelijk, maar uiterlijk 01-01-2026 een totaalfietsverbod in te stellen in de Dorpsstraat en het Stadshart;
- dit totaalverbod zichtbaar te maken met voldoende bebording;
- over dit totaalverbod tijdig te communiceren;
- het totaalverbod te handhaven;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Aptroot voor uw toelichting. Dan ga ik naar het college en daar is wethouder Frinking voor een reactie.

Wethouder **Frinking**: Dank u wel voorzitter. Een korte reactie vanuit het college. Het college wil de motie ontraden want een totaalverbod is erg ingrijpend. Dit is een debat dat je met elkaar zou moeten willen voeren. Er horen veel meer partijen bij om dit debat ook mee te voeren. Het lijkt een heel aantrekkelijk voorstel door zijn eenvoud, maar wij denken dat je ook een aantal zaken voor elkaar kunt krijgen met wat andere en kleinere maatregelen. Dan denken we bijvoorbeeld aan een publiciteitscampagne of toch echt duidelijke bebording en markering – in de Dorpsstraat heeft dat geholpen – en gerichte handhaving op fatbikes. Als we dit goed monitoren moeten we daar ook een vervolg op kunnen geven. Dat was het, dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Frinking voor de reactie van het college. Daarmee is deze motie besproken.

Dan ga ik over naar de tweede motie vreemd die is ingediend door de heer Meijroos. Gaat uw gang.

De heer **Meijroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja, dank u wel. Voorzitter en collega's, met deze motie vreemd vragen we aandacht voor de structurele wateroverlast in Zoetermeer. We willen geen bestaand beleid veranderen, maar juist een aanmoediging geven om de uitvoering te versnellen en te verdiepen. De toelichtingen zoals die bij de motie is opgesteld, spreekt voor zichzelf.
Daar wil ik dan nog aan toevoegen trouwens dat wij ook te maken hadden met enkele sinkholes afgelopen 6 juli op de kruising Zilverberg-Zandberg en op de – nu moet ik eventjes goed lezen – Theo Thijssenhove. Daar was de weg gewoon voor een deel weggezakt. Dat geeft echt aan: we moeten eventjes versnellen hier. Dus nogmaals, het is niet om het beleid dat loopt te ondermijnen, maar juist om het even een zetje in de goede richting te geven, een stukje te actualiseren en te bespoedigen. Dank u wel.

Motie nr. 2507-02 ingediend door LHN
In kaart brengen en aanpakken van structurele wateroverlast in Zoetermeer

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op maandag 14 juli 2025;

constaterende dat:
- de gemeente in 2023 een Klimaatadaptatiestrategie met uitvoeringsagenda heeft vastgesteld, waarin wateroverlast één van de prioritaire thema's is;
- die strategie uitgaat van een periodieke stresstest (volgende gepland in 2025) en een uitvoeringsagenda met wijkgerichte projecten;
- op o.a. 6 juli 2025 opnieuw sprake was van een extreme regenbui die op meerdere plekken tot wateroverlast leidde;
- hier ook nieuwe locaties bij zitten ten opzichte van de laatste wateroverlastkaart, zoals de P9 garage aan de Duitslandlaan;
- bewoners en hulpdiensten signaleren dat veel locaties herhaaldelijk problemen kennen;

overwegende dat:
- de intensiteit en frequentie van hevige buien toenemen door klimaatverandering;
- het wenselijk is om, aanvullend op de al bestaande strategie en stresstest, een actuele en fijnmazige inventarisatie te maken van probleemlocaties op basis van recente ervaringen;
- een actueel overzicht met concrete maatregelen helpt om schade, overlast en onveilige situaties voor bewoners en bedrijven verder te beperken;
- het belangrijk is dat de gemeenteraad hierover in openbaarheid en met betrokken partijen een debat kan voeren;

verzoekt het college:
- een actuele inventarisatie op te stellen van locaties in Zoetermeer waar de afgelopen jaren herhaaldelijk sprake was van wateroverlast bij hevige regenval;
- daarbij gebruik te maken van recente meldingen van bewoners, gegevens van hulpdiensten, gemeentelijke registraties en informatie van het hoogheemraadschap;
- te onderzoeken welke aanvullende of versnellende maatregelen op die locaties mogelijk en wenselijk zijn, rekening houdend met de lopende Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie;
- de gemeenteraad hierover uiterlijk in het vierde kwartaal van 2025 te informeren en een voorstel voor maatregelen aan te bieden;
- en dit voorstel te agenderen voor bespreking in de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik ga naar het college. Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Nou voorzitter, ik heb de motie niet, maar ik heb hem al in de roulatie gezien want hij is natuurlijk nog niet ingediend. Ook hier zeg ik: wacht er heel even mee. In oktober komt er sowieso een stand van zaken over onze klimaatadaptatie en dan krijgt u ook te horen hoever we zijn met de uitvoeringsagenda. Dan kunnen we al deze dingen bespreken.
Sowieso laten we ieder kwartaal de kolken in de tunnelbak controleren, maar als het zo verschrikkelijk plenst, is het toch ieders eigen verantwoordelijkheid om niet te proberen door die tunnelbak heen te rijden als het water hoog staat. Op een gegeven moment is het altijd mogelijk dat zich meer water in de

tunnelbak verzamelt dan we kunnen afvoeren. Maar op dit ogenblik zou ik de motie moeten ontraden want het gaat een heleboel werk opleveren waar we eigenlijk al mee bezig zijn en waar we in oktober op terugkomen. Eind oktober, begin november krijgt u de stand van zaken. Die kunt u agenderen en dan kunnen we het er uitgebreid over hebben. Dat is beter. Dank u wel.

De **voorzitter**: Nee, nee. Ja, een punt van orde mag altijd. Gaat uw gang.

De heer **Meijroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): Het is echt een punt van orde want ik eerst hoor ik de wethouder zeggen 'ik heb hem niet gelezen', terwijl de motie aan het begin van deze vergadering is ingediend. En vervolgens komt er wel een appreciatie 'ik moet hem ontraden'. Dat vind ik dan wel een wat vreemde gang van zaken. Het lijkt me dan toch handig dat de wethouder eerst kennisneemt van de inhoud voordat we de appreciatie van de wethouder ontvangen.

De **voorzitter**: Ik heb de wethouder horen zeggen dat ze hem wel al eerder in de roulatie heeft gezien. Hij staat overigens keurig in iBabs en daar is de motie te zien. Het is de appreciatie die het college heeft gegeven dus daar moet u het ook mee doen. Dat betekent dat we over beide moties straks uiteraard gaan stemmen, zo meteen bij de stemming, want die gaat nu volgen. Ik ga de vergadering nu schorsen voor de stemmingen. Daar heeft de griffie vijf minuten voor nodig. Maar u langer, hoor ik al. Ik wilde even inventariseren hoelang u nodig heeft. Tot hoelang heeft u nodig? Tien minuten? Kan iedereen daarmee leven? Ja? Ik schors de vergadering tot 00.10 uur.

Schorsing

9. Stemmingen

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en we zijn aangekomen bij agendapunt 9. Stemmingen. Daarvoor moet ik u allereerst natuurlijk vragen of iedereen zich heeft aangemeld met zijn pasje op de sprekerspost? Dat is het geval, hoor ik hier naast mij. Dan kunnen we nu overgaan tot de stemmingen. We beginnen met 7.a.

7.a Raadsvoorstel Aanpassen Bomenbeleid

- **Amendement 2507-A PVV – Technische toets bij kapvoorstel bomen**

De **voorzitter**: Allereerst brengen we amendement 2507-A PVV – Technische toets bij kapvoorstel bomen in stemming. Is er iemand die daar een stemverklaring over wenst af te leggen? Als dat niet het geval is, open ik nu de stemmingen. Ik sluit de stemming. Het amendement is verworpen met 12 stemmen voor, 25 tegen.

- **Amendement 2507-B PvdA – Een goede technische toets met aandacht voor de biodiversiteit**

De **voorzitter**: Amendement 2507-B PvdA – Een goede technische toets met aandacht voor de biodiversiteit. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Dan open ik de stemming. Ik sluit de stemming. Dit amendement is met 11 stemmen voor, 26 tegen verworpen.

- **Amendement 2507-C PvdA – Besluiten die gebaseerd zijn op voldoende draagvlak**

De **voorzitter**: Amendement 2507-C PvdA – Besluiten die gebaseerd zijn op voldoende draagvlak. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Dan open ik de stemming. Ik sluit de stemming. Dit amendement is met 12 stemmen voor, 25 tegen verworpen.

- **Amendement 2507-D GroenLinks – Bomenbeleid bewezen succesvol**

De **voorzitter**: Amendement 2507-D GroenLinks – Bomenbeleid bewezen succesvol. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Dan open ik de stemming. Ik sluit de stemming. Dit amendement is met 13 stemmen voor, 24 tegen verworpen.

- **Raadsvoorstel Aanpassen Bomenbeleid**

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar het Raadsvoorstel Aanpassen Bomenbeleid. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Mijnheer Smits gaat uw gang.

De heer **Smits** (PVV): Dank u wel voorzitter, we staan voor een leefbare en groene stad, maar ook voor zorgvuldig beleid. Ook zijn we voor meer zeggenschap van bewoners over buurtgroen. Wij zeggen wel tegen het college dat het met goed verstand beoordeeld moet worden. Met dit vertrouwen zullen we voor het raadsvoorstel stemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Anderen met een stemverklaring? Niet het geval. Ik open de stemming over het raadsvoorstel. Ik sluit de stemming. Het raadsvoorstel is met 26 stemmen voor, 11 tegen aangenomen.

- **Motie 2507-03 PvdA – Voorwaarden voor een goede en neutrale buurtpeiling**

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar motie 2507-03 PvdA – Voorwaarden voor een goede en neutrale buurtpeiling. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Dan open ik de stemming. Ik sluit de stemming. Deze motie is met 11 stemmen voor, 26 tegen verworpen.

- **Motie 2507-04 GroenLinks – Liever bomen dan airco's**

De **voorzitter**: Motie 2507-04 GroenLinks – Liever bomen dan airco's. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Dan open ik de stemming. Ik sluit de stemming. Deze motie is met 12 stemmen voor, 25 tegen verworpen.

7.b Raadsvoorstel Vaststelling kaderstellende beleidsdocumenten ten behoeve van Omgevingsprogramma Entree

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 7.b Raadsvoorstel Vaststelling kaderstellende beleidsdocumenten ten behoeve van Omgevingsprogramma Entree.

- **Amendement 2507-E1 Zó! Zoetermeer – Bezoekbare woningen in Entree**

De **voorzitter**: Ik begin met Amendement 2507-E1 Zó! Zoetermeer – Bezoekbare woningen in Entree. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Dan open ik de stemming. Ik sluit de stemming. Dit amendement is met 31 stemmen voor, 6 tegen aangenomen.

- **Amendement 2507-F FVD – Verhoging minimum autoparkeernorm woningen Entree naar 1,0**

De **voorzitter**: Amendement 2507-F FVD – Verhoging minimum autoparkeernorm woningen Entree naar 1,0. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Dan open ik de stemming. Ik sluit de stemming. Dit amendement is met 3 stemmen voor, 34 tegen verworpen.

- **Amendement 2507-G FVD – Behoud gratis parkeren en geen hogere parkeerdruk voor omliggende wijken**

De **voorzitter**: Amendement 2507-G FVD – Behoud gratis parkeren en geen hogere parkeerdruk voor omliggende wijken. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, hoewel we de wens om geen hogere parkeerdruk in Driemanspolder en Meerzicht te krijgen, wel delen, delen we niet het idee dat parkeren gratis moet blijven. Wij denken dat het met zo'n grote ontwikkeling in de Entree niet realistisch is om te veronderstellen dat het parkeren gratis kan blijven.

De **voorzitter**: Dank u wel. Anderen voor een stemverklaring? Dat is niet het geval. Dan open ik de stemming. Ik sluit de stemming. Dit amendement is met 3 stemmen voor, 34 tegen verworpen.

- **Amendement 2507-H FVD – Droge gasleidingen**

De **voorzitter**: Amendement 2507-H FVD – Droge gasleidingen. Wie wenst daar een stemverklaring

over af te leggen? Dat is niet het geval. Dan open ik de stemming. Ik sluit de stemming. Dit amendement is met 3 stemmen voor, 34 tegen verworpen.

- **Amendement 2507-I FVD – Minimaal twee slaapkamers**

De **voorzitter**: Amendement 2507-I FVD – Minimaal twee slaapkamers. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Dan open ik de stemming. Ik sluit de stemming. Dit amendement is met 3 stemmen voor, 34 tegen verworpen.

- **Amendement 2507-J D66 – Eerst is de Minister aan zet!**

De **voorzitter**: Amendement 2507-J D66. Eerst is de Minister aan zet! Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Dan open ik de stemming. Ik sluit de stemming. Dit amendement is met 17 stemmen voor, 20 tegen verworpen.

- **Amendement 2507-K PvdA – Deelgebieden naar de raad**

De **voorzitter**: Amendement 2507-K PvdA – Deelgebieden naar de raad. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Dan open ik de stemming. Ik sluit de stemming. Dit amendement is met 12 stemmen voor, 25 tegen verworpen.

- **GEWIJZIGD Raadsvoorstel Vaststelling kaderstellende beleidsdocumenten ten behoeve van Omgevingsprogramma Entree**

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar het gewijzigd Raadsvoorstel Vaststelling kaderstellende beleidsdocumenten ten behoeve van Omgevingsprogramma Entree. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Mijnheer Velner, gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): We stemmen in met het plan, echter, we willen als SP inzetten op meer sociale huur en goedkope koopwoningen en een lager maximumpercentage dan 48% voor dure koop en huur.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Van den Boomgaard, een stemverklaring. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ondanks dat we enorm voor woningbouw zijn, voorzien we gewoon te veel problemen voor de huidige inwoners van Zoetermeer bijvoorbeeld voor de ontsluiting, de snelheden, parkeerproblemen; het wordt gewoon een degradatie van het leefgenot van Zoetermeerders en daarom moeten we helaas tegen stemmen.

De **voorzitter**: Mijnheer Smits voor een stemverklaring, gaat uw gang.

De heer **Smits** (PVV): Dank u wel. We zullen voor het raadsvoorstel stemmen maar wel met de kanttekening dat er echt rekening moet worden gehouden met de leefbaarheid van de stad en haar inwoners en niet alleen met prestige. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u voorzitter, wij zullen ondanks dat ons amendement is verworpen, wel voor het raadsvoorstel stemmen en we houden goede hoop dat de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed toch iets anders voorschotelt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt, gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, hebben wij over 25 jaar als alle ontwikkelaars uit de Entree verdwenen zijn, een fantastische stadswijk, of een versteende hoogbouwwijk met te veel kleine woningen voor een te hoge prijs? Die zorg blijft bij de PvdA bestaan. Met dit raadsvoorstel, met deze extra woningen erbij, extra kleine woningen voor een te hoge prijs en nog zoveel vragen die onbeantwoord blijven, zetten we volgens de PvdA nu niet de juiste stap. We zullen dan ook – maar dat is geen verrassing – niet voor dit raadsvoorstel stemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Anderen nog voor een stemverklaring? Dat is niet het geval, dan breng ik

het raadsvoorstel in stemming. Ik sluit de stemming. Het raadsvoorstel is aangenomen met 29 stemmen voor en 8 tegen.

- **Motie 2507-05 PvdA – Bouwen voor het midden**

De **voorzitter**: Dan ga ik naar motie 2507-05 PvdA – Bouwen voor het midden. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Nee, die komen straks, eerst de moties. Niet de voorzitter in verwarring brengen hè? Motie 2507-05 PvdA – Bouwen voor het midden. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Mijnheer Van Rumpt.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja voorzitter, ondanks dat we op zich positief staan tegenover deze motie, vinden we het meer thuishoren bij het Volkshuisvestingsprogramma en we zullen daarom voor nu tegen stemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Anderen nog voor een stemverklaring? Dat is niet het geval, dan breng ik deze motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is met 14 stemmen voor en 23 tegen verworpen. 14 voor 23 tegen

- **Motie 2507-06 PvdA – Eerbetoon aan het verleden**

De **voorzitter**: Motie 2507-06 PvdA – Eerbetoon aan het verleden. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Dan open ik de stemming. We missen nog één stem. Nu niet meer. De stemming is gesloten. Deze motie is met 17 stemmen voor, 20 tegen verworpen.

- **Motie 2507-07 FVD – Behoud en versterk de Afrikaweg**

De **voorzitter**: Motie 2507-07 FVD – Behoud en versterk de Afrikaweg. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Dan open ik de stemming. De stemming is gesloten. Deze motie is met 3 stemmen voor, 34 tegen verworpen.

7.c Raadsvoorstel Herziening Gebiedsbusinesscase Entree

- **Raadsvoorstel Herziening Gebiedsbusinesscase Entree**

De **voorzitter**: Dan gaan we nu naar agendapunt 7.c, dat is het Raadsvoorstel Herziening Gebiedsbusinesscase Entree. Dat raadsvoorstel breng ik nu in stemming. Is er iemand die daar een stemverklaring over wenst af te leggen? Mevrouw Brouwer, gaat uw gang. Nee, geen stemverklaring? Oké. Ik kijk nog even. Anderen nog voor een stemverklaring? Dat is niet het geval, dan breng ik het raadsvoorstel in stemming. Ik sluit de stemming. Het raadsvoorstel is aangenomen met 29 stemmen voor en 8 tegen.

8. Moties vreemd aan de orde van de dag

- **Motie 2507-01 VVD – Aanpakken (fat)bike-overlast Stadshart & Dorpsstraat**

De **voorzitter**: Dan gaan we naar agendapunt 8. Moties vreemd aan de orde van de dag. We beginnen met motie 2507-01 VVD – Aanpakken (fat)bike-overlast Stadshart & Dorpsstraat. Een stemverklaring van mevrouw Brouwer en dan mijnheer Van den Boomgaard.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Voorzitter, als je dit wilt regelen, moet je dat even goed doen met inspraak en een debat. Daarom zullen we er nu tegen stemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Hoewel het vetgedrukt staat dat het om fatbikes gaat in deze motie, is het gewoon een algeheel fietsverbod. Het verbod is er al. Laten we eerst handhaven, dan denk ik dat we 90% van de gevallen al hebben. Wellicht is het dan 's nachts overbodig, zodat mensen ook veilig door het Stadshart kunnen fietsen. Dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Nikerk, gaat uw gang.

De heer **Nikerk** (PvdA): Voorzitter, de PvdA herkent de problemen die de VVD benoemt in de motie en vindt het goed dat er zo snel mogelijk een oplossing komt, maar de manier waarop de VVD nu voorstelt om fietsen volledig te verbieden, heeft niet de steun van de BIZ Dorpsstraat en lijkt ons met dit dictum bovendien onuitvoerbaar. Met het volledig fietsvrij maken van de hele Dorpsstraat wordt fietsen straks bijvoorbeeld verboden waar auto's wel mogen rijden. Beide indieners stemden in april onze motie weg, die om een detour van de Dorpsstraat vroeg. Ik heb geen idee waarom toen niet en nu wel. Het agenderen van dit probleem lijkt ons een heel goed plan, maar we moeten, wat de PvdA betreft, niet op stel en sprong rücksichtslose beslissingen nemen. Daarom zullen we hier nu tegen stemmen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Bakkers nog. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Dank u wel voorzitter. Een mooie stemverklaring van de PvdA. Ook D66 vindt het belangrijk dat Zoetermeer een stad blijft waar je veilig kunt fietsen en vindt dat we dat als raad gewoon mogelijk moeten maken. We zullen hier volmondig tegen stemmen.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom en dan mevrouw Bink want mijnheer Boerboom was iets eerder.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Naast alle inhoudelijke argumenten willen we vooral meegeven dat het ons een goed idee lijkt om breder over fietsveiligheid in de stad te spreken, ook fatbikes elders in de stad vormen een uitdaging en dilemma's. We kijken ernaar uit om daar via een agenderingsverzoek in het najaar met elkaar het debat over aan te gaan.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, wij zijn tegen deze motie. Er is een verbod en dat staat op de borden. Als er nu niet gehandhaafd kan worden, kan dat straks bij een totaalverbod ook niet. De mensen die zich netjes aan de regels houden en slecht ter been zijn, gaan nu op de fiets voor 11.00 uur de Dorpsstraat in om boodschappen te doen en die worden gestraft met deze motie. Dus zoek een andere oplossing. Ga met alle partijen in gesprek en kom dan met een breed gedragen beslissing maar niet met een motie vreemd waarbij geen discussie mogelijk is. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mijnheer Weekenstroo.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Dank voorzitter, als ik het goed heb begrepen, hebben we kort na het reces sowieso het debat over verkeersveiligheid. Daar kan deze motie volgens mij perfect aan de orde zijn. Ik vind een motie vreemd op dit moment een paardenmiddel waar we als raad niet aan moeten willen bijdragen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mijnheer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u voorzitter. Ook de PDvZ zal tegen deze motie stemmen om de redenen die door anderen ook al zijn genoemd. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Anderen nog voor een stemverklaring? Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Met dit voorstel ga je fietsers die zich netjes gedragen benadelen. In Enschede is als eerste gemeente via de APV een poging gedaan om het probleem met de fatbikes juridisch aan te pakken. Of dat juridisch haalbaar blijkt te zijn, is nog niet helemaal duidelijk. We zullen dan ook tegen stemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Als er geen andere stemverklaringen zijn, en die zie ik niet, breng ik deze motie in stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. De motie is met 7 stemmen voor, 30 tegen verworpen.

- **Motie 2507-02 LHN – In kaart brengen en aanpakken van structurele wateroverlast in Zoetermeer**

De **voorzitter**: Motie 2507-02 LHN. Nog even, dames en heren! In kaart brengen en aanpakken van structurele wateroverlast in Zoetermeer. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Mijnheer Van Rumpt.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter, de rectie van de wethouder op deze motie was duidelijk; deze motie is op dit moment overbodig. We hebben ook niet het gevoel dat er niets gebeurt en dat de wethouder een aansporing nodig heeft. Wij zullen daarom tegen stemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, we vinden de motie prematuur en er is ook geen haast bij. We moeten niet regeren bij decreten op de laatste dag voor het zomerreces als er geen discussie mogelijk is tussen partijen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Anderen nog voor een stemverklaring? Dat is niet het geval. Ik breng deze motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is met 13 stemmen voor, 24 tegen verworpen.

10. Sluiting

De **voorzitter**: Dan kom ik toe aan het agendapunt 10 en dat is de sluiting. U mag de stempasjes laten liggen. Ik kom aan het eind en ik wens u allen natuurlijk een fantastisch mooi en fijn zomerreces. Rust allemaal lekker uit, zou ik zeggen. Kom weer fris en fruitig terug in september en maak er iets moois van. Tot gauw, ik sluit de vergadering.

Sluiting om 00.29 uur

Vastgesteld in de openbare vergadering van 22 september 2025,

de griffier, de voorzitter,

drs. R. Blokland MCM drs. M.J. Bezuijen